

25. BASKI

ZEYNEP CEMALİ

Patenli Kız

Patenli Kız

Kitapçıoğulları

Elektronik

Yayıncılık

Copyright © 2018

Kitabın tarama tarihi: Aralık 2018

Daha fazla ekitap ve bilgi için iletişim adreslerimiz:

www.facebook.com/kitapciogullari

www.facebook.com/groups/kitapciogullari

www.kitapciogullari.blogspot.com

Eksikler ve bilgi için:

kitapciogullari@gmail.com

Yasal Uyarı

Sitemiz üzerinden yüklenen e-kitaplar 5846 Sayılı Kanunun "altıncı Bölüm-Çeşitli Hükümler " bölümünde yer alan "EK MADDE 11. e istinaden görme özürlü kardeşlerimiz için hazırlanmıştır. Ekran Okuyucu, Braille'n Speak sayesinde hazırlanan kitapları dinletmekteyiz. Amacımız yayınevlerine zarar vermek değildir.

Bu e-kitaplar orjinal kitapların yerini tutmayacağı için eğer kitabı beğenirseniz kitapçılardan almanızı ya da online satın alma yolu ile edinmenizi öneririz. Yayıncı kurumların ve yazarların telif haklarının ihlal edilmemesi için indirilen dökümanların 24 saat içinde silinmesi gerekmektedir. Aksi takdirde kitabı basan firmanın uğrayacağı zarardan hiçbir şekilde SORUMLU değiliz. Sitemizin amacı sadece kitap hakkında bilgi edinip, belli bir fikir sahibi olmanız ve hoşunuza giderse kitabı almanız içindir. Sitemizin burada yayınlanan e-kitaplardan herhangi bir ticari çıkarı ya da herhangi bir kuruluşa zarar verme amacı yoktur. Bu yüzden edinilen dökümanları fikir alma amaçlı olarak 24 saat süreli kullanabilirsiniz. Daha sonrası sizin sorumluluğunuza kalmıştır.

PATENLİ KIZ

Zeynep Cemali

Çocuk Roman 6

PATENLİ KIZ Yazan: Zeynep Cemali

Editör: Mine Soysal Yayın koordinatörü: Gökçe Ateş Aytug Resimleyen: Gözde Bitir Son okuma: Hande Demirtaş © Günışığı Kitaplığı, 2003

Tüm yayın hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz ve kullanılamaz

1. baskı: Haziran 2003 25. baskı: Mayıs 2014 Her bulu 2000*cr adcı. I S. bulu 1000 adcı \jp1lm411r.

ISBN 978-975-6227-69-5

www.gunisigikitapligi.com

Grafik tasarım: Huban Karman Baskı öncesi hazırlık: Neslihan Özçetyan Baskı: Yazın Matbaacılık İçerik Sınajri Sıctı 6. Blok No:J8-40-42-44 (kitellı Hj}jk|thir htınbul (O2I2> %î 02 55 Sm.fılu: 1202*.

Günışığı Kitaplığı

bir Mia Organizasyon Restorasyon Yayıncılık Ltd. Şti. kurulurudur. Sertifika: 1206-34-12439

Profilo Plaza, Cemal Sahir Sok. 26/26 B3 Mccıdıytköy 34387 İstanbul Telefon: (0212) 212 99 73 Faks: (0212)217 91 74 E-posta: info@gunisigikitapligi.com

Zeynep Cemali

1950’de İstanbul’da doğan Cemali, çocuk edebiyatına ustalara yakışan derin bir soluk kazandırdı. Uzun yıllar Anadolu’yu birlikte dolaştığı babasının “yaşamak öğrenmektir” deyişi yaşamını büyük ölçüde yönlendirdi. Günışığı Kitaplığı tarafından 1999’da yayımlanan ilk kitabı Ben, Çınar Ağaa ve Pujböreği ve ertesi yıl çıkan Gül Sokağının Dikenleri’nAen sonra, kendine özgü öyküsel dilini romanlarında da geliştirmeyi sürdürdü. Patenti Kız ve Ballı Çörek Kafeteryası gibi öykülerle örülü romanlarının yanı sıra Çılgın Babam ve öykü Öykü Gezen Kedi gibi öykü kitaplarıyla her yaştan okuyucuya ulaştı. Kasım 2009’da İstanbul’da yaşama veda eden Cemali’nin, ardında bıraktığı son romanı Ankaraltı (2010), 1. Türkan Saylan Sanat ve Bilim ödülleri 2011 Sanat Ödülü’ne değer görüldü. Günışığı Kitaplığı, 2011 yılından başlayarak Cemali’nin anısına, çocuklar için Zeynep Cemali öykü Yarışması’nı ve çocuk ve gençlik edebiyatı için Zeynep Cemali Edebiyat Günü’nü düzenliyor.

ÖYKÜLERİ

BEN, ÇINAR AĞACI VE PUFBÖREĞİ (22. baskı: 2014) GÜL SOKAĞI NIN DİKENLERİ <13- baskı: 2014) ÇILGIN BABAM (19. baslu: 2014)

ÖYKÜ ÖYKÜ GEZEN KEDİ (9. baslu: 2014)

ROMANLARI

GÜZELCE'DE BİR KAÇAK. MEMO (7. baskı: 2012) PATENLİ KIZ (2). baskı: 2014)

Pateni i Kız

Tgu

İhil

günüşiği

kitaplığı

BÖLÜMLER

Bu kitabı yazarken uzmanlıklarına ve deneyimlerine başvurduğum Göztepe Dosteller

İşitme Engelliler İlköğretim Okulu nun değerli yöneticilerine, öğretmenlerine ve sevgili öğrencilerine teşekkür ederim.

Z.C.

Meraklı Postacı

O kasım günü, Postacı Erkan masanın başına geçmiş, imza karşılığında verilmesi gereken zarfları kaydediyordu. Az sonra dışarı çıkacak, yine kapı kapı dolaşacaktı. Hayırlısıyla emekli olsun, evden dışarı adımını atmayacaktı.

Aslında Postacı Erkan, gün boyu taban tepmekten yorulmuyordu. Onu yoran, güzelim işinin teknolojiye yenik düşmesiydi. Fakslar, cep te-

lefonları, elektronik postalar derken, işi anlamını yitirmişti. Artık, onu görünce el çırparak şarkı söyleyen çocuklar yoktu. Yolunu gözleyen yavukluların sayısı azalmıştı. Yürekleri pıt pıt, sıra kokulu mektupları bekleyen üç beş ana baba dışında yolunu gözleyen pek kimse kalmamıştı.

Erkan’a göre, postacı dediğin duygusal olurdu. Zarfi eline aldı mı, kokusundan, üstündeki el yazısından; kimden gelmiş, ne yazıyor anlayıverirdi. Postacı dediğin, mahallelinin sırdaşı, dert ortağı olurdu. Ama şimdi nerdeee?

Bunları her dile getirişinde, kendi çocukları bile gülüyor, “Ah, baba! Senin derdin, işinin teknolojiye yenik düşmesi değil,” diyorlardı. “Senin derdin, kim-nerde-nasıl, bilememek!”

Hıh! Anlamıyordu veletler! Televizyona da karşıydı o. Teknoloji geliştikçe, insancıl duygular azalıyordu. Nerede o eski komşu ziyaretleri? Sohbet edilir, mısır patlatılır, kestane kebabı yapılırdı. Şimdi insanlar ziyaretlerini televizyon dizilerine göre ayarlıyor. Aman, bugün olmaz; ancak yarın!

Çocukların bunlara da yanıtı hazırды: “Kumandası sende olan bir şeye neden karşı çıkıyorsun ki!”

Zamane veletleri işte, onlarla yarışılır mı? Ama umursamıyordu Erkan. “Bu yaştan sonra değişecek halim yok. Varsın, teknoloji düşmanı bellesinler!” diyordu kendi kendine.

Son zarfi da kaydederek, o günkü postayı yerleştirmek üzere çantasına uzandı. Üst üste duran büyük san zarfları, işte o an fark etti. Birini aldı, evirdi çevirdi. “Kitap bu... Kim, kimlere yolladı acaba?” diye mırıldanarak, diğer zarflara da göz gezdirdi.

Hayda! Zarfların altısı da, köyün altı pinponuna gelmişti. Şerare Aydoğdu tarafından Suadiye’ den postalanmıştı. Kimdi bu Şerare Aydoğdu? Yakınlıkları selamlaşmaktan öteye geçmeyen altı kişiyle ne ilgisi vardı? Şu palavra şans oyunlarından ya da tanıtım kampanyalarından biriyle mi ilgiliydi?

Askıdan aldığı gocuğunu giydi. Masanın üstünde duran şapkasını başına oturttu. Çantasını da omuzuna asıp, arkadaşlarını yarım yamalak esenledi. Postaneden çıktı. Yüzünü yalayan yeli hissedince, “Lodos bu!” diye mırıldanarak başını kaldırdı. Sürekli renk değiştiren gökyüzüne bakıp, “Kesin yağmur gelecek,” diye sızlandı. “Bugün bir de şu sarı zarflar yüzünden bütün köyü arşınlamak zorundayım.”

Erkan, Yeşilbağlar’ı doğup büyüdüğü kendi köyünden bile daha çok seviyordu. Gerçekten de Beykoz’un ötesinde, yemyeşil bir ormanlık alanın ortasındaki Yeşilbağlar Köyü, İstanbulluların soluklandığı ender yörelerden biriydi. Yaz geldi mi, tatil günlerinde hemen her ev çay bahçesi, her bahçe piknik alanı olurdu. Mangallardan yükselen ızgara kokuları köyü kaplar; şen kahkahalar, çocukların sevinç çığlıkları en uzak, en sessiz köşelerde bile çın çın çınılardı.

Efil efil esen yel, güzün gelmesiyle huy değiştirip hoyratlaşır, insanın yüzünü tırmalamaya başlardı. Ardından toprak kurur, sarı, kırmızı, kahverengi yapraklar yolu yolağı kaplardı. Masalar üçer beşer toplanır, bahçelerin dip köşesine yapılmış ardiyeye yerleştirilirdi. İlk yağmurların inmesiyle birlikte, köy sanki kış uykusuna çekilirdi. Sessiz ama sıcacık yuvalarda, yeni sezonun tasarıları konuşulmaya başlardı.

Meraklı Postacı Erkan her sabah günlük postayı dağıtmaya işte böyle, köyüne övgüler yağdırarak başlardı. Ama bugün, kasım ayının bu perşembe sabahı farklıydı. Çantasında anlam veremediği gizemli altı zarf, aklında ise yanıt bulamadığı tek bir soru vardı: Şerare Aydoğdu kim?!

* / •'

• > . :î / -> ; i;

r İa ?

' c ti t 7 ' .7 a ? ;? j ; ; .. :•

sarı zarflar

Postacı Erkan düşünüyordu.

Zarflardan birinin Leyla Hanım'a gönderilme

si olağandı. Ne de olsa kadıncağız emekli öğretmendi. Abonesi olduğu dergiler, yazıştığı dostları, hâlâ ders verdiği öğrencileri vardı. Eh, onun kapı komşusu Gezgin Neşe'nin zilini de sık sık çalardı. Gerçi ona, turizm şirketlerinin broşürlerinden, tur programlarından başka bir şey götürmezdi ya, ney-

se. Ama, diğerlerini hiç mi hiç anlamıyordu. Bu altı kişinin arasında nasıl bir bağlantı kurulabilirdi, bilmiyordu.

Postacı Erkan önce çarşı esnafını dolaştı. Bir dükkândan diğerine girip çıktı. Sonunda, ilk zarfı vermek için, Tiryaki Çay Bahçesi'nin yolunu tuttu.

Dört mevsim açıktı Tiryaki Çay Bahçesi. Kışın adı aynı kalsa da, işlevi değişiverirdi. Geniş bahçesindeki asırlık çınarlar, söğütler devasa çalılara döner, beyaz badanalı binası kararırdı. Kırmızı beyaz kareli örtüler masalardan toplanır, yerlerine yeşil çuhalar serilirdi. Şak şuk tavla seslerine tıklar tıklar okey sesleri karışır, anlamsız, boş laklak sesleri ayyuka çıkardı. Böylece, gelecek bahara kadar Yeşil-bağlar'ın dedikodu kaynayan kahvehanesi olurdu Tiryaki Çay Bahçesi.

Postacı Erkan'ın, camı buğulanmış ahşap kapıyı açmasıyla, koca bir alazın yüzünü yalaması bir oldu. Dumanlı, buğulu hava soluğunu kesti. Gözleri, bir ağızdan konuşan onlarca insanın üzerinde dolaşırken, üç beş kişiyle selâmlaştı. Çaycı Musti eline bir bardak ıhlamur tutuşturdu. İkinci yudumu alırken, Yaşar Aslan'ı gördü.

Yaşar Aslan bir zamanlar, İstanbul'un sayılı marangoz ustalarından biriydi. Birkaç yıl önce marangozhanesini kalfasına devrederek kendini emekliye ayırmıştı. Evi Bostan Sokak'taydı. Kızıyla sürekli didiştği için, her sabah soluğu Tiryaki'de alırdı. Bir karış suratla içeri giren yaşlı adam, bastonunu yere vura vura yürür, boş bir yere geçip otururdu. Musti çayını getirene dek de bastonunu yere vurmayı sürdürürdü. Tık tık tık... Bu nedenle, adı Tık Tık Yaşar'a çıkmıştı. Arada sırada daldığı kısa şekerlemelerinden sıçrayarak uyanınca, gözlerini televizyona diker; sonra da çevresiyle pek konuşmadan izlediklerine kulak kesilirdi.

ıhlamur bardağını kafasına diken Postacı Erkan, masaların arasından dolandı. Yanından geçen Musti'nin askısına boş bardağını bıraktı. Başı önüne düşmüş, kestiren dedenin başına dikilerek omuzuna dokundu.

“Uyan, baba! Bir paketin var.”

Tık Tık Yaşar irkilerek kendine geldi. “Ha!..

Hı?.. Ne... Ne var? Ne paketi?.. Kimden?” diye ardı ardına sordu. Onun gevrek sesini duyanlar sustu; susanları görenler dededen yana baktılar. Çıt çıkmayan kahvede Erkan'ın sesi yankılandı.

“Şerare Aydoğdu'dan.”

Aynı anda bir uğultudur yükseldi. Anlamli anlamsız seslere kahkahalar karıştı. Derken, birbiri peşine sorular duyuldu: Kimdi bu hanım? Resmi var mıydı? Nerede tanışmışlardı?..

İlk şaşkınlığını üstünden atan Yaşar Dede, Postacı Erkan'ın elinden zarfı kapıldığı gibi ayağa kalkarak gürledi. “Kesin be!” Bir an için de olsa, koca adamları susturmuştu. Askılıktan paltosunu aldı.

“Hayrola, gidiyor musun?” diye soran birinin ardından sesler yine yükseldi.

“Yok canım! Nereye gidiyor?”

“Bizi merakta bırakma be, baba!”

Tık Tık Yaşar hiç oralı olmadı. Paltosunu giydi ve zarfı, kutsal bir emanetmiş gibi göğsüne bastırdı. Diğer elindeki bastonunu -tık tık tık- mozaik taş döşeli zemine vura vura, kapıya doğru yürüdü.

O sırada öndeki masada oturan biri, “Dur yahu! Bizi meraktan çatlatacak mısın?” diye atılınca Tık Tık Yaşar ona doğru dönüp, hışımla bastonunu salkıdı. “Defol be! Hırtapoz!!” diye öyle bir bağırdı ki, adam pisti kaldı. Dede de kükreye giir-leye kapıyı çekip gitti.

Tık Tık Yaşar ın hemen peşinden Postacı Erkan da dışarı fırladı. Küçük ama sık adımlarla hızla yürüyen Tık Tık Yaşar'a baktı arkasından. ‘Boş ver,’ diye geçirdi içinden. ‘Bakarsın

bastonunu üstümde kırırverir!’

s*~”7?

Giilizar Sokak, sağlı sollu çınar ağaçları, gül bahçeleri içinde bir örnek evleri, mor salkımlı kameriyeleriyle Yeşilbağlar’ın en güzel sokağıydı. Sakinleri de okumuş, saygın kişilerdi. Postacı Erkan buraya her gelişinde, kendini cennette sanırdı. Sokağa girerken, her zaman yaptığı gibi, üstünü ba-çını düzeltti, olmayan göbeğini içeri çekerek omuzlarını kasti.

Meraklı Postacı çantasından çıkardığı iki zarfa bakıp, dudağını büktü. Gezgin Neşe’nin döndüğünü sanmıyordu. Onun için yaz, kış ya da güz, hiç fark etmezdi; gidecek bir yerler bulurdu mutlaka. Yıl boyunca üç ay evinde oturduğu görülmemişti Gezgin Neşe’nin.

Postacı Erkan demir sürgülü bahçe kapısını açarken, yanılmadığını anladı. Çürümeye yüz tutmuş yapraklarla kaplı, isli kara yolaktan geçti. Sardunyaların dizildiği beş basamağı çıktı. Kapının kasasına tutturulmuş posta kutusuna sarı zarfla birlikte, Tur Turizm’in gezi programını bıraktı. Sonra da kutunun altında, üstünde “Neşe Tezal” yazan zile bastı. Dilinde “Kâtibim” şarkısıyla basamakları inerek, yolağı tuttu.

Emekli öğretmen Leyla Hanım’m bahçe kapısından girerken, Postacı Erkan’ın yüreği yine minnetle doldu. Karısına günlerce ders vermişti öğretmen hanım. Esmâ onun sayesinde ortaokulu bitirmişti. Ayrıca, çocuklarının üstündeki hakkı da ödenmezdi. Sözün kısası, güler yüzlü, sevecen, tatlı dilli öğretmen Leyla köyün bir tanesiydi. Meraklı Postacı, sarı zarfların gizini ondan öğreneceğinden emindi.

Tertemiz yolaktan geçerek basamaklara vardığında, kapı kendiliğinden açıldı.

“Geldiğini görünce pek sevindim, Erkan Efendi!” Kadının sesi şen şakrak çınladı. “Beni unuttuğunu sanıyordum. Umarım, güzel haberler getir-mişsindir.”

Postacı saygıyla zarfı uzattı. .

“Bir kitap. Aynısından Neşe Hanım’a da bıraktım,” diyerek gözlerini öğretmen Leyla’ya dikti.

“Neşe bu akşam gelecek zaten,” diyerek zarfı alan kadın, aynı anda çılgılığı bastı. “Aaa, Şerare’ den!., örnek alınacak, olağanüstü bir kız!”

Postacı Erkan şaşkınlık içinde sırtıarak başını sallarken, kadıncağz bir de onaylamasını istemez mi!

“Sence de öyle değil mi, Erkan Efendi?”

Az daha küçük dilini yutacaktı postacı. Afallamış, alık alık bakınırken, kadıncağzı içerde çalan telefonu cevaplamak üzere özür dileyip, kapıyı kapattı. Hevesi kursağında kalan Meraklı Postacı’nın söylenmesi lodosun uğultusuna karıştı.

“Aman ne güzel! Meğer ben de tanıyormuşum!

Elinde üç zarf kalmıştı. Biri kaçık, biri yabancı, biri de nemrut üç pinpon! Hangisinden ne öğrenecekti ki?

Meraklı Postacı hemen her gün Esenlik Sokağı na gelirdi. Sağlık ocağının genç hemşiresine, köyündeki ailesinden, arkadaşlarından mektup taşırdı. Hemşire mektuplarına sevinirken, o da sağlık memuru Musa’yla ayaküstü söyleşirdi. Haftada bir gün de Dostcanlar’ın evine uğrardı. Karı koca pencerede ya da bahçede Postacı Erkan’ın yolunu gözlerdi. Çünkü biricik kızları, Karadeniz Teknik Üniversitesi’nde işletme öğrenimi görüyordu. Kısacası Erkan, mesleğinin tadına bu sokakta varıyordu. Ah, bir de Dürbün Nimet olmasa!..

Dürbün Nimet, on beşinde gelin geldiği bu köyden bir daha ayrılmamıştı. Yeşilbağlar’ı öylesine benimsemişti ki, kendini köyün sahibi sanıyordu. Olanı biteni bilmek zorundaymış gibi, esir aldığını dakikalarca sorgulardı. Neden? Kimler?

Nerede? Niçin? Ne zaman? Nasıl olmuş? Kiminle gitmiş?... Daha neler!

Postacı Erkan onu gördüğü anda hemen yolunu değiştirirdi. “Nemrut suratlı, aksi kadının biri,” diyordu onun için. Çocukları daha insaflıydı. “Onun adı, Dürbün Nimet, baba!” diyerek gülüşürdü. “Sorum soruşturur -aldırmayacaksınız! Zaten onu takan kim?” derlerdi.

Dürbün Nimet’in evi sağlık ocağının karşısındaydı. Bahçe içindeki iki katlı kagir binanın birinci katında oturuyordu. Her gün, ekmek almak bahanesiyle evden çıkar; bakkalı, kasabı, manavı kontrol eder, konu komşunun bağıni bahçesini gözden geçirirdi. Yorgunluktan iki büklüm evine dönünce, pencerenin önündeki koltuğuna oturur, bir daha da kalkmazdı.

İlk kez bu kadınla söyleşme isteği duyan Meraklı Postacı, bahçe kapısından içeri girdi. ‘Beni gözetlediğine eminim, Dürbün Nimet,’ diye içinden geçirirken, tül perdeleri çekili pencereye dikti gözlerini. Bir savcı gibi kendinden emin, dimdik yürüdü. “Sorgulama sırası bende!” diye mırıldandı dişlerinin arasından. “Yukarıya, oğluna değil, sana geliyorum!”

Zile dokunduğu anda açıldı kapı. Yaşlı kadın iki büklümdü. “Sorma, Erkan Oğlum! Ağrılarım azdı,” diye selamsız sabahsız konuşmaya başladı.

‘Her sabah köyü turlarsan, olacağı budur!’ dedi içinden Postacı Erkan. Dürbün Nimet’in savruk gelininden, kılıbık oğlundan yakınmalarını bir süre sabırla dinledi. Şımarık torunlarının edepsizlikleri de bitince, küçük kahverengi gözlerini iyice kısarak, “Eeee, sende ne var ne yok?” diye sordu yaşlı kadın.

“Ne olsun, Nimet Abla.” Postacı Erkan zarfı uzattı. “Haber sende.”

“A, oğlum! Sana zarfı sormuyorum ki! Köyde ne var ne yok, onu soruyorum.”

“Ama, Nimet Abla, bu senin!” Erkan sırtıarak ekledi: “Şerare Aydoğdu’dan!” Zarfı salladı. “Hem de bir kitap.”

Şerare’nin adını duyan yaşlı kadının yüzü bir anda allak bullak oldu. “Yalancının!” diye tısladı.

“İnan ki, yalan söylemiyorum, Nimet Teyze.”

“Sen değil, o yalancı!” Dürbün Nimet, zarfı Erkan’ın elinden kaptı. “Sözünde durmamak ne demekmiş, görür o!” diye hiddetle söylenerek, içeri girdi. Kapıyı da Postacı Erkan’ın yüzüne pat diye çarptı.

“Hayda!.. Biri ‘olağanüstü’ der, diğeri ‘yalancı’ der! Çıldıracağım ya! Kim bu kadın?!”

Yeşilbağlar’ın en güzel çay bahçeleri, piknik yerleri, ünlü yatırı Sultan Baba Türbesi’ne uzanan yolun üzerindedir. İlk yazın gelmesiyle birlikte yolun iki yanında sıralı ağaçların dalları yeşerip birbirine karışınca, daracık yol, yemyeşil uzun bir tünele dönüşür. Araba geçişine uygun olmadığı için, aynı zamanda köyün en güvenli, en kalabalık yolu da burasıdır.

Postacı Erkan, Türbe Yolu’na girdiğinde hızını artıran lodos neredeyse başından kasketini uçuracaktı. Bir yandan kasketinin siperliğine yapışmış, bir yandan da, “Yok yok! Şu sarı zarfların gizini öğrenemeyeceğim ben,” diye söyleniyordu. “Saadet Nine konuşmaz ki, mırıldanır ancak. Ne dediğini anlayana aşk olsun.”

Bildiği kadarıyla, Mırmır Nine’nin bir oğlu vardı ve o da geçen yıl ölüvermişti. Yaşlı kadın gelini ve torunlarıyla birlikte yaşıyordu. Ailecek Piknik Aile Bahçesi’ni işletiyorlardı. Yaz geldi mi, çoluk çocuk anlar gibi çalışır; yalnızca Mırmır Nine, evin önündeki çardakta oturup onları seyrederdi. Yanındaki sepette renk renk kukaları, elinde tıgı, burnunun ucuna dek indirdiği gözlüğüyle Mırmır Nine hiç susmaz, sürekli kendi kendine konuşurdu. Onun için çocuklar ona Mırmır Nine adını takmışlardı.

Postacı Erkan, Piknik Aile Bahçesi'nin kapısından içeri girdi. Sağlı sollu yolaklarla bölünmüş bahçeyi yediveren gülleri arasından yürüyerek geçti. Tek katlı binanın kapısına ulaştığında, 'Belki de, Ege bir şeyler biliyordur,' diye düşünüyordu.

Zile dokunmasıyla birlikte, kulaklarını tırmalayan bir kanarya sesi -cik ciik ciik- yükseldi. Tam acayip zillere lanet okuyordu ki içinden, Ege kapıyı açtı.

Meraklı Postacı, "Merhaba," diyerek gülümsedi ve zarfı uzattı. "Büyükhanıma gelmiş."

"Yaşa be, abi!" Delikanlı zarfı sevinçle aldı. "Umarım, nineme şifa olur. Garibim çok hasta."

"Geçmiş olsun, nesi var?" diye kaygıyla sordu Erkan.

"Sorma! Hem yemeden içmeden kesildi hem de sustu. Düşünsene, Erkan Abi! Mırmır Nine konuşmuyor! Sorularımıza bir, bilemedin iki sözcükle yanıt veriyor. Öylesine sessiz ki, evde yok sanır-

>>>>

sın.

"Vah ninecik! Çok yaşlı be, oğlum. Günü gününü tutmaz artık." Postacı Erkan'ın niyeti Ege'yi avutmaktı. Delikanlı bu kadar üzüntülüken, "Kim bu Şerare?" diye soramazdı ya!.. Çaresiz, şifa dilemekle yetinip oradan ayrıldı.

I

Omuzunda çantası, çantasında son kitap zarfıyla Meraklı Postacı, bu kez Kargabaş Ömer'in evinin yolunu tuttu. Acaba Yeşilbağlar'ın yabanılı onu nasıl karşılayacaktı?

Kargabaş Ömer'in evi köyün o kadar uzağındaydı ki, tüm yollar asfaltlanırken, onun yolu micir kaplı kalmıştı. Meyve ağaçlarıyla kaplı arazisi fidanlığın arkasından başlar, köyün tepelerini tutardı.

Postacı Erkan bayır yukarı yürüyordu. Artık sarı zarfların gizini çözemeyeceğinden adamakıllı emindi. Dürbün Nimet için "yalancı", öğretmen Leyla için "olağanüstü" olan bu kadının

kimliğini öğrenemeyecekti. Çünkü Kargabaş Ömer, onu arazisine bile sokmayacaktı belki de.

Köyün yabanılı Kargabaş Ömer, karısı hayattayken arada bir de olsa Tiryaki'ye uğrar, gediklilerle üç beş laf ederdi. Karısını kaybettikten sonraysa, büsbütün ortalığa çıkmaz oldu. Neredeyse ekmeğini bile evinde yapıyordu. Postacı Erkan'ın içi sızladı bir an. Ömer Dede, Mırmır Nine gibi hastalansa, kimsenin haberi olmayacaktı. Ninenin yine gelini, torunları vardı; oysa Kargabaş Ömer'in kimseceği yoktu.

Lodosun uğultusu, ayaklarının altındaki mıcırların gıcirtısı derken, kulağına gelen hırıltılarla irkildi Meraldi Postacı. Hemen sağ yanında her hareketini izleyen, dilleri dışarda iki Sivas kangalı hırlayarak yürüyordu. Aralarında yalnızca iki sıra dikenli tel geriliydi. Anlaşılan, Ömer Haktanırın dededen kalma arazisine ulaşmıştı.

Bir ıslık sesinin ardından yükselen kanat sesleriyle duraladı Postacı Erkan. Başını kaldırdı; ağaçların üstüne, gökyüzüne baktı. Esen sen yele bana mısın demeyen bembeyaz güvercinlerin bir tur atıp, ilerdeki asırlık çınarın dalları arasına yerleştirilmiş, camsız penceresiz minicik kulübelerine doğru süzöldüklerini gördü.

Postacı Erkan ve dikenli telin ardındaki kangallar, Kargabaş Ömer'in bahçesinin kapısız ve geniş girişine aynı anda vardılar.

Erkan içeri girecekti, ama ne mümkün!.. Karşısına dikilen azman köpekler, korlanmış gözleri, bir karış dışarı sarkmış dilleriyle gerili yay gibi, her an üstüne adamaya hazır bekliyorlardı. Postacı Erkan soğuk terler dökmeye başlamıştı ki, Ömer De-de'nin sesini duydu.

“Korkma be, postacı! Senden hoşlanmasalar, böyle sessiz durur mu bunlar?” Ispanak dolu sepetini taşıyan yaşlı bir adam, bacaklarının arasındaki üç kediyle birlikte ona doğru geliyordu.

Derin bir soluk alan postacı, çantasından zarfı çıkardı. “Bu sana geldi, baba,” diyerek birkaç adım yaklaşıp, zarfı uzattı.

“O da ne?” Ömer Dede şaşırmıştı.

Hiç duraksamadan yapıştırdı Erkan. “Suadiye’ den! Şerare Aydoğdu’dan!” Gözlerini yaşlı adama dikip bekledi.

Bir an duraksayan Kargabaş'ın yüzü al al oldu. Belli belirsiz gülümsedi. Titreyen eliyle zarfı aldı ve tek bir sözcük etmeden dönüp, evine doğru yürüdü. Önce kedileri, ardından da kangalları tıpkı sahipleri gibi, sessizce arkalarını dönerek uzaklaştılar.

Meraklı Postacı köpeklerin, kedilerin ve Kargabaş Ömer'in peşinden son bir kez baktı ve süklüm püklüm bayır aşağı inmeye başladı.

Yüreğini kemiren merak bir yana, Tiryaki Çay Bahçesi'ndeki havası da birkaç saat içinde pis diye sönmüştü. Şimdi başta Musti olmak üzere herkes bir ağızdan başlayacaktı, “Sen ne biçim postacısın?..” diye.

fittim

<>

ali

Postacı Erkan, günlük postayı dağıttıktan sonra soluğu Tiryaki Çay Bahçesi'nde alırdı, öğle yemeği niyetine iki tost yer, üç beş çay içer, bol bol laklak ederdi. Postaneye saat bir buçuktan sonra dönerdi. Şimdiyse, kahveye gitmeyi düşünmek bile soğuk terler dökmesine yetiyordu.

Ne demişti, Öğretmen Leyla? “örnek alınacak, olağanüstü bir kız! Sence de öyle değil mi?”

Kuşkusuz o da tanıyordu bu Şerare Aydoğdu'yu!

Ah, bir hatırlasa! Başına ağırlar giriyordu. Yok yok, kahveye gidemezdi. Hepsi birlik olur, makaraya alırlardı onu. “Hadiii! Sen git de, bahçende domates biber yetiştir!”

‘En iyisi eve gitmek,’ dedi içinden Postacı. ‘Esmâ sarma saracaktı zaten. Çocuklar da okuldan gelir; laflarınız azıcık.’

Aslı’yla Ferhat’ı düşünmek, yüreğine su serpti. Çocuklarıyla gurur duyardı o. Dilleri biraz uzundu ya, olsun. Dürüst, çalışkan, insan canlısı çocuklardı. Arkadaşları da kendileri gibi efendiydi. Eczacı Aydın’ın kızı Nil, Ege’nin kardeşi Deniz ve Dürbün Nimet’in torunlarıyla birbirlerinden hiç ayrılmazlardı.

Postacı Erkan evine doğru yürürken, dudağını bükmüş söyleniyordu yine. “Hıh! Bir de teknoloji düşmanı diyorlar bana. Hadi bakalım! Teknolojileri, elektronik postalan çözsün de görelim şu sarı zarfların gizini!”

Evin önüne geldiğinde sarmanın leziz kokusunu aldı. Yalanarak zile bastı. Esmâ kapıyı açar açmaz, “Çocuklar geldi mi?” diye sorarak içeri daldı.

Esmâ, kocasının eve zamansız gelmesinden telaşlanmıştı. “Geldiler, geldiler de... Ne var? Ne oldu?..” diye ardı ardına sorup durdu.

“Dur, patlama! Anlatacağım,” diye yanıt verdi Erkan, ayakkabılarını çıkarırken. “Sabahtan beri tüm köyü arşınladım,” dedi terliklerini ayağına geçirirken. “Yedi yıldır şu köydeyim. İlk kez Kargabaş Ömer’e gittim.”

Peşinde Esmâ, holden geniş sofaya geçerken, haberi verdi. “Hatunun biri, köyün altı pinponuna birer kitap yollamış.”

“Şerare mi?!”

Çocuklarının hep bir ağızdan sorduğu soruyla Postacı Erkan donakaldı. Masanın başındaki iki kardeş, önlerinde yoğunlu sarma dolu tabakları, sırtlıyorlardı. Postacı Erkan karısının, dudaklarında alaycı bir gülücükle mutlağa geçtiğinin farkına bile varmadı.

Toparlanmaya çalıştı. “Si-siz ne-nereden biliyorsunuz?” diye kekeledi.

“Amaaan, baba!” diyerek güldü çocuklar.

“Şerare’nin tatil ödevi çok beğenilmiş, dedik

ı,,

ya!

Ferhat konuşurken, Aslı lafa karıştı.

“Okul idaresinin, onun ödevini kitap yapmaya karar verdiğini de söyledik.”

Postacı Erkan hatırlar gibi oldu. Gerçekten de, geçenlerde buna benzer bir şeyler gevelemişlerdi çocukları. Ama yine de, bir okul ödevinin, dağıt-

tığı şu kitapla ne ilgisi vardı, anlayamıyordu.

“Saçmalamayın!” diye çıkıştı çocuklara. “Bugün dağıttığım ödev değil, bir kitaptı. Hem bunun sizin arkadaşınızla ne ilgisi var?”

“Ah, baba! Hiç dinlemiyorsun bizi,” diyen Aslı sofradan kalkıp, büfenin üstünde duran kâğıtlara uzandı. “Şerare’yi biliyorsun ya... Nil’in kuzeni hani. İşte, bu da onun ödevi. Yani, senin dağıttığın kitap.”

“Netten Nil’e yollamış. O da hepimize birer kopya verdi,” diye ekledi Ferhat.

Köyün altı pinponu, Şerare, net, kitap... Erkan’ın kalası iyice allak bulak oldu. “Ver bakayım şunları!” diyerek Aslı’nın elindeki kâğıtları çekip aldı.

“Baba, dağıtma sakın!”

Çocukların bağırıışlarına aldırmadı. Gözleri sözcüklerin üstünde gezindikçe, kâğıtlar da havada uçuşmaya başladı. Hanımnineninin Masalları, Mırmır Nine, Kargabaş Ömer, Kırmızı Fiyonklu Rugan Pabuçlar... Afallamış bir halde elindeki şayiaları sallıyor, “Ne yani, şimdi bunları o deli kız mı yazdı?” diye söyleniyordu.

Yere düşen sayfaları toplayan Ferhat kızgınlıkla doğrulurken, Aslı da başını kaldırarak diklenir gibi oldu. “Ona deli diyemezsin, baba!”

“Ne yani, akıllı mı? Sağır dilsiz, ama ayağında patenler... Nil’in kuzeniydi, değil mi? Hani, bütün yaz yelle yarışan, kahvede herkesin yüreğini ağzına getiren kız değil mi o?”

“Ama, baba!..” diyecek oldu çocuklar; ancak, Erkan soluksuz devam etti.

“Hah! O kız işte! Akıllı mı?.. Aslında bütün suç, eniştesi olacak Aydın Bey’de. Sorumsuz adam!”

Babalarının neden bu kadar hiddetlendiğini anlamaya çalışan iki kardeş sessizce bakiştılar. Ferhat yere düşen kâğıtları topladıktan sonra, babasının elindekilere uzandı. “Alabilir miyim?” derken beklemedi; Postacı Erkan’ın elinde kalan üç beş kâğıdı da çekiverdi.

İki kardeş babalarının, “Hem o henüz çocuk. Nasıl kitap yazmış ki?” diye söylenmesini duymazlıktan geldiler ve sessizce odalarına geçip, kapıyı kapadılar.

“Hale bak! Yüzüme kapı kapatıyorlar bir de!” diye seslendi arkalarından Erkan.

“Ne yapacaklardı?” diye sordu mutfaktan çıkan Esmâ. Elindeki sarma dolu tabağı masaya bırakırken ekledi. “Hiç dinlemiyorsun çocuklarını. Üstelik, arkadaşlarına ‘deli’ diyorsun; o çok saydıkları Aydın Bey’e ‘sorumuz’ diyorsun.”

“Eee, ama!..” diyecek oldu, hâlâ ayakta dikilip duran Erkan.

“Aması maması yok, Erkan Efendi! Otur da yemeğini ye, hadi,” dedi Esmâ kararlılıkla. Sonra da arkasını dönüp, mutfağa gitti.

Erkan masaya otururken, “Biz babamıza böyle kafa tutamazdık,” diye söylendi kendi kendine. Hepsî bir âlemde canım bu evdekilerin. Gözü çocukların masada kalan tabaklarına takıldı. “Babam olsaydı şimdi, alırdı şu güzelim sarmaları, başımızdan aşağı geçirirdi!” derken sustu birden.

Küçükken babasının buyurganlığından, göz-dağlardan öyle yılmıştı ki, kendi çocuklarına arkadaşça davranmaya özen göstermişti. Gülmüş güldürmüş, dinlemese de dinler görünmüş, hep başım sallamıştı.

Esmâ şekerpare tabağını masaya bırakınca, Erkan kendine geldi. Başını kaldırdı, karısıyla göz göze geldi. “Ama onların yaptığı da terbiyesizlik... Bunu hak etmedim ben!”

“Doğru, hak etmedin,” dedi Esmâ. İskemleyi çekip, kocasının karşısına oturdu. “Ama onları dinlemiyorsun ki, bey. Bu gidişle böyle çok tartışma yaşanır daha.”

“Hıh! Cır cır cır konuşuyorlar da, susun mu diyorum?”

“Onları dinlemiyorsun ama!” diye yineledi Esmâ.

“Bütün gün taban tepiyorum ben!” Erkan kendini savunmaya çalıştı. “Kahvede de başım şişiyor zaten.”

Aklına yine zarflar gelince, alttan aldı. “Neyse yahu... Şu kitap işinin aslını astarını anlatsana bana,” dedi lokmasını ağzında çevirerek. “Meraktan çadayacağım,” diye homurdanarak yuttu lokmasını.

Esmâ masaya yaslandı. Yüzünde hınzır bir ifâde vardı. “Bundan böyle çocuklarını dinleyeceksin

ama!”

“Hım... ham hum...” sesleri arasında yutkunarak karısına söz verdi Erkan.

“Hah, şöyle!” diyerek anlatmaya koyuldu Esmâ. “Bizim Nil’in teyzesini biliyorsun. Şerare’nin annesini yani... Her yaz kızları alır, geziye çıkarırmış. Onun için de geçen yaza kadar Şerare’ciği pek tanımamışız. İşte o gezilerde, bu kız yığınla fotoğraf çekip, not tutarmış. Sonra okul açılınca, bütün bu biriktirdikleriyle okuldaki bir panoda Gezginin Köşesi adıyla duvar gazetesi hazırlarmış. Şerare geçen yaz tatilini burada geçirdi ya, tatil ödevi için, köyün altı büyüğünün anılarını dinleyip yazmış meğer. Bizimkilerin anlattığına göre, öğretmenleri ödevini çok beğenmişler, okul aile birliği de kitap olarak bastırmaya karar vermiş.”

“İyi de, doğuştan sağır dilsiz bir kız bunları nasıl yapar?” diye sordu Erkan sürâhiye uzanırken.

“Ah! Leyla Hanım böyle dediğini duymasın, pek kızar,” diyerek Erkan’ın gözünün içine baktı. “Şerare dilsiz değilmiş, yalnızca duymuyormuş. İşitemediği için de konuşamıyormuş. Yoksa, en az bizimkiler kadar akıllı...”

Erkan su bardağını elinden bıraktı, önündeki tabağı itip kendine yer açtı. Esmâ devam etti.

“Hikâye uzun aslında. Annesi Şerareye hamileyken, böbrek iltihabı geçirmiş. Kullanmak zorunda olduğu ilaçlar, kızcağızın engelli doğmasına neden olmuş. Biliyorsun; baba doktor, anne avukat; cahil insanlar değiller yani. Daha kızları doğmadan, onu ve kendilerini eğitmek için ne gerekiyorsa yapmışlar. Kurslara gidip dudak okumayı öğrenmişler. O bitmiş, işaret dilini öğrenmişler. Şerare dünyaya geldiğinde, anne babası hazır-lıklıymış. Anlayacağın, doğduğu günden başlayarak kızlarını eğitmişler. İki yaşında dudak okumaya başlamış Şerare; ne diyorsun sen!”

“Ama konuşmuyor!”

“Saçmalama, Erkan. İşitmiyor ki, konuşsun. Bazen genzinden hırıltı gibi sesler çıkıyor, ama o bunları bile duymuyor.”

Erkan şekerpare tabağına uzandı. “Babası doktor dedin, değil mi?”

“Evet, n’olacak!”

“Eee, onun için konuşamıyor... Bir hocaya okutsalarmış ya.”

Esmâ irkilerek kocasına baktı. Tam ağzını açıp, kocasını paylayacaktı ki, çocukların odasının kapısı aralandı ve Ferhat’la Aslı başlarını dışarı uzattılar.

“Gelin de, yemeğinizi bitirin. Ben gidiyorum,” dedi Erkan çocuklarına gülümseyerek. Ayağa kalkarken ekledi. “Artık, şu Şerare Aydoğdu’nun ‘Pa-tenli Kız’ını da akşam gelince okurum.”

Meraklı Postacı postaneye giderken, rüzgâr ağaçların dallarını eğip büküyor, yerde ne var ne yoksa havalandırıyordu. Sonunda, zarfların gizini çözmüştü Erkan. Şimdi aklı Patenli Kızdaydı.

“Hoca laflını edince, Esmâ nasıl da kızdı,” diye güldü bıyık altından. Aslında doğruydu bu. Kendi köyünde olsa, kızı hemen alır, okutmaya götürürlerdi. ‘Ben olsam ne yapardım, bilmem... Doğrusu, gerçekten çok iyi yetiştirmişler kızı,’ diye düşündü.

Derken, bir an durakladı. “Harika fikir!” diyerek adımlarını sıklaştırdı. “Gidip, Aydın Bey’i kutlayayım. Eh, ne de olsa, kızın eniştesi... Hem, Ferhat’la Aslı’nın da hoşuna gider bu. Aramızdaki buzlar da erir böylece.”

Eczanenin önüne gelen Erkan’ın tüm bedeni alazlandı. Kepenkler inik, asma kilitlerse yerlerine takılıydı. Hiç de hayra alamet değildi bu görüntü. Pazar günleri bile dükkânını kapatmazdı Aydın Bey. Postacı Erkan telaşla yandaki kasaba daldı.

“Aydın Bey nerede?”

“Yahu, ben de pek anlamadım,” dedi Kasap Tekin. “Nil’in okuldan gelmesiyle birlikte apar topar gittiler. Bir şeycik de demediler.”

“İnsan sormaz mı, oğlum!”

Erkan’ın çıkışmasına içerleyen Kasap Tekin, “Bana ne, ya!” diye kestirip attı. Erkan da söylene söylene postanenin yolunu tuttu.

Öğretmen Leyla

Yaptığı uzun telefon görüşmesi, öğretmen Leyla’nın aklını başından aldı. Şerare’yi de, karşısında şaşakalan Postacı Erkan’ı da unuttu gitti.

Arayan, geveze arkadaşı Gülten’di. Yine öğretmenlik yıllarından başlamış, eski öğrencilerinden söz etmiş, zamane çocuklarından yakınmış, sonra da kendi torunlarına verip veriştirmişti. Arkadaşının sesi öğretmen Leyla’nın kulaklarında çınılıyordu hâlâ.

Ocaktaki sütün taşmasıyla, “Öffff, şu hale bak!” diye bağırması bir oldu. Söylenerek kapattı ocağı. “Aaah, ah! Berta’m la Berna’m yanımda olacak da, torunlarımın bir dediğini iki edeceğim, ha! Olacak iş mi?” Sütlüğü kaldırıp, tezgâhın üstüne koydu ve ocağı temizlemeye başladı.

öğretmen Leyla’nın bir tanecik oğlu vardı. Yıllar önce üniversiteyi bitirip, lisansüstü öğrenim için Almanya’ya gitmiş; sonra da el memleketinde evlenip kalmıştı. Tatillerde çoluk çocuk gelir; on beş, yirmi gün onda kalırlardı. Kadıncağız, torunlarıyla dilden başka hiçbir sorun yaşamamıştı. Ber-ta ile Berna, Türkçe öğrenmemek için öylesine direndiler ki, çaresiz, öğretmen Leyla kendisi Almanca öğrenmek zorunda kaldı. Her gün telefonla konuşuyor, onların sesini duyuyordu. Ama bu bile özlemine gidermeye yetmiyordu.

Geçen yazın başıydı. “Bir bilgisayar al, anne,” demişti oğlu bir telefon konuşmasında. “Netten görüşür, konuşuruz; büyük kolaylık olur.”

öğretmen Leyla bir an bile düşünmemiş, bir kenara ayırdığı iki kuruş parayı denkleştirip, ertesi gün almıştı bilgisayarını. Bilgisayar firmasının servis elemanı getirdiği “sihirli kutu”yu masanın bir kenarına kurarken, kadıncağz torunlarıyla haberleşeceği anın hayaliyle, heyecanla beklemişti. İşini bitiren eleman, üstünkörü birkaç bilgi verdikten sonra çekip gitmişti.

öğretmen Leyla yalnız kalır kalmaz, büyük bir hevesle bilgisayarın başına kurulmuştu. Aynı anda da ne yapacağını şaşırılmış, eli ayağı birbirine dolaşmıştı. Bilgisayar hakkında hiçbir şey bilmiyordu. Ak saçları, toparlacık bedeniyle kursa gidecek hali de yoktu. Kara kara ne yapacağını düşünürken, ansızın aklına Nil gelmişti. Hemen telefona sarılmış, ondan yardım istemişti. On dakika sonra bütün çocuklar eve doluşmuştu. Henüz o sabah köye gelmiş olan Şerare de aralarındaydı. Yaklaşık iki yıldır görmüyordu küçük kızı. Büyümüş serpilmiş, neredeyse genç kız olmuştu Şerare.

İyi ki de gelmişti Şerare. Çünkü o olmasaydı, “Telefon neyime yetmiyor. Alın bu zimbirtiyı, sizin olsun!” deyip kalkmış olurdu başından bilgisayarın. Bir tuşa dokundu diye çıkan uyan yazıları, bir türlü yok edemediği görüntüler, durup dururken kararan ekran ve arkasında bıcır bıcır konuşan çocuklar yüreğini daraltmıştı. Onu bilgisayarın başına çivileyen, Şerare’nin kararlılığı, istekliliği ve sabrı olmuştu.

öğretmen Leyla, Şerare’nin adını anınca, Erkan’ın getirdiği zarfı anımsadı. “Geveze kadın!” diye hayıflandı telefonda başını şişiren arkadaşını düşünüp. “Akıl mı bırakır insanda!” Yine de, elinde bir fincan sütle mutfaktan çıkarken, aklında yalnızca Şerare vardı. “Başardı işte!” diye mırıldandı gülümseyerek.

Şerare’nin zekâsına, direncine, özgüvenine hayrandı öğretmen Leyla. O kızın yüreğindeki sevinç ve coşku kara gözlerinde parıldar, çevresindeki herkesi yaşama bağlardı. Anılarının kitap olacağını öğrendiğinde, belki de, bunun için çok sevinmişti. Böylece, Patenli Kız’ı yediden yetmişe çok sayıda insan tanıyacaktı. Ama açıkçası, kitabın bu kadar çabuk eline ulaşacağını ummuyordu.

Fincanı masaya bıraktı ve büfenin üstünden kâğıt açacağını aldı. Sarı zarfı özenle açtı. Heyecanla içindeki kitabı çekti. Övünçle bakıp, sevgiyle okşadığı kapağını çevirdi. Işıyan gözleri, mor mürekkeple yazılmış sözcüklerin üstünde gezindi.

Seven, sevilen ve sevmeyi öğreten,

Leyla Nine’ye.

Boğazı düğümlendi, gözleri doldu emekli öğretmenin. İskemleyi çekip, masanın başına oturdu.

Ilanımme'nin Masalları

Anlatan: Öğretmen Levla

Ne zaman çocukluğumu ansam, hanımninem gözümün önüne gelir. Güleç yüzü, maviş gözleri ve ensesinde simit gibi dolayıp topladığı kır saçları. O benim ilk arkadaşımdı. Gerçi, oyun oynamayı pek sevmezdi; ama okuduğu masallar, bana yalnızlığımı unutturmaya yeterdi.

Babam avukattı. Hem de öyle bir avukattı ki, onun için "ipten adam alır" derlerdi. Bu sözcükleri duymak hanımninem pek hoşuna giderdi. Kurumla başını kaldırı, kıvançla oğluna bakardı.

Babam sabahları erkenden çıkardı evden. Annemin yemeklerinden başka ağzına tek bir lokma koymadığından, bütün günü çay kahve içerek geçirir, akşamları da aç kurt gibi dönerdi eve.

Dışarda yeme alışkanlığı olmadığından mı bilmem, eve sık sık konukları gelirdi babamın. Geç saatlere kadar oturup konuşurlardı. Bana çok

sıkıcı gelen bu sohbetler ağabeylerime göre pek keyifliydi. Hele konuklar, "Mahdum beyler," diye açılış yaparak onlara da söz hakkı tanıdıklarında, hindi gibi kabarırlardı.

Neyse ki, bu konuşılardan hanımninem de tat almazdı. Bana göz kırpar, konuklardan özür diler ve, "Hadi, Leyla; biz odamıza çekilelim," derdi. Popoma çuvaldız batmış gibi fırlardım ayağa. Hanımninem önde, ben arkada, önce babamın çalışma odasına giderdik. Hanımninem, koskoca

kitaplıktan kalın bir kitap seçer, kolunun altına sıkıştırır ve parmağını ağzına götürerek sessiz olmamı işaret ederdi. Parmaklarımızın ucuna basarak odamıza geçerdik.

Hanımınemle aynı odayı paylaşırdık. Kapının tam karşısındaki geniş pencerenin önüne iki berjer koltuk, ortalarına da bir sehpa yerleştirilmişti. Yan yana duran yataklanmızın yanlarında başucu masalanmız, onun ayakucu nda büyük elbise dolabımız, benim ayakucumda da çekmece-li dolabımız vardı.

Odamıza girer girmez, elbiselerimizi fora edip geceliklerimizi giyer ve karşılıklı berjerlerimize kurulurduk. Hanımınem kalın masal kitabını açar ve okumaya başlardı. Bana ninni gibi gelirdi sesi. Hemen gözkapaklanm ağırlaşır, içim geçer ve “Memleketin birinde...” diye başlayan masalın içinde kaybolur, peri padişahının sarayına doğru uçar giderdim. O masalların sonu hiç gelmediği gibi, her sabah nasıl oluyorsa, kendi yatağında uyanırdım.

Elbette, hanımınemin evdeki tek işi bana masal okumak değildi. Yardımcımız Senem Abla’yı denetlemek, çaya gelen konuklan ağırlamak da onun göreviydi. Sabahları önce babam çıkardı evden. Arkasından ağabeylerim okula giderdi. Daha sonra annemle hanımınem, kahvaltı sofrasının başında sabah kahvelerini içerlerdi. Onlar günlük işlerini konuşurken, ben de sofrayı toplayan Senem Abla’ya yardım ederdim.

Senem Abla’nın kocası Haşan Ağabey, babamın bürosunda çalışırdı. Onlar bahçedeki ek binada otururlardı. Birbirlerini pek severler, kendilerini baş göz eden hanımıneme sürekli dua ederlerdi.

Gün aslında, gelin kayınvalidenin kahve keyfinin bitmesiyle başlardı. Annem mutfığa geçerdi. Öğle yemeğinin hazırlanması, hanımınemin konukları için kekler, poğaçalar yapılması, akşam yemeği için evin beyine sunulacak özel mönü...

Annem iş yaparken, benim ayak altında dolaşmama dayanamazdı. “Leyla!” diye başlardı buyurmaya. “Senem Abla’n ortalığı süpürüyor, tozu da sen al,” ya da, “Senem Abla’n çamaşırları asarken, sen de ona mandal ver,” derdi. Kısacası, Senem Abla ne iş yapıyorsa, ben ona yardım etmekle yükümlüydüm. Ancak işler bittikten sonra oyuna sıra gelirdi.

Sofanın duvarında asılı duvar saatinin, guguk kuşu on iki kez gugukladığında, yemekler pişmiş, pastalar, çörekler hazırlanmış, mutlak derlenmiş toplanmış olurdu, işte, o zaman annem, Senem Abla’ya öğlen yemeğini hazırlamasını söyler ve babamın çalışma odasına geçerdi. Kısa süre sonra da daktilonun sesi -tık tıkıtı tık- duyulurdu. Avukat Nazif Bey’in savunma metinlerini, notlarını daktiloda annem temize çeker, beyi gelene kadar gerekli tüm dosyaları hazırlardı.

O çalışırken, biz hanımınemle baş başa kalırdık. Kafa kafaya verir, ne yapacağımızı düşünürdük.

“Evcilik oynayalım!” derdim.

“Boş ver! Ömrünün sonuna kadar oynayacaksın nasıl olsa,” derdi.

“O zaman, bana masal oku.”

“Masal kitabı, babanın odasında,” diye karşı çıkardı. “Annen çalışıyor orada; alamayız.”

“O zaman, Yahudi tavlasi oynayalım.”

“Bak, bu olur!” derdi gülerek. “Hadi, git getir tavlayı.”

Yerimden fırladığım gibi konuk odasına koşar, sedef kakmalı tavlayı kapar getirirdim. Daha pulları dizemedi kapı çalar ve hanımınemin konukları gelirdi.

Onlar da en az babamın arkadaşları kadar sinir bozucuydular. Konuk odasına kurulur, hiç susmadan yüksek sesle konuşturlardı. Senem Ab-la’nın getirdiği poğaçalan, kekleri yerler, yüzleri al al olur, dur durak bilmeden gelinlerinden da-matlarından yakınırlardı. Gitsinler diye gözlerinin içine bakardım, gitmezlerdi.

Yine böyle, konukların eve doluştuğu günlerden biriydi. Annem o gün, babama bir dosya götürmek için adliyeye gitmişti. ‘Madem ki, hanımınemin konukları var, ben de kendi kendime masal okurum,’ diye düşündüm. “Harfleri bilmiyorsam ne olmuş! Atmak da mı zor?” diye mırıldanarak babamın çalışma odasına koştum.

Ama büyük kitaplığın önünde dikilince, fena halde moralim bozuldu. Onlarca ciltli kitap özenle raflara sıralanmıştı. Hanımınemin elini uzattığı rafa baktım. Erişmem olanaksızdı. İskemleyi çekip, üstüne çıktım. Rafa henüz uzanıyordum ki, ağabeylerimin sesiyle irkildim.

“Ne işin var senin orada?”

“Masal kitabını alacaktım...” dedim kulakla-nma kadar kızarak.

İkisi de kahkahalarla güldü.

“Boşuna arama, bulamazsın,” dedi büyük ağabeyim.

“Seni de uyutuyor, değil mi?” tüye sordu küçüğü de.

“Neden bulamayacakmışım?” diye diklendim. “Bunlardan birini okuyor hep hanımınem.”

“Kızım, seni uyutuyor o,” diyerek güldü yine küçük ağabeyim. Ardından da buyurur gibi konuştu. “Hadi! Düşmeden, in aşağı oradan!”

Tam elimi belime koymuş, “Uyuduğum doğru da...” diye başlıyordum ki, sözüm dilimde kaldı. Büyük ağabeyim kucakladığı gibi yere indiriverdi beni. “Hele bir okula git de, sen kendin okursun,” diyerek arkasını döndü sonra, kardeşinin peşi sıra yürüdü gitti.

Ellerime bakarak, parmaklarımı saydım. “Ama, daha altı ay var!” diye bağırdım arkalarından.

O gece yine elimizde kitapla odamıza çekildiğimizde, hanımıneme ağabeylerimin söylediklerini anlattım.

“Sen aldırma onlara,” deyip güldü. “Okuduğum masalları hiç dinlemediler ki onlar. Onlar hep

uyudular; rüyalarında da top oynadılar, uçurtma uçurdular, ağaca tırmandılar.”

‘Elbette!’ dedim içimden. ‘Uyuduklan için ma-sallan bilemiyorlar. Ne olursa olsun, ben uyumayacağım.’

Her zamanki gibi berjerlerimize kurulduk ve hanımninem kitabı açarak okumaya başladı.

“Biz diyelim bir asır, siz deyin bin asır önce, diyarlardan bir diyar varmış. Zengin mi zengin bu diyarda, fakir mi fakir bir nalbant yaşarmış...”

Hanımninemnin sesi ninni gibi geliyordu. Gözkapakları ağırlaşıyor, kirpiklerim birbirine yapışıyordu, ama ben direniyordum. Gözkapakları neredeyse ellerimle açık tutacak hale gelmiştim. Derken, hanımninemnin sesi alçalmaya, elindeki kalın ciltli kitapsa sallanmaya başladı. Pat! Düşen kitabın çıkardığı sesle ikimiz de yerimizden sıçradık.

“Ah, gördün mü, Leyla? ikimiz de uyumuşuz,” diyerek yere eğildi hanımninem. Düşen kitabı alırken, “Hadi, yatalım. Devamını yarın okurum artık,” dedi.

Gözüm kitapta, çaresiz yatağa girdim. Rüyamda hanımninemnin yerinde ben oturuyor, elimdeki kitabı okuyordum. Karşımda oturan hanım-ninemse, gözünü kulağını açmış, beni dinliyordu.

Ertesi gece ve ondan sonraki geceler bir şey değişmedi. Ben uyumadım, o uyudu; ben uyudum, o uyandırmadı.

Aradan altı ay geçti. Ailenin en küçüğü “bücür Leyla” -yani ben- okula başladım. O heyecanı herkes bilir. Biraz korku, az buçuk tasa, çokça sevinç, bol bol kıvanç. Gerçekten de yüreğim pır pır ediyordu. Okulumun bahçesi, öğretmenimin güzelliği, arkadaşlarımla çokluğu... Günler birbirini kovalıyor, saatler su gibi akıp gidiyordu.

O yıllarda, bugünkü servis arabalarının yerinde süslü püslü faytonlar vardı. Bir kadananın çektiği faytona sekiz on çocuk birden kurulurduk. Tiki tık, tiki tık, tiki tık... Sürücümüz arada bir, “Deeehhh!” diye bağıırdı. Evlerimizin önüne geldiğimizde de yine sesini duyardık. “Höööst! Pöööst!...” Keyifle faytondan iner, heyecanla koşup, bahçe kapısından içeri girerdik.

Okula başladığım o ilk gün ve ilk fayton sefasının ardından koşarak eve girdiğimde, hanım-ninemi beni beklerken buldum. Senem Abla nefis bir sofraya hazırlamıştı. Annem putlröreği kızartmış, elmalı, muzlu nefis bir de pasta yapmıştı.

Annem çalışmasına ara vererek odasından çıktı. “Hadi, önlüğünü çıkar ve askıya as. Sonra da elini yüzünü yıka. Ağabeylerin de neredeyse gelirler. Baban da erken gelecek bugün.”

Okula başlamanın bu kadar güzel olacağını hiç düşünmemiştim. Armağanlara boğuldum o akşam. Ağabeylerim renk renk kalemlerin sıralandığı bir kutu kuruboya verdiler. Babam, uzun zamandır çok istediğim siyah atkılı rugan pabuçları almıştı. Annem gelin tacı gibi taşlarla süslü bir çemberi başıma yerleştirdi. Hanımninem üstü nazar boncuklu bir altın bileziği bileğime taktı. Senem Abla, beyaz ipekten iğne oyalı bir mendil verdi. Yerimde duramıyor, sevincimden zıp zıp zıplıyordum.

“Küçükhanım, gördüğün gibi hepimiz çok mutluyuz,” dedi babam sonunda. “Sevincine hepimiz katılıyoruz. Bugün ilk gün. Önünde en az on beş yıl var. Senden yalnızca çalışmanı ve başarılı olmanı bekliyoruz.”

Babamın bu kısa konuşmasının sonrasında, sanki liseyi bitirmişim gibi, seçeceğim mesleği konuşmaya başladık. Daha doğrusu, ailem başladı, ben dinledim. Babam, “Buna Leyla karar verir,” derken gülümseyerek bana bakıyordu. Annem, “Öğretmen olmak isterdim; olamadım. Kim bilir, belki benim kızım...” diye umutlanıyordu. Ağabeylerimin önerileri bitmiyordu. “Ondaki çene kimsede yok... Radyoya girsin... Yır vır vır... İyi spiker olur...”

Suskun duran, ama gözleri ıslıl ıslıl parlayan hanımninemse, her hareketimi izliyordu. Babam, “Anne, sence Leyla ne olmalı?” diye sorunca, dudaklarını büktü.

“Elbette okuyacak torunum. Okuyup yazacak, bileğine altın bilezik takacak. Ne olacağı önemli değil.” Bir an duraksayıp devam etti. “Yeter ki, sevsin, sevilsin. Becerebilirse, sevmeyi öğretsin, yeter.”

“İlahi, anne!” diyerek güldü babam. “Şuna kısaca, benim gibi olsun desene!”

Annem, “Nazif Beeey!” diye atıldı, ama hanımninem yine sessizliğe bürünerek başım önüne eğdi. Az sonra da ayağa kalkıp, iyi geceler diledi.

Giderken ilk kez bana göz kırpmamıştı. Hemen yerimden kalkarak peşine takıldım. Babamın çalışma odasının önünden geçerken, “Bugün masal okumayacak mısın?” diye sordum.

“Hayır,” diye yanıtladı. “Artık okullu oldun. Bundan sonra sen okuyacaksın, ben dinleyeceğim.”

Okumadı da!.. Ama her gün pencerenin önünde okuldan dönüşümü bekledi. Ben sütümü içerken, o kahvesini yudumladı. Ev ödevlerimi yapmak için masanın başına birlikte oturduk. Ben çizgiler çizip harfleri öğrenirken, büyük bir dikkatle beni izledi. Odamızda karşılıklı berjerlerimize kurulduğumuzda, okulda geçirdiğim saatleri dinledi. Görmeden hepsini tanıdı arkadaşlarımın.

Okuma yazmayı öğrenmem üç ay sürmedi. Artık, babamın kitaplığında duran o kalın masal kitabını okuyabilirdim. Oysa hanımninem, “Hele biraz daha dur, bekle!” diyerek beni atlatıyordu.

Bir akşam yine babamın konukları gelmişti. Geniş sofadaki büyük yemek masasının çevresine sıralanmıştık. Hanımninem her zamanki yerinde, masanın başında oturuyordu. O sevimsiz söyleşi henüz başlamamıştı. Babam benim okumayı söktüğümü arkadaşlarına duyurarak kasılıyordu.

‘Sular seller gibi okuduğumu göstermenin tam zamanı,’ diye düşünerek, pat diye lafın ortasına daldım, “isterseniz, hanımninem masal kitabını okuyabilirim sizlere.”

Aniden ciddileşen babam, “Leyla!” derken, ağabeylerim kıkır kıkır güldüler. Annem de bir şey söyleyecekti ki, hanımninem atıldı ve, “Getir kızım kitabı!” dedi. “Oku da, hepimiz dinleyelim.”

“Şimdi sırası değil, anne!” diye karşı çıktı babam.

“Sırası, avukat bey, sırası!” dedi hanımninem. Hali, küçük bir çocuğunki gibiydi; gözleri parlıyordu.

Bana dönüp, “Hadi, Leyla. Git, getir kitabı,” demesiyle, yerimden fırladığımı gibi çalışma odasına koştum.

İskemleyi kitaplığın önüne çekerken, içerden hanımninemin sesi geliyordu. “Öğrenmenin yaşı yoktur,” diyordu. “Ben o masallarla Latif’le Şerefi de uyuttum. Ama onlar masal dinlemeyi pek sevmezlerdi. Top peşinde koşmak, ağaç tepelerine tırmanmak daha cazip gelirdi keratalara.”

Kitap elimde, iskemleden atlayarak odadan çıktım. Hanımninem, “Sırrımı keşfettiklerinde, masal dinlemekten çoktan vazgeçmişlerdi,” diyerek gülüyordu. Ağabeylerime bakarak. “Sağ olsunlar, kıs kıs gülseler de hiç yüzlemediler,” dedi.

Geldiğimi görünce, “Hah! Getirdin mi, Leyla?” diyerek, okuyacak olan oymuş gibi kitabı elimden aldı. Tabağını kenara çekip, siyah ciltli kalın kitabı önüne koydu ve hecelelemeye başladı.

“Ka-nu-ni... E-sa-si. Ne-neşr... e-den...”

Şaşkınlıktan ağzım açık kaldı. Kitabın üstüne, hecelediği sözcüklere baktım. "Kanuni Esasi" yazıyordu. Bu... bu masal kitabı değildi!.. Babamın, uzun paragrafı kanun kitaplarından biriydi. Hanımnineme bakakaldım.

Gülümseyerek başını kitaptan kaldırdı ve beni kollarına aldı. “Okuma yazma bilmediğim için çok utanıyordum,” dedi gözlerimin içine bakarak. “Bunu torunlarımdan bile gizliyor, bilmelerini hiç istemiyordum. Masallan okuyormuş gibi yapıyordum, ama aslında hepsini uyduruyordum.” Kısa bir an sustuktan sonra ürkek bir sesle, “Umanm, seni kandırdığım için bana kızmazsın,” dedi.

Kızmamıştım. Hâlâ çok şaşkındım yalmzca. Başımı sallayarak, sessizce yanıtladım onu. Ha-nımninem güvenle sürdürdü konuşmasını.

“Leyla ödevlerini yaparken dikkatle izliyordum. Onunla heceledim, heceleri onunla birleştirdim. Öğretmeninin verdiği ödevleri, o okuldayken tek başıma tekrarlayıp durdum. Yaa, ben de okuyorum artık. Torunum gibi akıcı okuyamıyorum, ama olsun.”

Kollarıyla daha kuvvetli sıktı beni. Kıvançla yüzüme bakarken, “O benim öğretmenim!” dedi.

Öğretmen olmaya o gün mü karar verdim, bilmiyorum. Ama aynı yıl, sahafların gediklisi olduk hanımninemle. Her akşam berjerlerimize kurularak kitaplanmızı okuduk. Sonra da oku-du klanınızı birbirimize anlattık. Kitaplanmızın sayısı her geçen gün arttı. Ve bir gün çekmeceli do-

labı, elbise dolabıyla hanımninemin yatağının arasına çektik ve ilk kitaplığımızı kurduk.

Yıllar sonra hanımninemi kaybettiğimizde, o kitaplığı bir eğitim vakfına armağan ettim.

öğretmen Leyla, yanaklarından süzülen yadları parmaklarının ucuyla sildi. “Ah, hanımnineciğim!

, Keşke, o masallardan birinin devamı olsaydı. Eminim, unutmazdım,” diye mırıldandı. Masanın başından kalkıp, kitaplığın önündeki berjer koltuğa geçti. Yerine yerleşince, kitabı açtı ve

Şerare'nin dilinden diğer beş tanışının anılarını okumaya başladı.

Ömer Haktanır, masanın üstünde duran kitaptan gözlerini alamıyordu. Sanki Şerare geri gelmişti. Sanki kitabı ellese, açıp okusa, büyü bozuluv-e-cekti. Tıpkı geçen yaz sonu olduğu gibi, küçük kız gidecek, onu yine yalnız bırakacaktı. Yine sabah akşam onunla geçirdiği saatleri düşleyerek günlerini tüketecekti. Aaah, ah! Küçük arkadaşını tanıdığı o gün!..

Haziran ayının sonlarında bir ikindi üzeriydi. Ömer Dede evin önündeki kerevette uzanmış kestiriyordu. İki kangalı Mazlum'la Masum ayakucunda; kedileri Sarman, Duman ve Pamuk da kerevetin altına kıvrılmış, ona eşlik ediyorlardı.

önce Mazlum başını kaldırdı. Masum'un dört ayağının üstünde doğrulmasıyla birlikte, kediler kerevetin altından çıktılar. Köpekler önde, kediler arkada, bahçe kapısına doğru koşturdular. Kargabaş Ömer hiç oralı olmadı; “Biri geliyor herhalde,” deyip, sağ yanından sol yanına döndü.

Aradan beş on dakika geçti; ne gelen oldu, ne giden. Yirmi dakika sonra da durum aynıydı. Ne gelen vardı, ne de hayvanların sesi çıkıyordu. Yaşlı adam yattığı yerde doğruldu. Bir dakika kadar bu tuhaf sessizliği dinledi. Yavaşça kalkıp, bahçe kapısı tarafına baktı. Kış değildi ki, kapıyı görebilsin. Meyve ağaçları, yaban odan yolu yolağı tutmuştu. Ağır adımlarla, söylene söylene kapıya doğru yürüdü.

Geçen arabaların çorak kıldığı kapıya vardığında, gördükleri akla zarardı. On üç, on dört yaşlarında bir kız çocuğu bağdaş kurup, toprağa oturmuştu. Ayakları çıplaktı, ama elindeki pembe çorapları salladıkça, Pamuk'la Duman zıp zıp zıplıyorlardı. Sarman'sa az ötede duran acayip patenlerden birini devirmiş, tekerlekleriyle oynuyordu. Kangallar, arka ayaklarının üstüne oturmuş, dilleri bir karış dışarda, kuyruk sallayarak diğerlerini seyreliyorlardı.

İlk anki şaşkınlığından sıyrılan Kargabaş Ömer, “Sen de kimsin be?” diye bağırdı.

Sahibinin sesini duyan Pamuk'la Duman zıplamaktan vazgeçip, Ömer Dedeye doğru koştular. Sarman umursamadı, kangallar da başlarını çevirip ona bakmakla yetindiler. Kızdaysa çıt yoktu. Kömür karası gözleriyle önce koşan kedileri izledi, sonra da birkaç metre uzağındaki yaşlı adamı gördü.

“Sen de kimsin, çocuk?” diye yineledi Kargabaş Ömer.

Uzun siyah saçlı, yanık tenli, kapkara gözlü, minicik kalkık burunlu kızın yüzüne kocaman bir gülücük yayıldı. Sessizce doğruldu. Pembe renkli çoraplarını bel çantasının kemerine sıkıştırdı. Derken, elini önce ağzına sonra kulaklarına götürdü ve iki elini birden havaya kaldırdı.

‘Anaaa! Ahraz galiba,’ dedi Kargabaş Ömer içinden.

Kız, çıplak ayaklarına batan minik taşlara aldırmadan yürüdü ve gelip, tam önünde durdu.

Eli dudaklarına gidiyor, parmakları oynuyor, gülümsüyor, kedileri ve kangalları gösteriyor, ellerini göğsünde birleştiriyor, tekrar dudaklarına götürüyordu.

“Tamam! Tamam, anladım!” dedi yaşlı adam. “Dudak okuyorsun... Hayvanlan çok

seviyorsun... Ama... Yalınayaksın!”

Kızın ağzı kulaklarına vardı. Önce patenlerini, sonra mıcır kaplı yolu gösterdi. Sonra işaretparmağıyla başparmağını birleştirerek kolunun üzerinde gezdirdi.

“Ha, anladım! Mıcırdaki tekerlekler dönmedi...”

Kız başını salladı. Sonra birtakım işaretleri peş peşe sıraladı ve parmağının ucuyla, yaşlı adama bir öpücük yollayıp, elini göğsüne koydu.

“Dur bakayım,” diye terslendi Kargabaş Ömer. “Yavaş ol, yavaş! Ben işaretten anlamam.”

Kız işarederi yinelerken Ömer Dede de, ‘Vah, zavallı! Benimle arkadaşlık etmek istiyor,’ diye düşündü. ‘Elbette ya; kızın ahrazlığıyla alay ediyordur millet. Şu insanlar, hayvanlar kadar olamıyor. Yazık!’

“Yanlış anlamıyorum, değil mi?” diye sordu kıza. “Benim gibi bir kocamışla arkadaş olmak istiyorsun.”

Kız başını salladı. Elleri yine hareketlendi.

“Hiçbir şey anlamadım, ama boş ver. Madem arkadaş oluyoruz, benim adım, Ömer... Yani, Kargabaş Ömer.”

Kız, bel çantasından bir kart çıkararak Kargabaş Ömer’e uzattı.

Kartta, “Adım, Şerare Aydoğdu. 7. sınıf öğrencisiyim,” yazıyordu.

“Pekâlâ, Şerare Aydoğdu,” dedi gözlerini karttan çeken yaşlı adam. “Fakirhaneme buyur, soğuk bir ayranımı iç.”

Ağzı kulaklarına varan Şerare koştu, patenlerini kaptığı gibi, yine Ömer Dede’nin yanına geldi. Kangallar ve kedilerle birlikte yürürlerken, yaşlı adam Şerare’nin önüne geçip, “Küçükhanım,” dedi ağzını görmesini sağlayarak. “Buraya tekrar geldiğinizde, lütfen ayaklarınızda pabuçlarınız da olsun.”

Ertesi gün ve daha sonraki günler Patenli Kız, Ömer Dede’nin ziyaretine geldi. Her seferinde de patenleri elinde, çorapları kemerinde ve yalınayaktı. Kimi zaman işaretlerle, kimi zaman da yazarak anlaştılar.

Patenli Kız’ın Kargabaş Ömer’e uğradığı bir sefer köyün çocuklarından konuştular. Kargabaş Ömer, Patenli Kız’ın kuzeni Nil’i tanıyordu. Birkaç kez babasının eczanesinde görmüştü onu. Postacı Erkan’ın çocuklarıymışa tanı mıyordu. Ege’yi biliyordu, ama ablasıyla kız kardeşi Oeniz’i hatırlamıyordu. Nimet Hamm’in torunları mı? Aman, onlar da babaanneleri gibi huysuz çocuklardı mutlaka. Hayır; onları tanımak istemiyordu! Hiçbirini, hiçbir çocuğu istemiyordu bahçesinde!..

Kerevette yaşlı adamın karşısında sessizce oturan Şerare, gözlerini Kargabaş Ömer’in dudaklarından ayırmıyordu. Çocuklara ilişkin anlattıklarını dinledikçe suratı asıldı kızın. Sonunda dayanamadı,

kâğıda kaleme saldırıp yazdı.

“Neden bahçenizde çocuk istemiyorsunuz?”

“Böh! Sorduğun soruya bak! Kuşlarımı sapanla avlamaya kalkarlar, tavuklarımı ürkütürler, kedilerimi mincıklarlar!.. Sayayım mı daha?”

Ağzı burnu yamuldu Şerare’nin; palavra der gibi elini salladı. Ardından, iki kangal köpeği yaşlı adama göstererek ağzını kocaman açtı ve ellerini kaldırıp pençe taklidi yaptı.

“Ah, sen onlara ne bakıyorsun. Adlarından belli ne oldukları: Mazlum’la Masum. Höt dedin mi, kaçacak delik arar onlar. İkisi de şımarık birer bebek... Bunların bir anneanneleri vardı! İşte o...”

Yaşlı adam birdenbire sustu. Gözleri belirsiz bir noktaya takıldı kaldı. Şerare merakla bekledi.

Kargabaş Ömer neden sonra, koluna dokunan küçük elle kendine geldi.

“İşte o, bunların anneanesi, ününü hak eden bir has kangaldı,” diyerek başladı anlatmaya. “Kızımın köpeği idi o. Bir sabah ulumaya başladı, ertesi sabaha dek susmadı. Sustuğunda da kızımın haberi geldi. Okuldan çıkmış yurda giderken, sarhoş şoförün teki kıymış Meltem’ime. O günden beri bu bahçeye tek çocuk girmedi...”

Ömer Dede sustu. Başını önüne eğip, kısa bir süre öylece kaldı. Derken, gözlerini iri iri açarak gürlledi. “Şimdi de senin için endişeleniyorum! Kaç kez uyardım, dinlemedin! Ayağında o tekerlekli şeyler!.. Buraya gelmek için mecburen anayoldan geçiyorsun. Zaten sakat, ahraz bir çocuksun!”

Şerare diken batmış gibi irkildi. Bir an Kargabaş Ömer’e dik dik baktıktan sonra, masanın üstündeki kâğıda kaleme saldırıp, yazmaya başladı.

“Engelli olabilirim. Ama cahil, bilinçsiz, sorumsuz hiç değilim. Beş yıldır paten yapıyorum. Trafik kurallarını, trafik polisleri kadar iyi bilirim. Kaldı ki, buraya da anayoldan gelmiyorum! Işıklardan karşıya geçiyor, fidanlığın arkasından dolaşıp, düz yoldan aşağı iniyorum. BENÎ ÜZDÜNÜZ!!!”

Şerare kalemi kâğıdın üstüne attığı gibi, kerevetin yanına bıraktığı patenlerini kaptı ve bahçe kapısına doğru koştu. Yaşlı adam hemen okudu notu.

“Dur, gitme! Beni yanlış anladın!” diye seslenerek arkasından koştu ya, neye yarar! Şerare çoktan bahçeden çıkmış, mıcır yolun kenarından yokuş yukarı koşuyordu. “Ayakların yara olacak, deli kız!” diye bağırdı Kargabaş Ömer.

O gece sabaha kadar uyumadı yaşlı adam. Yatağın içinde debelendi durdu. “Gelmez artık...” diyordu sürekli. “Gitti! Bir daha gelmez!..” Günün ilk ışıklarıyla birlikte, bir karış şurada kalktı yataktan.

Onun asık yüzünü gören Damalı Kız huy-suzlandı, sütünü kıstı. Kedileri, ortada bir gariplik olduğunu hissedip, kerevetin altına pıstılar. Güvercinleri, sabah turlarını kısa kestiler. Mazlum’la Masum, arka ayaklarının üstünde oturdular, gözleri kapıda, kulaklarını diktiler.

Saatler geçti. Yeşilbağlar'ın küçük camisinde önce öğle ezanı okundu, sonra ikindi ezanı...

Derken, kangallar arka ayaklarının üstünde doğruldu. Bir süre kuyruklarını salladılar, ardından havlayarak bahçe kapısına doğru koştular. Sarman, Duman ve Pamuk kerevetin altından çıkarak, azman arkadaşlarının peşine takıldı.

Onları mutlak penceresinden gören Kargabaş mer, elindeki cezveyi bir yana, fincanı bir yana atarak dışarı fırladı. O yolağı yarıladiğında, şerare de bahçe kapısından içeri girdi.

“şükürler olsun!” diye gözlerini kırpıştırdı yaşlı adam. Kk arkadaşı uzun saçlarını kırmızı bir tokayla tepesinde toplamıştı. Askılı, kırmızı bir tişörtle pilili beyaz bir etek giymişti. Ayaklarında da beyaz orapla kırmızı spor ayakkabılar vardı. Kargabaş mer'i görünce, elini sallayarak koşmaya başladı.

‘Tıpkı bir gelincik gibi,’ dedi içinden mer Dede. Kollarını açarak boynuna atılan kıza sarılıp havalandırdı.

Yaşlı adam işte o gün, Kargabaş unvanının yafta gibi nasıl üstüne yapıştığını anlattı şerare'ye.

“Bana ne!” dedi sonra da. “İster masal diye çocuklarına anlat, ister okulda öğretmenlerine ver. Yeter ki, gel! Fırsat buldukça gel.”

Kuzgun

argalıaş ()ıncr

Bizim zamanımızda analar babalar çocuklarını, mühendis oğlum, doktor kızım diye sever, düşleri gerçekleşmiş gibi de gurur duyarlardı. Babam da beni, eczacı oğlum diye sever, kasılırdı.

Nur içinde yatsın; İlkokula başladığım yıl, bunun yalnızca hayal olduğunu anlamış olmalı. Üçüncü sınıfa giderken, “İyisi mi, seni hayvanat bahçesine verelim. Orada kurtlara kuşlara bekçilik yaparsın,” demeye başladı.

Babam şaka ediyordu elbette. Hoş, ciddi olsa da karşı çıkmazdım ona. Sonuçta, aklım fikrim hep kuşlarda, kertenkelelerde, tavşanlardaydı zaten. Okul umurunda değildi.

Sınıfta dirseğimi sıraya dayar, başımı avucumun içine alır, pencereden dışarı bakıp sayardım: Martılar kaçınıcı turlarını atıyor, güvercinler ne yöne uçuyor, pencerenin önüne kaç kumru kondu...

Öğretmenim hemen her gün sorardı.

“Ömer, üç kere beş kaç eder?”

Gözümü penceredeki kumrulardan ayırmadan yanıtlardım.

“Dört. Ay, ikisi gitti! Yok yok, onlar da gitti...”

Sınıfta kahkahalar yükselirken, cetvel sıranın üstüne inerdi. “Ömeeri! Çabuk köşeye! Çöp kutusunun oraya; cezalısn! Ders sonuna kadar, tek ayak üstünde duracaksın!”

Ne gam; bu kez de tavandan sarkan bir örümceğe ya da döşemenin tahtalan arasından başını uzatan, ürkmüş bir fareye takılırdı gözlerim.

Sokakta da halim farklı değildi. Hele göçmen kuşların geliş gidiş zamanlarında. İlk gelen kırlangıç sürüsü... İstanbul’u en son terk eden leylek kfilesi... Onları izleyeceğim diye, kim bilir kaç kez yüzükoyun kapaklanmışım!

O günlerde trafik şimdiki gibi değildi; en fazla bir kamyonet, iki otomobil. Buna karşılık, iki yanında küfeleriyle karakaçanlar, -takır takır takır- tahta arabaları çeken kadanalar vardı. Babam da haklı olarak kaygılanırdı.

“Aval, oğlum; atın ya da eşeğin biri, bir gün tepecek seni, göreceksin gününü,” derdi. Dinleyen kim?

Zavallı babam, bakmış olacak gibi değil, bir akşam elindeki kafesin içinde şirin mi şirin, sapsan iki kanaryayla geldi. Ağzı kulaklarında, “Bunlar senin!” dedi. “Bak, besle, büyüt, üret. Muhabbetkuşları, papağan da alırım. Yeter ki, sokaklarda aval aval yürüme. Bir de derslerine çalış!”

Sevinçten havalara uçacağımı sanan babamın gülücüğü suratında dondu. Şaşkınlık içinde sordu.

“Ne o? Limon yemiş gibi ekşittin suratını?”

Dişlerimin arasından mırıldandım. “Kafesin içinde... Esir gibi.”

“Saçmalama oğlum!” diye bağırdı babam. “Bu kuşlar kafeste yaşar, sokakta değil.”

O akşam sabaha kadar uyumadım. Ellerim kollarım bağlı, demir parmaklıkları arkasındaydım sanki. Babam defalarca, kuşlarımın kafeslerinde mutlu olacaklarını söylediye de, hiç inanmadım ona. Kuş dediğin özgür olmalıydı. Dile-diğince kanat çırpıp, bir daldan diğerine konmalı, pamuk gibi ak bulutlara uçmalıydı. Ben kanaryalarımın dostuydum, düşmanı değil.

Sabah ezanı okunurken, yataktan kalktım. Onlardan ayrılmak zordu. Gözlerim yanıyor, burnum sızlıyordu; ama kararkydım. Elimde, güzel “kodeslerinin içindeki kanaryalarla bahçeye çıktım. Aynılık anı geldiğinde, gözyaşlarımı tutamadım.

Masanın üstüne koyduğum kafesin kapağını açtım. Zavallılıklar, özgürlüğün ne olduğunu unutmuşlardı. Şaşkınlık içinde sağa sola gidip geldiler tünekte. Neden sonra dışarı çıktıklarında, biri ıhlamur ağacına doğru kanat açarken, diğeri dosdoğru betona pike yaptı. Aynı anda, alacakaranlıkta nereden çıktığı belli olmayan bir tekir kedi, gözlerinde şimşekler çakarak kanaryamın üstüne atladı ve hoop! Avazım çıktığı kadar bağırmamla birlikte yok oldu...

Sesimi duyan ev halkı dışarı fırladı. Ben de son bir umutla diğeri kanaryanın peşinden ıhlamur ağacına saldırmış, daldan dala tırmanıyordum.

“Avanak, oğlum! Gitti gider, in oradan!” diyordu babam aşağıdan. “Ezan vakti, düşüp bir yerini kıracaksın!” Dilindeymiş mübareğin. Ayağınım boşluğa gelmesiyle, kendimi ağacın dibinde bulmam bir oldu.

Yüreğimdiki yangının yanında, kolumdaki acının lafı mı olur? Kolum askıda, günlerce o tekiri kovaladım. İfrit hayvanı bir kıstırsam, kanaryama yaptığının aynısını ona yapacaktım.

Sonunda bir gün, mendeburu bahçe duva-nının köşesinde sıkıştırdım. Kedi milleti cin gibidir. Sıkıştı mı, ya kaplan kesilir, üstüne sıçrar; ya da boynunu bükerek, umarsız bakar. Gel de, yufka yüreği dayansın insanın! Tekmem, bahçe duvanında patladı. Duvanın kabarmış sıvaları darbeye patır patır dökülürken, bıyık altından sıtıp, yok oldu yine o.

Ablalarım, “Doğanın kanunudur bu; üzülme,” diye günlerce dil döktüler bana. Ama, pek başarılı oldukları söylenemez. Kolumdaki askı alındığında, ben hâlâ köşe bucak tekiri anyordum. Kararlıydım; canını yakalayacaktım onun. Bu kez korkudan bıyıklarını titretecektim yalnızca.

Günler geçti. Soğuk bir kış günü okuldan çıkmış, sallana sallana eve dönüyordum. Muhta-nın bahçesini çevreleyen sarmaşığın kuru dalları arasında tekiri gördüm. Yay gibi gerilmişti. İki metre ötesinde bir güvercin tir tir titriyordu. Çantamı sessizce yere bıraktım. Tıpkı tekir gibi gerildim ve ondan daha atik davranarak, fırladığım gibi kuşu kaptım. Aynı anda da, “Vaouğğğ!” diye bağırdım. Neye uğradığını şaşırarak gaddar rakibim, çalılardan arasında kayboldu. Keyfime diyecek yoktu.

Avucumun içindeki güvercinimin kanadı zedelenmişti, sol ayağı da yaralıydı. Başını, gıdısını okşadım, öptüm. Göğsüme yaslayarak, çantamı aldım ve eve doğru koştum. Daha bahçe kapısında ablalarımın seslenmeye başladım. “Gülsüm Abla! Gülnaz Abla! Gülcan Abla! Gülnur Abla!”

Dördü de ben evin kapısına varmadan dışarıya uğradılar. Gülsüm Abla'm güvercinimi görür görmez bağırdı.

“Aaa! Bu güvercin değil ayol, karga yavrusu!!!”

Gülnaz Abla'mın sesi de en az onunki kadar tiz, çın çın çınladı. “Bir kargayı asla eve sokamazsın! Uğursuzluk getirir.”

“Ayy, yaralı bu! Ben elimi süremem!” diyen Gülcan Abla'm içeri kaçtı. Gülnur Abla'm da onun peşine takıldı.

Üst katın penceresini açan annem, “Bu havada dışarda işiniz ne? Çabuk içeri!” diye seslendi sert bir sesle.

Ablalarım bir ağızdan yanıtladılar. “Ömer eve karga getirmiş!”

Annem yarı beline kadar sarkarak bağırdı. “Beni aşağı indirme, küçükbey! Evde karga beslenmez!” Sonra da, “Onu hemen bıak!” diye buyurdu.

“Ama yaralı...” diye karşı çıkacak oldum.

“Beni ilgilendirmes!..” dedi annem. “Karga bu, oğlum! Adamın gözünü oyar vallahi!” Sesi mi yumuşamıştı, bana mı öyle gelmişti.

Neredeyse ağlayacaktım. Babam da yoktu ki, bana arka çıksın. Neyse ki, Gülsüm Abla'm insafa geldi. “Bak,” dedi, “yarasını temizlemene yardım ederim. Ama, onu içeri alamayız.”

Annemin ve üç ablamın türlü uğursuzluk senaryolarına kulağımızı tıkadık. Kömürlüğe girerek, kargamın kanadını ve ayağını oksijenli suyla temizledik. Kudret nan sürdürdük. Boynu bükük kargam ürkek ürkek yüzüme bakıyordu.

“Merak etme,” dedi iyi yürekli ablam. “Bir iki güne kadar bir şeyciği kalmaz.” Sonra da bağışta bulunur gibi devam etti. “Ona burada bakabilirsin. Bak, şurada büyük bir sepet var. Al şu çapullan da, içine koy.”

Dediklerini yaptıktan sonra ona teşekkür ettim ve beş dakikacık daha kargamın yanında kalmasını rica ettim.

Geri döndüğümde, beni gören Gülsüm Abla'm az daha küçükdilini yutacaktı. Sırtımda yorganım, sağ elimde bir ibrik dolusu ayran, sol elimde de gazeteye sanılmış yanm tepsisi börek vardı. Getirdiklerimi, kırılıp tahta niyetine sobada yanmayı bekleyen eski masanın üstüne bıraktım.

“Artık gidebilirsin,” dedim ablama. “O tekir her an gelebilir. Ben burada kalacağım.”

“Çıldırılmışsın sen!..” Gülsüm Abla'm gözlerini araba tekeri kadar açmıştı. “Annem asla izin vermez!”

“Ya eve kargamla girerim ya da burada kalırım. Söyle ona,” diyerek sıırıttım.

Akşama dek kömürlüğe ablalarımın biri gitti, diğeri geldi. En sonunda da kömürlüğün kapısında elindeki oklavayla annem göründü.

“Bana bak! O hayvanı burada bırakıp eve gelecek misin? Yoksa, bu oklavayı sırtında kırayım mı?”

Elimi belime koyup, anneme kafa tuttum. “Gelmeyeceğim işte! Oklavayı sırtımda kırsan da gelmeyeceğim, kırmasan da gelmeyeceğim!”

Annemin her zamanki gözdağlıydı işte. Oklavayı sallayacak, kapıya, masaya, nereye indirirse indirecek, arkasını dönüp gidecekti. Öyle oldu yine. Yalnızca, eski masanın üstüne inen oklava bu kez ikiye ayrıldı. Ben içimden derin bir oh çekerken, annem elinde oklavanın yansı, söylenerek eve döndü.

Yapacak bir şeyim yoktu. Zifiri karanlık gecede, kapkaranlık kömürlükte sabırsızlıkla babanım işten dönmesini beklemeye başladım. Onun annemin gönlünü yapacağından, kargamla beni eve alacağından emindim. Yanılmışım! Babam

geldiğinde gece yarısı olmuştu.

Babam, “Yürü! Doğru eve!” diye buyurunca, ağzım kulaklarıma vardı. Yorganımı sırtladım. Kargamı yerleştirdiğim sepeti koluma geçirirken, “O kalıyor. Sen geliyorsun,” dedi babam.

Kulaklanma inanamadım. İki üç kez yutkundum; sırtımda yorgan, kolumda sepet inatla, “O kalıyorsa, ben de kalıyorum!” diye direttim.

Hiç üstelemedi babam. “Sen bilirsin,” diyerek arkasını döndüğü gibi gitti.

Karanlık kömürlükte kalakalmıştım. Öfkeliydim, üşüyordum, üstelik korkuyordum. Ama ne olursa olsun, kargamı bırakamazdım. Kanaryamı bir lokmada yutan tekir, kapı kapalı olsa bile içeri girecek bir delik bulurdu. Avazım çıktığı kadar bağırmaya başladım.

“Hainler! Vcdansızlar!.. Benciller! Kâbuslar görün! Karabasanlar çöksün üstünüze!!!”

Sonunda sesim kısıldı. Neyse ki, kömürlüğün içini avucumun içi gibi biliyordum. Saatlerdir gözlerim karanlığa alışmıştı. Son dilim böreği de mideye indirdim, ibriği başıma dikerek yalandım. Sonra da koynumda kargam, odunlarla kömürlerin arasına kıvrılıp, yorganıma sarındım.

Sabah ezanı okunurken, babam kömürlüğün kapısında belirdi. “Karganı da al, doğru mutfığa,” dedi. Yorganı üstümden atıp, ayağa nasıl fırladığımı, kargamı sepetine yerleştirip, dışarı nasıl uğradığımı hiç hatırlamıyorum. Babamın peşi sıra eve doğru yürürken, o uyanlarını sıralayarak gözdağı verdi. “O hayvan mutfığın altını üstüne getirirse ya da odaların eşiğinden gagasını uzatacak olursa, ikinizi de sokağa atanm. Ona göre!”

Üç beş günde kargamın yaralan iyileşti. Okulda olduğum saatler sepetin üstünü beyaz bir tülle örtüyordum. Sabırsızlıkla dönüşümü bekliyordu. Tülü açtığım anda kanatlanıyor, omuzuma konuyordu. Elimle besliyordum onu. Her geçen gün biraz daha büyüyordu. Birlikte bahçeye çıkıyorduk. O kolumda dolaşıyor, “Uç, Kuzgun’um!” deyince kanatlarını açıyor, başımın üstünde dö-

neniyor; kolumu uzatmamla birlikte gelip, pençeleriyle işaretparmağıma tutunuyordu.

Onun evcilliğine annem ve ablalarım pek şa-şmyorlardı. Yine de, kargadır belli olmaz, diyerek uzak duruyorlardı. Babamsa oldukça tasalıydı.

“Bak, Ömer; bu hayvana fena alıştın,” diyordu. “Gün gelecek, çekip gidecek. O zaman çok üzüleceksin. İyisi mi, sen sal onu şimdiden.”

“Kuzgun’um beni hiç ama hiç bırakmayacak!” diye dikleniyordum çok bilirmiş gibi.

Doğrusu, karganın da gitmeye hiç niyeti yok gibiydi. Baharın gelmesiyle okula da birlikte gitmeye başladık. Ben sınıftayken, o pencerenin önüne tünüyor; arada bir havalanıyor, bir iki tur atıp, yine pencerenin önündeki yerine geri konuyordu. Son zilin sesiyle yeniden havalanıyor, bu kez okulun kapısında beni karşılıyor ve başıma konuyordu. Artık nereye gitsem, o başımın üstündeydi. Böylece, Kargabaş Ömer olarak ünlenmeye başlamıştım...

Kuzgunla arkadaşlığımız iki yıl kadar sürdü. Arada on beş gün, bir ay yok olsa da mutlaka geri dönüyordu. Beşinci sınıfı bitirdiğim yıl, yanında bir arkadaşıyla birlikte geri geldi.

O her zaman olduğu gibi başıma konarken, arkadaşı çevremizde dönenip durdu. Kolumu kaldırıp, Kuzgun’un arkadaşına da uzattım parmağımı. Kısa bir duraksamanın ardından gelip, pençeleriyle parmağıma tutundu.

“Anlıyorum, kargacık. Benden Kuzgun’u istiyorsun,” dedim. “Pekâlâ, gidin. Mutlu olun. Beni unutmayacağınızı biliyorum. Ben de sizi unutmayacağım.”

Kargalar vefalıdır, bellekleri güçlüdür. Hiçbir şeyi unutmaz onlar. Pöh! Kimse inanmaz buna. Amaan, ne gam! Ben Kargabaş Ömer, yaşadım işte! Biliyorum.

Ömer Dede masanın üstünde, zarftan çıktığı gibi duran kitaptan gözlerini çekip, pencereden dışarı baktı. Masum’la Mazlum, esip savuran yelle yarışıyorlardı. Yüreğini sızlatan özlemle mırıldandı. “Yokluğun dayanılır gibi değil be, ahraz kız. Bir gelsen! Söz, tüm arazimi istediğin gibi düzenleyeceğim. Çocukların ekip biçeceği minik bos-tanlar, küçük kameriyeler, çiçek bahçeleri yapacağım. Ah, bir gelsen...”

Kargabaş Ömer, bir yandan Mazlum’la Masum’u seyredip, öte yandan sessiz arkadaşı Şerareyle kuracağı hobi bahçelerini tasarlarken, kangallan oynamayı kesiverdiler. Kulaklarını dikerek, bahçe kapısına doğru hırlamaya başladılar.

“Geldi mi ne?” diye tam sevinçle doğruluyordu ki, umutsuzca geri çöktü. “O olsaydı, kangallarım böyle hırlamazdı,” diye söylendi ve gözleri yolakta, yakındı. “Eminim, gelen baş belasının tekidir!”

İki azman köpeğin solukları sıklaştı, ayaklarının üzerinde gerildiler ve havlayarak yolağa doğru atıldılar. Aynı anda Kargabaş Ömer geleni gördü. Bir yandan, “Hah, işte!.. Bilmez miyim? Salak şey!” diye söyleniyor, bir yandan da telaşla doğrulmaya çabalıyordu. “Şimdi bastonunu kangallarıma sallar; sonra olacakları, Allah bilir ancak!”

Üç adımda odadan çıkıp, hole geçti. Sokak kapısını açıp, hiç beklemeden bağırdı. “Koca bunak! Sakın ola, elindeki değneği sallama!”

Bir an duraklayan TıkTık Yaşar, “Vahşi adam!” diye gürledi. “İtlerin de senin gibi vahşi!”

“Ben mi seni davet ettim,” diye homurdanan Kargabaş Ömer, kangallara seslendi. “Bırakın evlatlarım, bırakın geçsin!”

Tık Tık Yaşar rahat bir soluk aldı. Bastonunu yere vurmaya çekinerek, ağır adımlarla yürümeye başladı. Hâlâ hırlayan iki azman köpeğin arasından geçerken, hatırlamaya çalışıyordu. “Yıllar önce bu herifle dalaşmış tık... Ama, ne içindi acaba?”

Ev sahibinin, “Tiryaki’de yapacak dedikodu mu kalmadı?” tüye sormasıyla hatırladı. “Bana ‘dedikoducu bunak’ demişti!”

Siyah çerçeveli gözlüğünün üstünden Karga-baş Ömer’e baktı. “Kapını çalmazdım ya, ortak bir işimiz var,” dedi sert bir sesle.

“Benim bununla ne işim olur ki?” diye düşündü Kargabaş Ömer. Canı sıkıldı. “Buyur bakalım,” diyerek kenara çekilip, konuğunu içeri aldı. “Taze ıhlamur kaynatmıştım, ama istersen kahve yapayım,” dedi sokak kapısını kapatırken.

“İhlamur,” diyerek kısaca yanıdadı Tık Tık Yaşar. Bastonunu kapının arkasına bıraktı. Gözlüğünü buğulanan camlarını silmek için çıkarırken, mutfığa seğirten Kargabaş’ın arkasından baktı. İçinden, ‘Bu vahşi beni uğraştıracak, besbelli,’ diyerek mutfak odasına girdi o da. Sobanın arkasında uyuklayan Sarman, Pamuk ve Duman başlarını kaldırarak konuğa baktılar. Aralarında mırıldanıp, uyuklamaya devam ettiler.

Tık Tık Yaşar sobanın üstünde tıkırdayan ıhlamurun buğusunu içine çekti. “İçine tarçın da atmış,” diye mırıldandı. Paltosunu çıkarıp, masanın yanındaki iskemleye bırakırken kitabı gördü. Kargabaş’ın okuyup okumadığını merak etti.

Kitabı alıp sayfaları çeviriyordu ki, “Onu yerine bırak!” diye kükreyen Kargabaş’ın sesiyle sıçradı.

“Ne bağıırıyorsun be!” diye diklendi Tık Tık Yaşar.

Elinde tepsi, tepside bardaklar, şeker, küçük bir tabakta limon parçacıklarıyla yanında dikilen Kargabaş Ömer, “Bana ait de ondan,” diye kestirip attı.

Ya sabır çekti içinden Yaşar Dede. “Bende de aynısından var!” diye sırtıttı. “Nimet Hanım’da, Saadet Hanım’da, Leyla Hanımefendi’de, hepimizde var.” Kitabı aldığı yere bırakarak ekledi. “Yalnız yaşayan bir vahşi olduğun için, dünyadan haberin yok senin!”

Ömer Dede dişlerini sıkarak, elindeki tepsiyi masaya bıraktı. Sobanın üstünde kaynamakta olan büyük çaydanlığa uzandı.

Ev sahibinin suskunluğunu fırsat bilen Yaşar Dede, “Yalan mı?” diye devam etti. “Çilekeş karından

sonra, kapını bir tek Şerare çaldı.”

“Kısa kes! Al şu ıhlamurunu, geç şu koltuğa otur! Ondan sonra da ne diyeceksen de, çek git!”

Yaşar Dede ev sahibinin sözlerini umursamadan ıhlamur bardağını aldı. Yavaş hareketlerle koltuğa yerleşip ayaklarını uzattı. “Kuğu gibi süzülürdü o tekerleklerin üstünde,” dedi. Gözleri duvarı delip geçmişti sanki. “Zarifti; yaşlılarına hiç benzemezdi. Yardımseverdi, gönül almasını bilirdi.”

Artık kıskançlıktan mıdır, bilinmez, Kargabaş Ömer’in bedenini alevler sardı. “Kes be! Ne istiyorsun, onu söyle!”

İhlamurundan koca bir yudum alan Tık Tık Yaşar, “öyle iskemle tepesinde eğreti durma,” dedi. “Geç şu sedire de, rahat otur. Diyeceklerim uzun.”

‘Bu herif, isteğini yerine getirmezsem hayatta konuşmaz!’ diye düşünen Ömer Dede, ıhlamurunu alarak sedire geçip kuruldu. “Eee, anlat bakalım!”

“Aptal değilsin ya, anlamışsındır. Konumuz, Şerare,” diye başladı Tık Tık Yaşar. “Kocadık diye herkes dudak bükerken, o gülümseyerek yaklaştı; derdimize ortak oldu. Gün geldi, gözlerini aç aça, ‘Siz yaşlılar, her zaman dediğiniz olsun istiyorsunuz. Olmaz öyle şey!’ diye yazdı da kafa tuttu bize. Dik başlıydı, ama saygısız değildi. Yalan mı?”

Kargabaş Ömer’de çıt yoktu. Tık Tık Yaşar devam etti. “Engelli olması onun için sorun değildi. Bundan rahatlıkla söz ederdi. Ama sakat ya da özürlü olarak anılmaya asla dayanamazdı, öfkelenir köpürür, genzinden çıkan şuursuz hırıltılarla birlikte kâğıda kaleme sarılır yazardı. ‘Ben, benim gibiler, kusurlu, kabahatli, suçlu değiliz. Sadece engelliyiz. Aşılmayacak engel yoktur. Bunu anlamadığınız için, asıl siz özürlüsünüz!’”

‘Bilmez miyim?’ dedi içinden Kargabaş Ömer.

Tık Tık Yaşar oturduğu yerde Kargabaş’a doğru eğildi. “Biliyor musun, benim densiz kıza bir ders verdi, aklın durur,” diyerek güldü. Yeniden arkasına yaslandı. “Hep birlikte bizim çardakta oturuyorduk. Benim densiz kızım, ‘Senin gibi çenesi düşük bir ihtiyarı, ancak sağır dinler!’ demesin mi? İnan; yer yarıldı da, dibine geçtim sanki. Bizimkinin ağzı kulaklarında, aldırma der gibi elini salladı ve not defterine, ‘özürlü olmak, sizin gibi beyinsiz olmaktan iyidir!’ diye yazdı; sonra da benim densize uzatıp güldü.”

“Bir daha gelmemiştir,” diyerek başını salladı Ömer Dede.

“Gelmez mi? Geldi elbette,” diye kasılarak ekledi Yaşar Dede. “Kızım defalarca özür diledi ondan. Şerare, öyle dostlarını kolayca satanlardan değil.”

Elindeki ıhlamur bardağını yanına bırakan Ömer Dede, “Bilmez miyim?” diye mırıldandı. “Kayısılar yeni olmuştu. Koparıp koparıp ağzına atıyordu. Birden durdu, not defterini çıkardı; çö-melip yazdı. Kelimesi kelimesine hatırımda: ‘Ben kendi adıma, insan sıcaklığını, insan yüreğinin sesini duymazsam yaşayamam. Kocaman arazi, ağaçlar, çiçekler, köpekler, kediler, güvercinler, tavuklar ve siz; yalnız, tek başınıza... Bahçenizi açmalısınız. Çocuklar dolmalı buraya. Onların cıvıltılarını

duymalısınız.””

Tık Tık Yaşar gözlerini kısmış, dikkatle Kargabaş Ömer’e bakarken, ‘Tam zamanıdır,’ diye düşündü. “Anlaşılan, sen de onu çok özlemişsin,” dedi bir solukta. “Yarın sabah erkenden Şerareye gidiyoruz!”

“Haa!” diye irkildi ev sahibi. “Nereye gidiyoruz?”

“Şerare’ye! Onu kutlamaya gideceğiz. Niye şaşırıyorsun ki?” diye kurumla kasıldı Tık Tık Yaşar. “Bir güzel tıraş oluruz. Çekeriz bayramlıklarımızı.”

“Se-se... Ne diyorsun sen be?” diye kekeleydi Kargabaş Ömer, öteki aldırmadı.

“Güzel bir buket çiçek, iyisinden bir kutu da fondan alırız.”

Kargabaş Ömer bu kez diklendi. “Çıldırдың mı be, adam? Elin evinde ne işin var?”

“Biz onun arkadaşlarıyız!”

“Hah! Arkadaşmış!.. Ne diyeceğiz annesine babasına?” Başını iki yana sallayarak kendi sorusunu kendi yanıtladı Kargabaş Ömer. “Biz koca-mış iki adamız. Kızınızın arkadaşları! Onu kutlamaya geldik de...” Gözlerini açarak sesini yükseltti. “Babası parçalar bizi be!”

“Onun babası senin gibi vahşi değil. O bir beyefendi!”

“Hem adresi yok. Evini bulamayız...”

“Var!” diye kurumlandı Yaşar Aslan. Ceketinin cebinden özenle katladığı sarı zarfı çıkarıp, Ömer Haktanır’a uzattı. “Bak, burada yazıyor.”

“Ben yokum!” diyerek ayağa kalkan Ömer Dede, odanın içinde dolanmaya başladı. “Çok meraklıysan, Nimet Hanım’la git!”

“O nemrut kadınla hiçbir yere gitmem!”

“Saadet Hanım?”

“O hasta. Yıllar var, evinden dışarı adım atmıyor.”

“Neydi o, süslü kadın? Adını unuttum...”

“Neşe Hanım’ı söylüyorsun. Burada değil.”

“Leyla Hanım?”

Tık Tık Yaşar başını önüne eğdi. “O bir hanımefendi. Kapısını çalmaya çekinirim.”

“Ama gelip benim kafamı ütölersin!” diye bağırdı Kargabaş Ömer.

Tık Tık Yaşar da çileden çıktı sonunda. “Eeee, sen de! Senin gibi bir vahşiyle ne diye uğraşıyorum ki...” diyerek ayağa fırladı.

Kargabaş Ömer de Şerare’sini görüp, kutlamak istemiyordu sanki. Ama her şeyin bir yolu yordamı vardı canım. Öyle çat kapı; olacak iş miydi?..

“Dur be adam!” diye atıldı birden. “Neden Aydın Bey’e gitmiyoruz? Şerare, onların yeğeni.”

Paltosunu alırken, bir an duraksadı Tık Tık Yaşar. “Aydın Bey eczaneyi kapayıp bir yere gitmiş,” diye mırıldandı sonra da.

“Şeyy!.. Madem öyle, önce telefon edelim. Annesiyle ya da babasıyla konuşuruz. Duruma göre, belki de gideriz. Ne dersin?”

Yaşar Dede’nin gerilen bedeni, bir anda gevşedi. Giymek üzere aldığı paltoyu gerisingeri bırakırken, “Tamam, tamam!” diye onayladı. “Hadi, bilinmeyen numaralardan telefonlarını soralım. Babasının adı, İlhan... İlhan Aydoğdu. Şerare bütün ailesini anlattı bana,” diye kasıldı yine. “Bakıcısının adını bile biliyorum.”

Kargabaş Ömer’le Tık Tık Yaşarın aradıkları telefon numaralarını bulmaları hiç zor olmadı. Ancak, aldıkları yanıtlardan yürekleri daraldı. Doktor İlhan Aydoğdu muayenhanesinde yoktu. Telefona yanıt veren hemşiresi, doktor beyin gelmeyeceğini söyledi. Avukat Meral Aydoğdu’nun sekreteri de aynı şeyi söyledi. Meral Hanım, o sabah tüm duruşmalarını yardımcısına devredip gitmişti ve pazartesi günü geri gelecekti. Evin telefonuysa bir türlü cevap vermiyordu.

Kargabaş Ömer ahizeyi öfkeyle yerine bırakarak konuğuna baktı. “Hani evde, yardımcıları

Elvan Abla vardı? Hani o bir yere çıkmazdı?” diye sordu ve kaygıyla ekledi. “Mudaka bu kızın başına bir şey geldi! Aydın Beyler de onun için gitmiş olmalılar.”

“Kes be! Felaket tellalı, sen de!” diye bağırdı Tık Tık Yaşar. “Şerare henüz okuldan dönmemiştir. Elvan Abla da bakkala çakkala gitmiştir. Ne bileyim ben!” Ev sahibini susturmasına susturmuştu, ama kendi yüreği üç buçuk atıyordu.

Patenli Kız iki yaşlı adamın gözlerinin önünden gitmiyordu. O, tekerleklerin üstünde yelle yarışıyor, İstanbul’un trafiği de sağından solundan akıyordu. Sorumsuz sürücüler, kulak tırmalayan kornalarından ellerini çekmiyorlardı... İkisinin de bedenlerini alazlar sarıyor, soğuk ter döküyorlardı. Her beş dakikada bir telefona saldırıyor, ama uzun uzun çaldırmalarına karşın karşı taraftan yanıt atamıyorlardı.

Yeşilbağlar Camisi’nde ikinci ezanı okundu. Dı-şarda lodosun uğultusu arttı; gökyüzünün gri rengi kurşun rengine döndü. Sonunda, Kargabaş Ömer’in titreyen parmağıyla çevirdiği numaraya, sabırsızlıkla beklediği yanıt geldi. Gençten bir kadın sesiydi bu.

“Aydoğdular’ın evi, buyurun.”

“İyi akşamlar, evladım... Ben Şerare’yi soracaktım. Adım, Ömer.”

“Şerare Hanım, annesi ve babasıyla dışardalar.”

“Ne zaman dönerler acaba?”

"Pazartesiden önce sanmıyorum.”

“Ama nasıl olur? Okul! Ya-yarın okul var, evladım...”

“Benim bildiğim bu, efendim. İyi akşamlar!” dedi karşı taraftaki ses ve tık diye telefonu kapattı.

“Kapattı be, kapattı!” diye bağırdı Kargabaş Ömer, elindeki ahizeye bakarak.

“Bırak onu be adam! Ne dediler, onu söyle,” diye telaşla sordu Tık Tık Yaşar.

“Ailesiyle birlikteymiş... Pazartesiden önce dönmezmiş.”

“Oh be!” diye derin bir soluk aldı Tık Tık Yaşar. “Boşuna kuruntu yaptın. Bak, ailecek gezmeye gitmişler besbelli.”

“Ne gezmesi be adam! Yarın okul var!”

“Canım... Belki de işleri var. Okuldan izin almışlardır. Hadi, hadi, uzun etme! Bir kahve yap da, içip gideyim ben de.”

İçinden, ‘Vurdumduymaz herif!’ diyen Ömer Dede, masanın üstündeki tepsiyi homurdanarak aldı. Şekerliği, ıhlamur bardaklarını topladı ve kahve yapmaya koyuldu.

Çakan bir şimşek kararan gökyüzünü ikiye böldü. Ardından gelen gök gürültüsü yağmurun yaklaşmakta olduğunu habercisiydi. Seslerini kesen kangallar, kulübelerine sığındılar.

Kargabaş Ömer’den boşalan yere kurulan Tık Tık Yaşar, pencereden dışarı baktı. Aklı da, gönlü de Patenli Kızdaydı. Geçen yaz, Şerare’yi Yeşil-bağlar’da ilk görenlerden biri de oydu.

Tık Tık Yaşar, o gün kahvehanenin çarşıya bakan köşesinde oturmuştu. Beykoz yönünden gelen gümüş rengi bir araba eczanenin önünde durdu. Uzun siyah saçlı bir kız ön kapıdan fırlayıp eczaneye daldıktan biraz sonra, Aydın Bey’le sarmaş dolaş dışarı çıktı.

Eczacı Aydın Bey, sürücü koltuğunda oturan beyle konuşurken, kız da yanlamasına ön koltuğa oturdu. Ayakkabılarını çıkarıp, arka koltuğa atıverdi. Tekerlekli ve bol tokalı tuhaf bir çift pabucu ayağına geçirip kalktı. Bir anda kocaman, boylu boslu bir genç kız olmuştu sanki. Birdenbire harekedendi ve Gülizar Sokak’a doğru uçtu gitti. Bu son hareketin hızından şaşalayan Tık Tık Yaşar, “Bu kız eczacının nesi ola?” diye merak ederek arkasından bakakaldı.

Tık Tık Yaşar, daha sonraki günlerde de Şerare’yi hayranlıkla izlemeyi sürdürdü. Çoğunlukla yanında eczacının kızıyla köyün çocukları oluyordu. Yollarda yürürken hep diğerlerinin önüne geçiyor, yüzü onlara dönük, geri geri giderek ellerini kollarını oynatıyordu. Hareketleri öylesine zarıftı ki...

Onu yalnızken izlemenin tadı da bir başkaydı doğrusu. Mübarek kız, kendi yelinde süzülürken, siyah saçları ıslıl ıslıl savrulurdu. Ne zaman göz göze gelseler, kızın yüzüne kocaman bir gülümseme yayılırdı.

Bir gün yine Tiryaki'den çıkmış, çarşıda alışveriş yaptıktan sonra eve dönüyordu ki, Türbe Yolu'ndan gelen çocuklarla karşılaştı. Nil'in koluna dokunan Şerare hemen ellerini kollarını oynatıp hızlandı ve gülümseyen bir yüzle gelip, Tık Tık Yaşarın tam önünde durdu. Gözlerini yaşlı adamın gözlerinden ayırmadan hafifçe eğilerek elindeki poşeti aldı. Kendi çevresinde yarım bir tur attıktan sonra da hızla uzaklaştı.

Tık Tık Yaşar şaşırıp kalmıştı. Kızın arkasından aval aval bakarken eczacının kızı Nil, "Tasalanmayın, Yaşar Dede," dedi. "Paketinizi evinize götürüyor."

"A-ama, e-evimi bilmiyor ki..." diye kekeledi Tık Tık Yaşar.

"Biliyor," diye atıldı Ferhat. "Köyü bizden iyi öğrendi o!"

"Eminim, gittiğinizde onu evinizin kapısında bulacaksınız," diye ekledi Nil.

Gerçekten de yaşlı adam eve vardığında, Patenli Kız'ın ellerinde poşetlerle bahçe kapısının önünde dikildiğini gördü. Tık Tık Yaşar gelip bir bardak limonata içmesini önerdiğinde, ağzı kulaklarına varan kız sevinçle başını salladı.

Şerare, Yaşar Dedeye önce işaretlerle, sonra da yazarak anlatmaya işte o gün başladı. Elvan Abla'yı, annesi Meral'i, babası İlhan'ı ve çok sevdiği okulunu anlatıyordu. O sözcükleri kâğıda dökerken, Yaşar Dede'nin zaman zaman gözlerinde yaşlar birikiyordu.

"Biz okulda, okuma yazmayla birlikte dudak okumayı öğreniriz. Kimimiz kulaklıktan dinlediği sesleri taklit ederek konuşmayı bile öğrenir. Benim duyma yetim hiç yok. Arada bilinçsizce bazı sesler çıkarsam da, duymuyorum. Bunun için de hiç konuşamıyorum." Başını kaldırıp, Yaşar Dede'ye baktı ve gülümseyerek yazmayı sürdürdü. "Ama ben çok şanslıyım; hiç sıkıntı çekmedim. Annemle babam daha ben doğmadan işaret dilini, dudak okumayı ve okutmayı öğrenmişler. Kuzenim Nil konuşmayı nasıl öğrendiyse, ben de işaret dilini öyle öğrendim." Başını gururla dikleştirdi. "Bunun için okulda da başarılı oldum. Hatta öğretmenlerime asistanlık yaptım. Kitap okumayı çok severim. Fotoğraf çekmeye bayılırım... Bana neden öyle bakıyorsunuz? Sizce uzaylı mıyım ben?"

"Hayır... Hayır! Benimkisi yalnızca hayranlık..."

"Biraz kibirli olduğum söylenir," diye yazarken, bir yandan da kurumlanarak başını salladı.

Sonra kalemıyla not defterini bel çantasına tıktırıp, limonata bardağını başına dikti. Gülümseyerek kalktı ve hafifçe eğilerek yaşlı adamı selamladı. Ayaklan hareketlendi, küçük tekerlekler beton zeminde döndü ve Patenli Kız bahçe kapısından çıktı gitti.

Şerare o günden sonra Yaşar Dede'nin elinde ne zaman bir paket görse alıp, eve kadar taşıdı. Bazen, bir öpücük yollayarak kapıdan döndü; bazen de içeri girip, ekşi korukların sarktığı çardakta karşılıklı oturarak meyve suyu içtiler. İşte o günlerden birinde, Patenli Kız tatil ödevinden söz etti. Tık Tık

Yaşardan çocukluğuyla ilgili bir anısını anlatmasını istedi. Yüreği hopladı yaşlı adamın. Gittiği yerden çıkıp gelmişti sanki Yavuz'u. Ayağa kalkıp eve koşturdu ve elinde üç eski albümle geri döndü.

“Kan kardeşliği nedir, bilir misin?” diye sordu Şerare'nin ısıltılı gözlerine bakarak.

Kızın suratı buruştu. Elini parmağına götürüp, kesermiş gibi yaparak dudaklarına götürdü.

“Pöh! Bilmiyorsun işte,” diye gülerek tahta iskemleyi tam karşısına çekip oturdu Yaşar Dede. “Kan kardeşliğinde öyle saçmalıklara yer yoktur. Kan kardeşliğinde birbirine karışan kan değil, yürekten taşan duygulardır,” diyerek Şerare'ye doğ-

ru eğildi. “Kan kardeşleri aynı şeyleri hisseder, aynı duyguları yaşar,” dedikten sonra doğruldu ve albümlerden birini açtı. On dört yaşlarında, takım elbiseli, kasketli bir çocuğun fotoğrafını gösterdi.

“Bu, Mükemmel Efendi,” dedi. Elini göğsüne vurarak ekledi. “Benim kan kardeşim.”

- [Mükemmel Efendi](#)
- [Ponpuni](#)
- [Ak Tenli Güzel Kızlar](#)

Mükemmel Efendi

Anlat an: Tık lık Yaşar

Yıl, 1943'tü. Ele avuca sığmayan haytanın tekiydim. Bir ablam, bir de kız kardeşim vardı. Babam yüzü gülmeyen, dediğim dedik, sert bir adamdı. Annemse kendini bize adamıştı. Kızları yorulmasın diye her işi üstlenir, biricik oğlunun canı sıkılmasın diye elinde avucunda ne varsa verirdi. Kendi adıma, annemin iyi niyetini pek güzel kullanırdım.

“Hanım, bu çocukları çok şımartıyorsun,” diye çıkışırdı babam, anneme.

“Onlar benim varlığım, bey,” derdi annem boynunu büküp. “Hele Yaşar’ım! Yaşar’ım okuyup doktor olacak inşallah!”

Olumsuz anlamda başını sallayan babam, “Kızlarını bilmem, ama oğlun okumaz, haytanın teki o!” diyerek hevesini kırardı annemin.

Aslında haksız sayılmazdı babam. Pek kafa

dengi bir sınıf arkadaşım vardı. Evden okula diye çıkar, tabana kuvvet koştuğumuz gibi, soluğu Kadıköy’de alırdık. Atlardık vapura, ver elini Beyoğlu! Büyüdüğümüzü düşünür, delikanlı gibi şişinirdik. Mahallede de dişliydik ben. Nerede güreş tutuluyor, nerede kavga var. orada bitive-

rirdim. Sözü'n kısası, bir beyin ağa oğluydum.

Gün müydü gece miydi, şimdi hatırlamıyorum; bir gün yer hafifçe sallandı. Deprem mi, değil mi dememize kalmadı, geçti gitti.

Oysa aynı anda, İlgaz yöresinde toprak ya-nılmış, üç bine yakın insanı yutmuştu. Evsiz barksız kalan aileler, anasız babasız onlarca çocuk! Her depremden sonra yaşanan acı, aynı acı... Babamın askerlik arkadaşı, can dostu da oradaydı. Babam hiç zaman yitirmeden deprem bölgesine gitti. Ne yazık ki, arkadaşından geriye bir tek oğlu kalmıştı. Onu kimsiz kimsesiz bırakamayacağı için aldı getirdi. Yavuz'un gelmesi, benim payitahtımın sonu oldu.

Ablamla kız kardeşim onu tüm içtenlikleriyle benimsediler. "Acın çok büyük. Yitirdiklerini asla geri getiremeyiz; ama unutma, yalnız değilsin, biz senin yanındayız," diyerek yüreklendirdiler Yavuz'u.

Annemse oldukça tasalıydı. Kapı aralarında ya da odalanna çekildiklerinde, "Yakışık alır mı? Bilmem ki, bey..." diye söylenip duruyordu babama. "Bizim kızlarımız var!.."

Babam da her defasında annemi tersliyor, "El kadar çocukların arasına girip, kafalarını karıştırma," diyordu. "Yavuz burada kalacak ve Ya-şar'la eşit koşullarda büyüyecek. İşte bu kadar!"

Bana gelince... Açıkçası, kıskanmadım desem, yalan olur. Yine de, onun gelmesiyle birlikte yaşamımda gerçekleşen ve gerçekleşecek olan değişiklikleri düşündükçe mutlu oluyordum. Öncelikle, kızlarla paylaştığım odadan kurtuldum. Annem, çatı katındaki odayı Yavuz'la benim için hazırladı. İki delikanlı bu odada kim bilir ne günler, ne geceler paylaşacaktık! Mahallede bileğimizi bükecek tek babayiğit kalmayacaktı. Bütün İstanbul'a nam salacaktık.

Yavuz benden bir yaş büyüktü. Babam hiç zaman yitirmeden okula onun da kaydını yaptırdı. Kadıköy Ortaokulu'nun ben birinci, o ikinci sınıfındaydık. Artık, okula giderken yalnız değildim; yanımda aslan gibi ağabeyim vardı.

Çok geçmeden boş yere kasıldığımı anladım. Yavuz'un kızlardan farkı yoktu. Sokağa yalnızca okula gitmek için çıkıyordu. Az konuşuyor, az gülüyor, inek gibi ders çalışıyordu üstelik. Onun bu halinin, bir anda ailesini ve evini yitirmesinden kaynaklandığına inanıyor; çok yakında benim gibi "bıçkın bir erkek" olacağını umuyordum.

Yanılmamışım. Günler geçtikçe çenesi açıldı Yavuz'un. Kızlarla şakalaşmaya, gülüşmeye başladı. Ayrıca, çalışkanlığıyla yalnızca okulda değil, evde de ünlendi. Kalmasına karşı çıkan annemin bile gönlüne girmeyi başardı.

"Yaşar'ı bir bakkala yollayamam," demeye başlamıştı annem. "Oysa, sağ olsun, bu çocukcağz bütün alışverişi üstlendi. Nazar değmesin, benim kızlardan bile daha derli toplu. Yatağını bir düzeltiyor, mum gibi! Üstüne üstlük, çalışkan!"

Her zaman ölçülü davranan, ağzından dirhemle laf çıkan babam bile bülbül kesildi. "Bir oğlum vardı, şimdi iki oldu," diye kasılıyordu. "Ya-şar'ım deli fişektir, yerinde duramaz; Yavuz'umsa, ağırbaşlıdır, haysiyetlidir," diyordu önüne gelene. Sanki ben onursuzdum...

Zamanla sıkıldım, bunaldım. Yavuz'un her konuda bana örnek gösterilmesinden usandım. Önce kızlara yüklenmeye başladım.

“Ne buluyorsunuz şu kakavanda?”

Hemen diklenen kız kardeşim, “Senin gibi, gelip gidip saçımı çekmiyor,” diyerek savundu Yavuz'u. “Ayrıca, derslerime de yardım ediyor. Çarpım tablosunu beş dakikada ezberletiverdi.”

Ablamsa gözlerini kısıyor, “Seni hiç anlamıyorum, Yaşar,” diyerek başlıyordu azarlamaya. “Kıskançlık gözünü kör ediyor. Dikkat et! Hiç hoş değil bu!”

Elbette hoş değildi!.. Bazı geceler uyanıp, sessizce izliyordum onu. Karşımdaki yatakta, ter içinde kalıncaya kadar debeleniyor, ardından da inilti içinde uykuya dalıyordu. Bazen de, sessiz sessiz ağlıyordu. Besbelli, çok büyük bir acı yaşamıştı... İçim sızlıyordu. Ama ne yapayım; depremin sorumlusu ben değildim!..

Yine de, gönlümde esen fırtınayı yüreğimde bastırmaya gayret ediyordum. Yanına gidiyor; sahilde balık tutmayı, sinemaya gitmeyi, mahalleden çocuklarla oyun oynamayı öneriyordum. Böyle durumlarda, kara gözlerini dikip, belli belirsiz gülümseyerek, “Yarın sınavım var. Ders çalışmalıyım,” ya da, “Annenle pazara çıkacağız,” gibi kısacık yanıtlarla arkasını dönerek çekip gidiyordu.

Evde benden uzak olmasına karşın, okulda burnumun dibindeydi. Her ders arasında yanıma gelir, ben çocuklarla koşar oynarken, öylece dikilip bakardı. Arkadaşlığından vazgeçtim, ispiyoncu olduğunu düşünmek bile cinleri tepeme çıkarıyordu... Onun yüzünden okulu da kıramı-yordum. Beyoğlu burnumda tütüyordu...

“Sen o sünepeden korkuyorsun!” dedi bir gün arkadaşım.

“Ben kimseden korkmam, oğlum! Yürü, gidiyoruz!” dedim hiç düşünmeden.

Önce sinemaya gittik. Bir buçuk saat Tek-sas'ın bozkırlarında kovboylarla birlikte at koşturduk. Sinemadan çıkınca, doğru Saray Muhalle-bicisi'ne. Suböreği ve süüaç... İstiklal Caddesi'nde cıvıl cıvıl vitrinler, geçişen şık hanımlar, beyler...

Ne aklımda Yavuz, ne yüreğimde ispiyonlanma korkusu. Başımı gökyüzüne kaldırdım, birer ikişer düşen yağmur damlalarına gülümsedim. Tünel anılanmasıydı, keyfimi hiçbir şey kaçıramazdı.

Yüksekkaldırım'dan aşağı koşmak zorunda kalınca, vapuru da kaçırdık. Bu da yetmezmiş gibi, arkadaşımın çenesi açıldı.

“Senin sünepe, zil çalınca sağa sola bakar; seni göremeyince, kesin eve koşar. Başına gelecekleri düşünemiyorum, oğlum!”

Aklımca, okul çıkışında Yavuz'u sıkıştırarak, unutamayacağı bir gözdağı verip susturacaktım.

Ama, artık çok geçti. Biz vapurdan inerken gözüm saate kaydı. Okulun bitiş zili çalıyor, yağmur

hızlanıyordu.

“Doğru eve git!” dedi arkadaşım.

“Olmaz!” diye yanıt verdim. “Belki hâlâ okuldadır. Ders aralarında bile kuyruğumda! Efendi, ancak eve girince bırakır peşimi.”

Yanılmamışım. Okulun kapısına vardığımızda Yavuz’u gördük. Arkadaşım, “Salak şey!” diye bağırırken, ben gözlerime inanamıyordum. Bahçenin tam ortasındaydı. Yanında çantası, dizlerinin üstüne kapanmış, elleriyle başını tutuyordu. Şiddetlenerek yağan yağmur umurunda değildi.

“Yavuuuz!” diye bağırdım.

Sesimi duyar duymaz ayağa fırladı. Kasketi geriye gitmiş, üstünden kayan paltonun etekleri ıslanmış, pantolonu çamurlanmıştı. Gözleri kan çanağı gibiydi. Belli ki, ağlamıştı.

“Neredeydin? Bütün gün seni aradım okulda,” diye bağırdı.

Arkadaşım atıldı. “Sana hesap mı verecekti?”

“Kapa çeneni!” diye susturdum arkadaşımı. Sonra Yavuz’a dönüp, “Beni içerde bekleyebilirdin,” dedim.

“Herkes gitti. Okulda kimse kalmadı.” Yavuz’un sesi titriyordu.

Korkmuştu. Yalnız kalmaktan korkmuştu. Belki de, okulun üstüne yıkılacağını düşünmüştü. Yüreğim burkuldu. Yutkunarak gerçeği söyledim. “Okulu kırmıştım. Söylesem de gelmezdin sen...”

Başını önüne eğdi.

“Gelmezdim. Ama seni beklerdim. Yalnızca...” Sustu ve üstünü başını düzelterek, “Neyse, boş ver. Geldin ya...” dedi. Yine “Mükemmel Efendi” oluyordu işte. Kasketini düzeltirken ekledi. “Arkadaşın gidiyor.”

“Gitsin,” diyerek yüzüne baktım. “Bizimkilere söyleyecek misin?”

Ağlamaktan kan çanağına dönmüş gözlerini yüzüme dikti. “Benim düştüğümü söylersin. Üstüm perişan zaten.”

Bu iyiliği neden yapıyordu? Kendisine borçlu olmamı mı istiyordu? Ancak, bunları düşünecek halde değildim. O an için mantıklı geldi, ben de kabul ettim. Annem yalanımızı pek yutmadı; ama fazla da üstelemedi. O günden sonra, ne zaman gözlerine baksam, nefret, öfke ve korku gördüm. Ona güvenmiyordum. Bir daha okulu kırmamaya karar verdim.

Baharın gelmesiyle mahalle şenlendi. Okuldan geliyor, çantamı bırakıyor, sokağa fırlıyordum. Bir gün mahallenin ağabeylerinden biri, “Bir futbol takımı kuralım. Top benden!” deyince havalara uçtum.

Kabul etmeyeceğinden emindim, ama Yavuz’a da sordum. Nasıl da yanılmışım! Bir anda gözleri ışıldadı.

“Çok isterim,” dedi. Sonra da başını önüne eğerek mırıldandı. “Takım sporları insanları ortak amaçta birleştirir, derdi babam.”

Yine yüreğim sızladı. Kolumu omuzuna atarak, “Kalk,” dedim. “Gidip, adımızı yazdıralım.”

Yavuz kısa sürede olağanüstü bir forvet olduğunu kanıtladı. Takımın gözbebeği idi. Mahallede sevmeyeni yoktu. Babam, “Yaşar’ın ha-şanlığından yakınacaklar diye, konu komşunun yüzüne bakamıyordum. Çok şükür, Yavuz bizim haytaya da örnek oldu; artık başım dik,” demeye başladı.

Kimseye belli etmemeye çalışıyordum, ama kıskançlık artık yüreğimden taşmış, ciğerlerimi, kemiklerimi bile kemirir olmuştu. Yalnız kaldığımızda, tıpkı bir kedi gibi gözlerimi kısıyor, üstüne atlamaya hazır bekliyordum.

Bir akşam, odamızda karşılıklı yataklarımızda uzanmıştık. O kitap okuyordu. Dayanamadım ve dirseğimin üstünde doğrularak, “Oğlum, sen mükemmel olmaya mecbur musun?!” diye sordum.

Kitaptan başını kaldırıp, yan gözle yüzüme baktı ve, “Evet!” dedi.

Beklediğim yanıt bu değildi. Sanki benimle alay ediyordu. “Nedenmiş, Mükemmel Efendi?” diye sordum.

Gözlerini kitaptan ayırmadan bir süre sustu. “Senin her şeyin var; benim hiçbir şeyim yok!” dedi.

“Pöh! Nankör!” diye tersledim. “Benim olan her şey sana da verildi. Hem de fazla fazla!”

Kitabı kapatıp başucu sehпасının üstüne bıraktı. “Beni anlamanı beklemiyorum zaten,” diyerek arkasını dönüp yattı.

O geceden sonra, Yavuz iyice uzaklaştı benden. Okulların kapanmasına çok az kalmıştı. Yavuz derslerini bahane ederek, futbol takımından ayrıldı. Okulda öyle başarılıydı ki, bu kararına benimle birlikte herkes şaşırdı.

“Aman, oğlum; futbol, derslerine engel değil ki!” diye directti babam. “Seviyorsun; e güzel de oynuyorsun. Söyle bakalım, bu kararının gerçek nedeni ne?”

Yavuz’la göz göze geldik. Bir anlık suskunluğun ardından, her zamanki gibi başını önüne eğdi ve, “Artık oynamak istemiyorum,” dedi.

Babam üstelemedi. Benimse umurumda değildi.

Sonunda ders yılı bitti. O akşam dördümüz de, elimizde karnelerimizle babamın karşısına dikildik. Ufaklık beşinci sınıfa geçmişti. Ablam havalarda uçuyordu. Liseyi bitirmesine bir yıl kalmıştı. Yavuz’sa karnesindeki notları yetmezmiş gibi, bir de başarı belgesi getirmişti. Babam onları kutlarken, ben yokmuşum gibi davrandı. Bunu bir tür ceza olarak kabullendim. Sonuçta, sınıfta

kalmıştım.

Babam benimle konuşmuyordu. Ben de pek gözüne görünmüyordum. Bir akşam, bahçedeki çardakta oturuyorduk. Babam elinde gerçek, meşin bir futbol topuyla çıkageldi. Gözlerimin içine baka baka Yavuz’a, “Al bakalım. Bu top senin,” dedi. “Bütün bir yazı evde pinekleyerek geçirecek değilsin ya.”

Yerimden fırladım. Eve nasıl daldım, merdivenleri nasıl çıktım bilmiyorum. Odama girdiğim gibi kendimi yatağa attım. Yavuz geldiğinden bu yana ilk kez hıçkırığa hıçkırığa ağladım.

Sabah uyandığımda, Yavuz kalkmış, pijamalarını çıkarıyordu. Yatağın içinde doğrulmamla ayakucumda duran topu görmem bir oldu. Bir solukta, “Bu topun benim yatağında ne işi var?” diye sordum.

“Ben istemiyorum. Nasıl olsa, artık futbol oynamıyorum,” dedi.

Topu kaptığım gibi, “Lanet olası şey, sana armağan edildi!” diye bağırarak fırlattım. Havalanan top, pantolonunu almak için eğilen Yavuz’un üstünden aştı ve büyük bir şangırtı çıkararak pencereden dışarı uçtu.

Yavuz’la ben şaşkın şaşkın birbirimize bakarken, annemin sesi aşağıdan yankılandı. “Neler oluyor orada?”

Anneme ne cevap vereceğimizi düşünürken, ablamla kardeşim içeri daldı. “Kavga mı ediyorsunuz?”

Yavuz, “Hayır, kaza oldu?” derken; ben, “Def olun be!..” diye bağırdım.

Kızlar gerisingeri merdivenlerden inerken, aşağıya seslendiler. “Anneee! Top oynarken camı kırmışlar!”

Annemin sesi yine yankılandı. “Azgın şeyler, ne olacak!.. İnin aşağı çabuk! Kahvaltı sofrası sizi bekliyor.”

Önce Yavuz, ardından da ben indim kahvaltıya. Annem çaylanmızı koyarken başladı. “Kocaman çocuklar oldunuz. Ne yaptınız, diye sormuyorum size. Top oynadınız ya da kavga ettiniz. İkisi de hoş değil!” Söyledikleri bir kulağımdan giriyor, diğerinden çıkıyordu. “Akşama babanız gelince, ne diyeceksiniz bakalım? Hadi, kahvaltınızı bitirin. Sonra da gidin o cam kınklarnı toplayın.” Ardından da ne düşündüyse vazgeçti. “Yok yok! Şimdi bir yerinizi kesersiniz. İyisi mi, siz erik toplayın. Marmelat yapacağım.”

Yavuz’un, “Ben toplarım,” dediğini duyar duymaz ağzımdaki lokmayı çiğnemedem yuttum ve, “Hayır, ben toplayacağım!” diye atıldım. Yavuz kapkara gözlerini üstüme dikip baktı.

Annem aramıza girip, “Pekâlâ, kesin şunu!..” dedi. “İkiniz birlikte toplarsınız.”

Az sonra elimizde birer torba, erik ağacına doğru yürüyorduk. Derin bir soluk alan Yavuz, “Seninle arkadaş olmak, dost olmak istiyorum. Ama beni anlamıyorsun,” dedi ansızın.

“Öyleyse, sen de Mükemmel Efendi olmaktan vazgeç,” dedim umursamazca.

“Bütün sorun burda ya... Ne yapacağımı bilmiyorum. Bildiğim tek şey, artık dayanacak gücümün kalmadığı.”

Erik ağacının önüne gelmiştik. Ağacın alçak

dallarındaki erikleri kızlar çoktan bitirmişti.

“İyi. Kes artık,” dedim. Sonra da gözlerimle ağacı tarayıp, “Anlaşılan, tırmanmamız gerekecek,” dedim. “Önce sen mi çıkıyorsun, ben mi?”

“Ben,” dedi ayakkabılarını çıkarırken. Boş torbayı koluna geçirdi ve ağacın gövdesinden ayrılan kalın dala tutunarak kendini yukarı çekti. Ardından da ben...

Bir yandan onu izliyor, bir yandan da düşünüyordum. Yavuz, “Artık dayanacak gücüm kalmadı,” derken ne demek istemişti? Beni babama şikâyet mi edecek? Aklınca gözdağı mı veriyor?

Yavuz’un ayağını çektiği dala, ben elimi atıyordum. Acaba, Mükemmel Efendi babamın beni pataklamasını mı istiyordu?.. Birden elim Yavuz’un tabanına değdi. “Dikkat et! Ayağımı tutma!” diye uyardı beni Yavuz.

Uyarmaz olaydı! Şeytan sanki o anda yüreğime çöreklandı. Sanki, beynimi ele geçirdi. Elim, Yavuz’un ayak bileğine yapıştı. “Tutma diyorum!” diye bağırmasıyla birlikte birdenbire panikledim. Elimi Yavuz’un bileğinden çekip, tekrar dalı kavramaya çabalıyordum ki, tuhaf bir sızının ardından onun çığlığını duydum. Kendimi de önce boşlukta uçarken, sonra da yere yapışmış buldum.

Oysa, yere değil, Yavuz’un üstüne düşmüştüm. Annem, kızlar, komşular, herkes başımıza toplandı. Kırıkçı Haydar’a haber salındı.

Nasıl düştüğümüzü hiç kimse bilmiyordu. “Ayağım boşluğa geldi,” diye anlatıyordu Yavuz. “Tutunmak istedim, beceremedim. Benim yüzümden Yaşar da dengesini kaybedip düştü.”

Ben susuyordum. Utançla, eziklikle, korkuyla susuyordum.

Yavuz’un kolunda çatlak vardı. Kırıkçı Haydar, onun kolunu askıya aldı. Benimse morarmadık yerim yoktu. Annem bizi hiç yalnız bırakmıyor, evden dışarı adım atmamıza izin vermiyordu.

Günlerce aynı odalarda, aynı masada oturduk, ama neredeyse iki çift laf etmedik. O kitap okudu; ben de, sanki yararı varmış gibi, ders çalıştım.

Günler geçti. Yavuz boynundaki askıdan kurtuldu, ama kolu bir süre daha sanlı kalacaktı. Benim de moraran yerlerimin rengi dönüp, sararmaya başladı. Annem, koşup oynamamak koşuluyla bahçeye çıkmamıza izin verdi. Yavaş yavaş günlük yaşamımıza geri dönüyorduk.

Bir akşam babam beni odasına çağırdı. Babam böyle şeyler yapmazdı; ne söyleyecekse, herkesin

içinde söyler, hiç lafını esirgemezdi. Onun için çok şaşırmıştım. Yüreğim ağzımda yanına gidip, yatağın kenarına iliştim. Uzun uzun yüzüme baktı.

“Şimdi bana doğruyu söyle. Ağaçtan nasıl düştünüz?”

Ben de babama baktım. Kendime bile itiraf edemediğim, ama sürekli yüreğimi yakıp kavuran pişmanlıktan kurtulmanın tam zamanıydı. Yaran olacak mıydı bilmiyorum, ama babamın vereceği ceza ne olursa olsun, razıyım. Başımı önüme eğdim.

“Onun ağaçtan düşmesini istedim. Bileğini tuttum...” Boğazıma düğümlenen yumruklardan kurtulmak için yutkunup duruyordum. Biraz toparlanınca, iyice kısılmış bir sesle ekledim. “O düşerken, ben de dengemi kaybettim.”

“O böyle söylemiyor ama,” dedi babam. “Yüzüme bak!” diye uyardıktan sonra devam etti. “Eline basmış. Sen elini çekince de ikiniz birden düşmüşsünüz. ‘Yaşar’ı ben düşürdüm,’ diyor.”

“Yalan söylüyor,” dedim hıçkırarak.

Babam gözlerini gözlerimden ayırmadan, “Biri yalan söylüyor. Ama kim, bilmiyorum,” diyerek ekledi, “araştırmayacağım da!” Ardından da hiç ummadığım bir haber verdi bana. “Yalnızca bilmeni istiyorum,” diyerek ekledi. “Yavuz yatılı okumak istiyor. Onu vazgeçirmek için çok uğraş-tım, ama kararlı. Yani bu yaz, misafirimiz; ona göre davran.”

Babam beni cezalandırırsaydı ya da Yavuz bizimle kalsaydı da benimle hiç konuşmasaydı, bu kadar üzülmezdim. Kendimi asla bağışlamaya-caktım.

O yaz, ondan sonraki yazlar, hafta sonları, bayram tatilleri hep misafirimiz oldu Yavuz. Futbol oynadık, balık tutmaya gittik, sinemaya gittik. İkimiz de o günden ve erik ağacında olup bitenden hiç söz etmedik.

Ortaokuldan sonra bir marangozhanede çalışmaya başladım. Önce çıraklık, sonra kalfalık ve ustalık... Atölyemi açtığım yıl, Yavuz da üniversiteyi bitirdi. İnşaat mühendisi oldu o.

Hiç unutmam; sıcak bir yaz akşamı çardakta, babam ve Yavuz’la birlikte kahve içiyorduk. Nereden aklına geldiyse pat diye sordu babam.

“Yahu çocuklar, yıllar geçti, ama ben hâlâ merak ederim. O erik ağacından kim kimi düşürmüştü?”

Yine yüreğim sızladı. Tıpkı o günkü gibi utandım. Bedenimi alazlar sararken, gözücuyla Yavuz’a baktım. Yüzü aynı benimki gibi al al olmuştu. Pişmanlıkla bana bakıyordu. İkimiz de suçüstü yakalanmış çocuklar gibi titriyorduk.

Yavuz’un sesi pek cılız çıktı. “Ben Yaşar’m eline bastım. O elini çekince de dengemizi kaybettik.”

“Hayır, hayır!” diye atıldım. “Hatırlasana, ben senin ayak bileğini tuttum.”

“Hayır. Ben senin eline bastım,” diye dayattı. “Kaybettiğim her şey, anne, baba, kardeş hepsi sende

vardı. Seni öyle kıskanıyordum ki... Mükemmel olursam..." Bir an sustu ve babama bakarak devam etti. "Beni de Yaşar kadar seveceğinizi, bırakmayacağınızı düşünüyordum. Çocukluk işte! Yaşar'ı ağaçtan düşürünce..."

Sözünü kestim. "Beni sen düşürmedin ağaçtan! Bileğini tuttuğumu nasıl unutursun?"

"Hayır! Senin elin benim ayağıma değdi. Ama tutmadın!"

"Tuttum!"

"Tutmadın!"

"Yeter yahu!" diye bizi susturan babam gülüyordu. "Sorduğuma soracağıma pişman ettiniz beni! Sizi koca bebekler sizi..."

Yeşilbağlar'ın küçük camisinde akşam ezanı okunuyordu. Kargabaş Ömer'in sedirinde oturan Yaşar Dede, pencereden dışarı bakıyordu. Bugün de geçip giden diğer günlere eklenmişti işte. Marangozhaneyi devrettiği yıl kaybettiği kan kardeşini düşündü. Nasıl da özliyordu Mükemmel Efendi'yi. Onu artık göremiyordu. Ama Patenli Kız'ı...

Odanın kapısını açan Kargabaş Ömer'in, "Bana bak!" diye seslenmesiyle kendine geldi Tık Tık Yaşar. Ev sahibi, içinde bol köpüklü kahvelerle su bardaklarının bulunduğu tepsiyi uzatırken, "Ben çok güzel mıhlama yaparım, Yaşar Efendi. Bu gece kal da, birlikte yiyelim," dedi.

Tık Tık Yaşar, Kargabaş Ömer'e baktı. Kısacık bir duraksamanın ardından, "Hele bir kahvemi içeyim de, düşünürüz," diyerek fincanlardan birini tepsiden aldı.

n r i-

•Mıhnfr Nine

(f

Meraklı Postacı Erkan, postaya verilen mektupları gidecekleri kentlere göre ayırırken, aklı başka yerdeydi. Akşam ezanı okunurken, gözü saate kaydı. Mesainin bitmesine yarım saat kalmıştı. O sırada kapı açıldı. İçeri, lodosun uğultusunun ve tozunun yanı sıra elindeki faturalarla birlikte giren Doktor Sinan Bey, "Umarım, geç kalmamışımdır," diyerek hemen vezneye yöneldi.

Veznedar Ali ayağa kalkarken, Postacı Erkan kulak kesildi.

"Daha önce gelecektim, ama Saadet Hanım rahatsızlanmış," dedi Doktor Sinan Bey.

Faturalarla parayı alan Ali, hastasının nesi olduğunu sordu.

"Önemli değil," diye yanıtladı doktor. "Saadet Nine çok yaşlandı; ikinci çocukluğunu yaşıyor." Sonra da, "Ah! Az daha unutuyordum!" diyerek telaşla ekledi. "Bu da Aydın Bey'in faturası."

Aydın Bey’in ismini duyan Postacı Erkan hemen atıldı, “öğlen eczaneye uğradım, ama kapalıydı...”

“Aa, evet! Baldızı aramış, ailecek gittiler. Aydın Bey de pek telaşlıydı...”

“Kötü bir şey yoktur inşallah,” diye sordu Meraklı Postacı.

Ali’nin uzattığı makbuzları alırken, “Sanmıyorum,” dedi Sinan Bey. Sonra da iyi akşamlar dileyerek postaneden çıktı.

‘Doktor Sinan Bey, Aydın Bey’i tanımıyor galiba,’ dedi içinden Postacı Erkan. ‘Kötü bir şey olmasa, o adam eczanesini asla kapatmazdı.’

Şerare Aydoğdu, Eczacı Aydın derken, şimdi de Mırmır Nine takıldı aklına. Neydi acaba bu “ikinci çocukluk” denen şey? Bunama gibi bir şey miydi? “Oğlum Ege, senin işin de zor hani,” diye belli belirsiz mırıldandı.

Aynı saaderde Ege, mutlakta annesiyle dertleşiyordu.

“Ninem çocuklara çok alışmıştı, anne. Ablamın gitmesine dayanamadı bak...”

“Ne yapalım, oğlum?” dedi ocağın başında ıspanak kavuran annesi. “Eniştenin Rusya’daki işi bitti. Adam geldi; karısını, çocuklarını alıp, evine götürdü. Ayol, adamın işi gücü İstanbul’da. Bizimle yaşayamazlar ki.”

Yazın gelip giden müşteriler, kışın çoluk çocuk... Çevresinde sürekli birilerini görmeye alışan Mırmır Nine, damat beyin gelmesiyle birlikte karalar bağlamıştı. Aslında, kadıncağızla ilgilenen de yoktu pek. Tek başına oturduğu yerde oyaların birini bitirir, diğerine başlar, arada bir gözlüğünün üstünden evde olup bitenleri izlerdi. Televizyondaki pembe dizileri kaçırmaz, Türk filmlerine bayılır ve dur durak bilmeden kendi kendine konuşurdu. Mırmır mırmır...

Ege, dikilip durduğu mutfak kapısının önünde, “Ağzından bir ya da iki sözcük ancak çıkıyor. Konuşmuyor, yemiyor, başını çevirip televizyona bile bakmıyor,” diye yakınıyordu. “Sanki yok! Sanki o artık yaşamıyor!”

Annesi ocağı kapatırken, “Doktorun dediklerini duydun,” diyerek oğluna baktı. “Sürekli ilgilenecek, onu çok sevdiğimizi gösterecek ve sabırlı olacağız.”

Ege, ninesine bakmak için salona geçerken, doktorun söylediklerini içinden tekrar ediyordu. ‘Onun reçetesi sizde. Sevdiğinizi gösterin, sürekli konuşun, yalnız bırakmayın...’

Mırmır Nine, pencerenin önündeki koltukta oturuyordu. İncecik kollarını göğsünde birbirine bağlamış, gözlerini duvara dikmiş, düşünüyordu. ‘Ben iyiyim. Doktor istemem dedim, dinlemediler. Aldılar cevaplarını işte...’

Karşısındaki koltuğa geçip oturan torununu görmezlikten geldi. O gün üçüncü kez sordu Ege. “Sultanım, sana Şerare’nin yolladığı kitabı okuyayım mı?”

Yanıt vermedi Mırmır Nine. Gözlerini duvardan çekip, Ege'nin terliklerine dikti bu kez. Ege'nin, "Şerare'yi anımsıyorsun, değil mi?" sorusu üzerine ağzındaki protezleri sıktı. 'Densize bak,' dedi içinden. 'Elbette hatırlıyorum. Bunamadım daha.' Dudaklarını sımsıkı büzerek, yine içinden yanıtladı torununu. 'Sizinle konuşmak istemiyorum. O kadar!'

Ninesinin yanıtlarını duymayan zavallı Ege çabalarını sürdürüyordu.

"Patenleriyle dansçılar gibi dolaşırdı hani... Bahçenin kalabalık saatlerinde patenleriyle çoraplarını çıkarır, yalınayak bize yardım ederdi. Hani kül tablalarını değiştirir, boş bardakları toplar, kartonla mangalları yellerdi ya... Seni de çok severdi..."

Mırmır Nine başını pencereye doğru çevirdi. 'Sizin gibi değildi o,' diye tersledi torununu içinden. 'Beni dinlerdi, değer verirdi, önce o gitti. Ardından yalı kazığına benzeyen o adam geldi. Der-ya'yla çocukları aldı götürdü. Biriniz, de önüne geçip engel olmadınız. Hepinize küstüm. Hiçbirinizle konuşmayacağım işte!..'

Ege, ninesinin sessiz başkaldırısından habersiz, Şerare'yi anlatıp duruyordu. "Dudak okurdu, biliyorsun. Merak edip sormuştum bir gün, neler anlatıyor bizim valide sultan, diye. Sırdaş olduğunuzu söyleyip, cevap vermediydi bana."

Mırmır Nine gözlerini kapadı. 'Hıh! Anlattıklarımın hiçbirisi sır değildi,' dedi içinden. 'Yalnızca siz dinlemediniz, o dinledi. Duyarlı, pek saygılı bir kızdı.'

Elindeki kitabın sayfalarını çeviren Ege ısrarcıydı. "Bak bak; Şerare, Nimet Teyze'nin de, Neşe Hanım'ın da, Leyla öğretmen'in de anılarını yazmış. Okumamı ister misin?"

Mırmır Nine bu kez gözlerini kapattı. Dudaklarını kıpırdatmadan yine terslendi. 'Benim okumam yazmam var!'

Ninesinden ses çıkmayınca, "Anlaşılan biraz şekerleme yapacaksın, sultanım," diyen Ege, oturduğu koltuktan kalktı. Sevgiyle ninesinin iki tel kalmış, ak saçlarını okşadı. Sobaya bir kürek kömür attıktan sonra, Şerare'nin kitabını okumak üzere kanepeye geçti ve sırtüstü uzandı. Hanım-ninemizin Masalları, Kuzgun, Mükemmel Efendi ve Ponpuni'yi okudu. Bir süre sonra, 'Neden olmasın?' diye düşündü. Parmağını kitabın arasına koyarak kapattı. Doktor, ikinci çocukluğunu yaşıyor, demişti ninesi için. Ege'nin kalp atışları hızlandı; kitabı açtı ve ninesinin anısını bir kez daha okudu.

Ege öyküyü okuyup bitirdiğinde, kararını vermişti. Kanepeden kalkarken, yan gözle ninesine baktı. Mırmır Nine'nin başı hâlâ pencereden yana dönüktü ve horluyordu. Kenarda duran küçük battaniyeyi alıp, ninesinin üstünü örttü.

Mırmır Nine mırıldanarak gözlerini araladı. Ege'nin, "Sultanım, çarşıya çıkıyorum; istediğin bir şey var mı?" diye sorduğunu duyunca, hemen gözlerini sımsıkı yumdu. Ama uyanmıştı bir kere. Gözucuyla torununun sofaya geçip, montunu alışını ve mutfığa gidişini izledi. Ana oğlun konuşmalarını duymak için kulak kabarttı.

"Sen de oku mutlaka..." diyordu Ege annesine. Sonra, çarşıya gideceğini söylediğini duydu Mırmır

Nine. “Senin köftene bayılırlar... Bir de bol patates kızartması isterim...”

Mırmır Nine, gelininin verdiği yanıtlan duyamadı. Ege sokak kapısından çıkarken yineledi. “Unutma anne, mutlaka oku! Kurstan gelince, Deniz de okusun.”

‘Anlaşılan, birilerini yemeğe çağırıyor,’ dedi içinden Mırmır Nine. Peki, Ege’nin anasıyla kardeşinden okumalarını istediği şey neyin nesiydi?.. Tülün ardından, koşarcasına bahçe kapısına doğru ilerleyen torununa baktı. Sonra da, “Amaaan, bana ne!” diye fısıldadı. “Gözü toprakta, kocamış karının biriyim. Ne yaparlarsa yapsınlar!”

Mırmır Nine, ne sofadaki büyük masayla mutfak arasında mekik dokuyan geliniyle ilgileniyordu, ne de kurstan geldikten sonra annesine yardım eden Deniz’le. Onun gözünün önünde hep Şerare vardı. ‘Hiç kimse beni senin gibi dikkatle dinlemedi, küçük kız,’ diyordu içinden.

Küçük torunu Deniz’in arkadaşıydı Şerare. Her gün gelirdi onlara. Çoğunlukla yanında kuzeni Nil de olurdu. Ama Nil çabucak sıkılır, ikisini baş başa bırakırdı.

Mırmır Nine, Şerare’nin işaretlerinden bir şey anlamazdı; ancak sessiz kız, onun herkesin zar zor anladığı mırıltılarını yalnızca yüzüne bakarak çö-zer; bununla da yetinmez, kâğıda yazıp onaylatırdı. Mırmır Nine doğrulayınca da, kendi kendini alkışlardı. Onunla söyleşmek gerçekten çok güzeldi.

Bir gün Şerare’ye gizini açıklamıştı: “Biliyor musun; bana deli diyorlar, oysa ben cin gibiyim. Ben Ponpuni’yle konuşuyorum, onlar kendi kendime konuştuğumu sanıyorlar,” demiş, sonra da gülerek eklemişti. “İstersen yaz, çocuklarına anlatırsın.”

Ponpuni

Anlatan: Mirmır Nine

Çoğu kez, torunlarımın ismini bile unutuyorum. Ama, Ponpuni'yi unutmam olanaksız...

1940'lı yılların başıydı. Beykoz'da, büyük bir konakta oturuyorduk. İki amcam, yengelerim, amcazadelerim, kardeşlerim, annem, babam ve başımızda paşa dedem; tam on sekiz nüfustuk.

Konakta yemekler kazanlarla, ayranlar güğümlerle yapılırdı. Analarımız dur durak bilmez, babalanınız evin ihtiyaçlarını taşımakla bitiremezlerdi. Ablalarımız üstlendikleri işleri birbirlerine yıkar, ağabeylerimizle sürekli çekişirler-di. Biz küçüklerse, onların arasında vara yoğa ağlar, olmadık şeylere de saatlerce gülerdik. Çekişmeleri sona erdiren, bizi susturan tek bir sözcük vardı: Ponpuni!

“Kesin sesinizi, yoksa sizi Ponpuni’ye veririz!”

Annelerimiz böyle söylediğinde suspus olur,

bir köşeye çekilip sessizce oynardık. Bu gözda-ğının biz çocuklar için olduğu besbelliydi. Yine de ablalarımız, ağabeylerimiz bile alışkanlıkları-ndan olacak, seslerini kısar, çekişmelerini sessizce sürdürürlerdi.

Biz, Ponpuni'nin çocuklan alıp götüreceğinden korkmazdık. Bizi korkutan, onun küsüp bir daha gelmemesi düşüncesi idi. Onu hiç görmemiş, sesini duymamıştık; ama o vardı, bunu biliyorduk.

Ponpuni'nin nasıl gittiğini bilmezdik de, gelmekte olduğunu paşa dedemdeki bir dizi değişiklikten anlardık. Ponpuni gelmek için, çoğunlukla tüm ailenin bir arada olduğu akşam saatlerini ya da pazar günlerini seçerdi. O gelmeden önce paşa dedemi hıçkırık tutardı. Hepimiz bir anda susar, çoluk çocuk gözlerimizi ona dikerdik.

Paşa dedem hıçk hıçk ederken, olduğu yerde kıpırdanmaya başlardı. Derken, ayağa kalkar, kendi çevresinde döner, ağzı burnu yamulur, gözleri köşe bucakta fir döner, anlından kahkahayı koyverir ve bağırırdı.

“Ponpuniiii, bodrumdaaaa!”

Haydaaa!.. On bir çocuk, büyüğünden küçüğüne herkes ayaklanıp, merdivenlere atılır, ite kaka bodruma iner, aramadık delik bırakmazdık.

Birimizin, “Burdaaaa!” diye bağırmasıyla birlikte, bal kokusu almış anlar gibi hemen o yana üşüşürdük. Artık Ponpuni o gün gizlice gelip de bizim için ne getirmişse, anında öğütürdük. Turfanda meyveler, çifte kavrulmuşlar, bonbonlar, fıstıklı kaymaklı baklavalara, neler neler!

On, on beş gün sonra başlardık birbirimize sormaya. “Gelmedi! Ne zaman gelir acaba?”

Paşa dedem o saygın görünümünden ödün vermeden, gözlüğünün üstünden bizi süzerdi. İki, bilemedin üç gün sonra da o ünlü hıçkığı tutardı.

Paşa dedemin o ilk hıçkığıyla kahkahası arasındaki süre geçmek bilmezdi. “Ponpuni! Bahçe-deeeü” diye bağırmasıyla, yağmur, kar dinlemeden soluğu bahçede alırdık. Sesimiz Beykoz'da yankılanırken, kovukların birinde bulduğumuz o günkü armağanlarımızı mideye indiriverirdik.

Günlerden bir gün paşa dedem hastalandı. Dok-torların biri gidip diğeri geliyordu. Annelerimiz ev işlerini ablalara bırakmış, kayınbabalanna hizmet ediyorlardı. Babalarımız işlerine sırayla gidiyor, çarşı pazara da ağabeylerimiz çıkıyordu. Konağın küçükleri olan bizlerse, paşa dedemizin odasına çıkan merdivenin basamaklarına oturuyor, onun sağlığı için yakarıp duruyorduk. İçimizde, onu iyileştirmesi için Ponpuni'ye yalvaranlar bile vardı. İyileşmek şöyle dursun, gün geçtikçe daha da kötüleşiyordu dedem. Ateşi düşmüyor, soluk alamıyor, iki kaşık çorbayı zor yutuyordu.

O akşam, yemeğe başlamak üzere ailecek sofranın başındaydık. Bir süredir dedemin yanındaki babam berbat bir yüzle merdivenin tepesinde belirince, amcalarım ayaklandılar.

“Oturun,” diyerek durdurdu onları babam. Sonra sofraya gelip oturdu. “Babam yalnız kalmak istedi,” dedi ağlamaklı bir sesle. Gözleri kan çanağı gibiydi.

Çorbalarımızı henüz bitirmiştik ki, paşa dedemin odasında bir şangırtı koptu. Hepimiz yerimizden fırlayarak yukarı, odasına koşuştuk. Yerdeki minik su birikintisinin içinde kırık cam parçacıktan parlıyordu. Sırçaların arasında da, dedem yalınayak kendi çevresinde dönüyordu.

“Baba, hemen yatmalısın!” diye bağırdı beylerin hepsi de.

Paşa dedem oğullarını duymazdan gelerek, her zamanki gibi ağzını burnunu yamuktu; gözleri her birimizin üzerinde tek tek gezindi; güçsüz sesiyle gülmeye çalıştı. Cılız çıkan birkaç kih kih kih sesinden sonra zorlukta bağırdı.

“Banyodaaaa...”

Hiçbirimiz yerimizden kıpırdamadık. Gülen yüzü asıldı, boynu büküldü.

“Eee, gidip baksanıza...”

“Ponpuni’nin sırası değil, paşa dede. Yatıp dinlenmelisiniz,” dedi en büyük amcazadem, Mübeccel Abla.

Paşa dedem yatağının kenarına ilişti ve olabildiğince sert bir sesle, “Hadiiii!” dedi. “Hadi, kendini bilmez sıpalar! Gidin, banyoya bakın!.. Ben olmasam da, yaşayacak... Ponpuni...”

Neşesiz ve suskun bir halde banyoya gittik. Her boydan, on bir çocuk banyoya doluştuk. Kimsenin canı armağan aramak istemiyordu. Kuma, iki bakır bakraç, büyük sac soba...

Gözleri yaşlı Mübeccel Abla eğildi, sac sobanın sürgülü kapağını açtı. Daha da eğilerek, elini sobanın içine soktu ve kırmızı renkli bir kadife keseyi çıkarıp elime tutuşturdu. “Herkesin payını ver,” dedikten sonra, hıçkıra hıçkıra banyodan çıktı.

Keseyi açtım: On bir tane beşibiryerde. Herkese birer tane veriyordum ki, annemin çılgılığı konakta yankılandı. Arkasından yengelerimin a-ğıtları duyuldu. Paşa dedemiz ölmüştü. Ponpuni gelmişti; ama, bu kez paşa dedemi alıp götürmüştü. Ya da paşa dedem giderken, onu da götürmüştü. Bildiğimiz tek şey, ikisi de artık gelmeyecekti.

Yanılmışız!

Sonbaharın ardından upuzun bir kış mevsimi geçti. Hiç unutmam, mart ayının son pazarıydı. Güneşli, pırıl pıl bir gündü. Babam, amcalarımla birlikte bahçedeki gülleri buduyordu. Birden hıçkırık tuttu babamı. Amcazadelerimden biri, “Amcamı hıçkırık tuttu!” diye bağırdı.

Hepimiz gözlerimizi babama çevirdik. Hıç hıç diye hıçkırıp dururken, babamın elinden bahçe makası düştü. Elektrik çarpmış gibi titredi. Soluklanmamızı tutup bekledik. Babam kendi çevresinde dönmeye başladı. Ağız burnu yamuldu, gözleri dört bir yanda fırdönmeye başladı.

Gerçekten soluk alıp vermeyi unutmuştuk. Dişlerimiz birbirine kenetlenmiş, gözlerimiz fal taşı gibi açık, hepimiz aynı şeyi düşünüyorduk. Ponpuni! Ponpuni dönmüştü! Derken, babam kahkahalarla gülmeye başladı.

“Çardaktaaa!”

Kardeşlerim ve diğerleri çardağa doğru koşarken, Mübeccel Abla’yla ben olduğumuz yerde kaldık.

“Hayrola?” diye sordu babam, biraz şaşkın. “Siz Ponpuni’yi özlemediniz mi?”

Gözlerinden kıvılcımlar saçan Mübeccel Abla’m yutkundu. “Buna hakkınız yoktu, amca!” diye diklendi babama. “Ponpuni gerçekte yok! O... O bir düş! Paşa dedemin uydurduğu bir hayal... Onun ölümüyle de bitti!” Ağlamak üzereydi. Sesi giderek yükseldi ve sonunda bağırdı. “Kendinizi paşa dedemin yerine koymayın!”

“Bu ne küstahlık!” diyen amcam, kızının üstüne yürüdü.

“Dur hele!” diye aralanna girdi babam. “Kız haklı!” Kolunu Mübeccel Abla’mın omuzuna attı. “Paşa dedenin yerini almayı hiç düşünmedim. Ama doğru söylüyorsun! Ponpuni babamın uydurduğu, kardeşlerinin de şimdilik inandıkları bir oyun...” Amcazademin saçlarını okşuyordu. “Paşa babam bunu, torunları arasında rekabet, kıskançlık olmasın, gerektiğinde birleşmeyi öğretilsin diye uydurdu. Ölmeden önce de, bu oyunu sürdürmemi istedi benden...” Babamın gözleri dolmuş, sesi titremeye başlamıştı. Mübeccel Abla’mın başını ellerinin arasına alarak, gözlerinin içine baktı. “Sen sakıncalı olduğuna inanıyorsan, kendi çocukların olduğunda, bu hayali oyunu onlarla oynamazsın,” dedi ve sustu.

Mübeccel Abla’m elinin tersiyle gözlerini silip, özür diledi amcasından. Babam da bana dönüp, “Hadi, kızım,” dedi, “gidin, ablanla çay demleyin. Kardeşlerin Ponpuni’nin fıstıklı lokumuyla karınlarını doyururlar. Ama biz açız.”

Ponpuni bir kuşak daha ailemizle yaşadı. Oğullarım, dedeleri ağzını burnunu oynattığında çok gülerlerdi. Kocamınsa suratı asılırdı.

“Bak, Saadet,” dedi kocam bir gün. “Babanın bu saçma oyunu hoşuma gitmiyor. Çocuklarımdan, dedelerini bir maskara gibi anmalarını istemem! Konuş şu adamlarla!”

O günden sonra bir daha Ponpuni’nin adını anmadım. Ama o, yüreğimin bir köşeciğindeydi hep.

Yaşlanmak, elden ayaktan düşüp köşeye çekilmek çeneme vurdu. Her zaman da seni dinleyecek birilerini bulamazsın ya! Şimdi Ponpuni’nin yanımda olduğunu düşünüyor, kendi kendime mırıldanıyorum. İşte, bunun için bana “Mırmır Nine” diyorlar.

Aniden çakan şimşek ve arkasından gelen gök gürültüsüyle sıçradı Mırmır Nine.

“Neler oluyor?”

Gözlerini açtığı anda, evin bütün ışıldannın yandığını gördü. Yağmurun sesine holden gelen birtakım sesler karışıyordu.

“Haa! Hatırladım. Köfteye bayılanlar!” diyerek koltuğunda kaykıldı. “Aman, bana ne!” Başını henüz koltuğun arkasına dayamıştı ki, Ege’nin sesini duyarak yeniden doğruldu.

“Tasalanma, anne,” diyordu torunu. “Sinan Bey’le de konuştum...”

Derken, küçük bir oğlanın sesi geldi kulağına. “Ege Abi doğru söylüyor, Selma Teyze. Hep birlikte

gittik doktora.”

Bu kez gelininin sesini duydu. “Pek kaygılıyım, çocuklar... Annem bizim için çok değerli.”

‘Aaaa! Bunlar benim hakkımda konuşuyorlar. Beni hastaneye mi götürecekler ne?’ dedi içinden. ‘Kıyameti koparırım, valla!’ öne doğru eğilip, başını uzattı ve sofaya göz gezdirdi. “Aaa!.. Bunlar çoluk çocuk yahu!..” diye mırıldandı. “Aslı’yla Ferhat, bir de Nimet’in torunları... Yalnızca Nil’le Şerare yoklar. Akılları sıra gönlümü eyleyecekler.” Kalkmaktan vazgeçti. Rahat koltuğuna yeniden yerleşirken, torunu Deniz onu fark etti.

“Uyandın mı, nineciğim?” Deniz’in sesiyle birlikte diğerleri de ayaklandılar.

Hepsi bir ağızdan, “Biz geldiiiiik!” diye bağı-rışarak başına üşüştüler. Ne tatlı dilleri, ne de ailelerinden gelen selamlar güldürdü yüzünü Mır-mır Nine’nin. Aslı, annesinin yolladığı dört parmak iğne oyalı namaz örtüsünü başına örterken bile suratı asıktı. Dik dik Ege’ye baktı. ‘Derya’yla çocukları da getirseydin ya,’ diye söylendi içinden.

Sofraya da oturmuyacaktı; ama, hem torunları hem de her gün geldikleri halde kendilerini hâlâ konuk sayan çocuklar directikçe directiler. Hiçbirine pabuç bırakmazdı, ama bu akşam herkeste bir tuhaflık vardı. Doğrusu, merak etmişti.

Mırmır Nine koltuğundan kalkıp, sofraya geçti sessizce. Şöyle bir göz gezdirdi masaya. Turp, havuç ve zeytinlerle süslenmiş salatanın görünümü bir harikaydı. Çörek otlarıyla süslü ıspanaklı böreğin dumanı tütüyordu. Zeytinyağlı sarma lokum gibiydi belli ki. Mangaldaki köftelerin kokusu, kızaran patatesin kokusuna karışıyordu.

‘Şimdiye dek çoktan çöplenmeye başlamaları gerekirdi bunların,’ diye düşündü Mırmır Nine. ‘Yanılmıyorum; bunlarda kesinlikle bir tuhaflık var. Pek de sessizler...’ Gelinini süzdü. ‘Yüzü pençe pençe kızarmış Selma’nın. Besbelli çok kaygılı.’ Sonra Ege’ye baktı. ‘Ya Ege’ye ne demeli? Televizyondaki adama benziyor. Hem oynuyor hem de oynatıyor. Evet, evet! Bunlar kesin bir fırıldak çeviriyor. Hadi bakalım, hayırlısı!’

Yemek boyunca, o gün öğleden sonra ailesiyle köyden ayrılan Nil’den, Patenli Kız’dan, Matmazel Eleni isminde bir kadının güzellik reçetesinden söz ettiler. Dürbün Nimet’in torunları babaannelerinden yakındılar. Hiç de haksız değillerdi hani.

Mırmır Nine bütün konuşmaları sabırla dinlemiş, yemek boyunca ne zaman başını kaldırsa, sofradakilerden birileriyle mutlaka göz göze gelmişti. Böreklerini bitirdiklerinde, Ege’yi hıçkırık tuttu. Mırmır Nine masanın diğer ucunda, tam karşısında oturan torununa baktı. Hıçk hıçk hıçk... Hıçkırıklarının ardı arkası kesilmiyordu.

Tam Deniz, “Su iç, abi,” diyordu ki, Ege elektriğe tutulmuş gibi titremeye başladı.

Mırmır Nine soluğunu tuttu. O halde ayağa kalkan torununu izlerken, farkına varmadan elini göğsüne götürdü ve koynunda asılı beşibiryerdeyi sımsıkı tuttu. Gözünün önüne paşa dedesi geldi. Torununun abartılı biçimde ağzını burnunu ya-multmasıyla babasını anımsadı. Yüreği ağzında, Ege’nin kendi

çevresinde dönüşünü izledi. Torununun gözleri sofada fır dönerken, Mırmır Nine’ nin incecik dudakları aralandı. “Ponpuni!” diye fısıldadı.

Aynı anda, Ege göbeğini tutarak kahkahalarla gülmeye başladı ve, “Ponpuniii! Odadaaa!..” diye bağırdı.

Çocukların fırlayarak odaya koşmaları ve aranmaları gerekiyordu. Oysa, hepsi oturdukları yerde gözlerini Mırmır Nineye dikmiş bakıyorlardı.

Ege bir daha bağırdı. “Ponpunii! Odadaaa!”

Selma Hanım, gözlerini yaşlı kadından ayırmadan, “Ponpuni ne getirmiş, aramayacak mısınız?” diye sordu çocuklara titrek bir sesle.

Mırmır Nine irkilerek kendine geldi. Geline baktı. ‘Şimdi anladım, neden bu denli kaygı duyduğunu. Bu oyunun sonunu getiremeyeceğimden korkmuş olmalı.’ Yüreği titredi, heyecanlandı. ‘Beni gerçekten seviyormuş bu kız!’

Yanından geçen çocukları süzdü tek tek. Parmak kadar şeyler gözünün içine bakarken, nasıl da içten, sevecen ve bir o kadar da tasalıydılar. Başını çevirdiğinde, Ege’yle göz göze geldi. Delikanlı bitmiş, yenilmiş görünüyordu, iskemlenin arkalığını güç almak istercesine kavramış, ürkek ve korkak nazarlarla ninesine bakıyordu. Mırmır Nine yavaşça ayağa kalktı ve yüreğinin tüm sıcaklığıyla torununa gülümsedi.

işte tam o sırada Ferhat’ın feryadı duyuldu. “Buradaaaü”

Ağzı kulaklarına vardı Mırmır Nine’nin. "Buldular!" diye mırıldandı. Ardından kıkırdarak yineledi. “Buldulaaar!”

Az sonra, Selma Hanım’la Ege’nin arasında odaya giren Mırmır Nine’nin gözleri ışıldıyordu. Odaya girmesiyle kahkahayı basması bir oldu. Çocuklar ellerinde baklava tepsisi, ne yapacaklarını bilemeden şaşkın şaşkın bakınıyorlardı. Mırmır Nine yine mırıl mırıl bir şeyler söyledi. Odadaki-lerin anlamadığını görünce atıldı ve tepsiyi çocukların elinden kaptı. Mırıltılarını bu kez tane tane yineleyerek, “Bu şekilde davranırsanız, Ponpuni gücenir; bir daha gelmez,” dedi. Sonra da yere çöküp, tepsiyi halının üstüne bıraktı. Kollarını sıvadı ve fıstıklı baklavaya yumuldu.

Çocukların hâlâ şaşkın ayakta dikildiklerini fark ettiğinde, “Ee, hadi!” diye homurdandı. Ağzındaki kocaman baklava lokmasını yuttu. Tepsinin başına çöken çocukları tek tek okşadı. Başını kaldırdı ve içten bir gülümsemeyle geliniyle torununa baktı. Yüreği güven doldu. Yetmiş yılı çoktan aşmış yaşamında belki de hiç olmadığı kadar mutluydu. Gözleri doldu ve titreyen sesiyle mırıldandı. “Çok... çok teşekkür ederim.”

Ege, saat ona doğru çocuklarla birlikte evden çıktı. İçinden bağıra bağıra Şerare’ye teşekkür etmek geliyordu. Nineciğinin yüreğinde gizlediği

Ponpuni’yi bulup çıkaran oydu. Mırmır Nine bugün onun sayesinde, yemek yemiş, konuşmuş, gülmüştü. Elbette bu başarıda, yanındaki çocuklarla kardeşi Deniz’in payları da büyüktü.

Doğrusu, hepsi rollerini pek güzel oynamıştı. Doktor Sinan’a, hatta rahmetli paşa dedeye bile gönül borcu vardı Ege’nin.

Deli lodos hâlâ esiyordu. Ama, oluk oluk boşalttığı yağmuru tüketmişti.

meraklı, üstüne üstlük
meraklı, üstüne üstlük
kuruntulu Postacı Erkan

Kasım ayının o perşembe gecesı Ege, çocukları evlerine bırakıyordu. Ponpuni’nin öyküsü sayesinde Mırmır Nine’nin yeniden aralarına karışmasını sağlayabildikleri için çok sevinçliydi, önce, torunlarını bırakmak için Dürbün Nimet’in evine gidiyorlardı. Ege diğerleriyle sohbet ederek yürürken, eve yaklaştıkça iki torun endişelenmeye başlamıştı bu kez de. Dürbün Nimet’in, günün yirmi

dört saati açık olan kalın perdeleri o gece sımsıkı kapalıydı.

“Bugün babaannemde de bir tuhaflık vardı,” dedi büyük torun.

“Kapısını çaldık, yumrukladık; ama açmadı,” diye açıkladı kardeşi de. “Annemi de kovmuş, ‘İstediğim bir şey yok!’ diye.”

‘Yaşlıları anlamak bazen mümkün olmuyor,’ diye düşünen Ege, gülererek iki kardeşe döndü. “İkinci çocukluk diye bir şey varmış,” dedikten sonra ekledi. “Hoş göreceğiz artık; ne yapalım?”

Dürbün Nimet’in torunları da gülümseyerek onayladılar Ege’yi. Sonra da herkese iyi geceler dileyip, eve koştular.

Şimdi de Ferhat’la Aslı’nın evindeydi sıra. Postacı Erkan’ı pencerede buldular. Onların bahçe kapısından girmeleriyle, Postacı Erkan’ın sokak kapısını açması bir oldu. Ferhat’la Aslı, “Merhaba, baba! İyi akşamlar, Ege Abi!” diye bağırışarak evden içeri daldılar. Daha pabuçlarını çıkarırlarken, annelerine Ponpuni’yi anlatmaya başlamışlardı bile. Anlaşılan, öğlen saati babalarıyla aralarında geçen o tatsız olayı unutmuşlardı.

“Sağ ol, Erkan Abi,” diyerek teşekkür eden Ege gülümsedi. “Bizim ninecık çok mutlu oldu çocuklarla.”

“Oh oh, sevindim. Mırmır Nine’miz gözümüzün bebeğidir, Ege.” Ansızın ciddileşip, telaşla ekledi. “Hele biraz gelsene.” Arkasını döndü, çocukların iç odaya geçmelerini bekledi. Odanın kapısı kapanır kapanmaz açıklamasını yaptı: “Çocuklar duysun istemiyorum da...”

Ege, ancak o zaman fark etti postacının yüzündeki kaygıyı. ‘Hayırdır inşallah!’ diye düşünerek antreye girerken, Postacı Erkan kulağına fısıldadı.

“Şerare’nin ayaklan kesilmiş.”

Delikanlının bir anda soluğu kesildi. Yüreği atmaz oldu sanki. “Se-sen ne... ne diyorsun, abi?” diye kekeledi.

“Sorma!” dedi Postacı Erkan. “Aydın Bey’in öğleden sonra eczaneyi kapatmasından kuşkulandım. Bilirsin, o pazar günleri bile dükkânını kapatmaz. Derken, Doktor Sinan Bey postaneye geldi ve eczacının ailecek hanımın kardeşine, yani Şerare-ler’e gittiğini söyledi.”

“Ama, Erkan Abi!.. Nerden biliyorsun? Belki de Şerare’nin annesinden başka bir kardeşi daha vardır eczacının...”

“Dur, dinle hele!” diyerek Ege’yi susturdu Postacı Erkan. “Şerare’nin babasının telefonunu buldum. Doktor Bey yoktu, ama hemşiresi...”

“Tamam tamam! Ne olmuş, nasıl olmuş, onu söyle!” diye sabırsızlandı Ege.

“Patlama be, oğlum!” diyerek devam etti Postacı Erkan. “Annesi de bütün duruşmalarını yardımcısına devretmiş. Neden acaba?”

“Nedenini bilemem, abi!” diye kestirip attı Ege. “Bütün bunların o... o söylediğin şeyle ne ilgisi var, hiç anlamadım. Hem sen o insanların telefon numaralarını nereden buldun?”

“Ben postacıyım, oğlum,” diyerek kasıldı Erkan.

‘Bu adam insanı çıldırtır be!’ dedi Ege içinden. Meraklı Postacı hâlâ dişe dokunur bir şey söyleyememişti.

“Hepsi birden böyle apar topar yok olunca, aklıma Şerare geldi elbette. Kız başı boş; ayağında o tekerlekli pabuçlar... Üstelik, sakat!”

Artık dayanacak gücü kalmamıştı Ege’nin. “Tamam, abi, yeter! Ne olmuş, onu söyle sen!”

“Dur be, oğlum. Anlatıyorum işte,” diyerek yine başladı Postacı Erkan. “İşten çıktıktan sonra kahveye gittim. Endişelerimi ordakilere de söyledim; onlar da bana hak verdiler. İki demli çay içtim. Dayanamadım, çıktım kahveden. Bu sefer, doğru Aydın Bey’in evine! Hani, gelmiş mi diye arabasına bakacağım...”

‘Bu... bu... yalnızca Meraklı Postacı’nın uydurması! Onun kuruntusu!’ Ege içinden bunları yineleyip duruyor, Postacı Erkan’sa konuşmayı sürdürüyordu.

“... Leyla Hanım’ın evinin önünden geçerken baktım, kadıncağız panjurları kapatıyor. Beni gördü; pencereyi aralayıp, o saatte ne aradığımı sordu. Ben de söyledim tabii. Böyle böyle; çok merak ediyorum, dedim.” Ege içinden sabır dileye dursun, Postacı Erkan dur durak bilmeden anlatıyordu. “İşte, tam da o sırada şimşek, gök gürültüsü derken, yer gök birbirine girdi. Leyla Hanım’ın ne dediğini tam anlayamadım, ama ayakları kesilmiş dediğinden eminim.”

Ege’nin kafası iyice karışmıştı. “Sakın çocuklara bir şey söyleme, abi,” diye uyardı postacıyı. “Açıkçası, bu söylediklerinden pek bir şey anlamadım. Hele bir sabah olsun da... Doğru bir

haber alırız elbette.” Sonra da iyi geceler diledi ve evden çıkıp, bahçe kapısına doğru koştu.

Geçirdiği bu güzel gecenin ardından, böylesi bir kötü habere hiç dayanası yoktu Ege’nin. ‘Postacının dediklerinin hepsi varsayım,’ diye düşünüyor; ‘Bir şey olsaydı, Nil mutlaka arkadaşlarını arar söylerdi,’ diyerek kendini avutuyordu. Arada bir kuşkuyla duraksıyor, ‘Ya doğruysa!’ diye kaygıla-

nıyordu. Derken, ‘Fırtınanın başladığı zamanmış; Erkan Abi yanlış anlamış olabilir?’ diye aklından geçirince birazcık rahatlıyordu. “Acaba Leyla Tey-ze’ye uğrasam mı?” diye mırıldanıyordu ki, vazgeçti. Meraklı Postacı’nın varsayımıyla kadıncağızı rahatsız edemezdi. Sonunda, “Sabah ola, hayır ola,” dedi ve kararlı adımlarla Türbe Yolu’na yöneldi.

İşte, tam o sırada bir sarı taksi, iki yana sular sıçratarak yakınından geçip, Gülizar Sokak’a saptı. Baştan aşağı çamur banyosu yapan Ege, sürücüye söve saya yoluna devam etti.

Neşe Tezal her gezi dönüşünde, “Bitti, bu son!” derdi. “Bunca yorgunluğu bedenim kaldırmıyor artık.” Oysa Gezgin Neşe, yolağı geçip de evinin kapısına varır varmaz, yokluğunda posta kutusunda birikmiş tur programlarını eline alır ve hemen yeni geziler düşlemeye başlardı.

O gece de bir elinde bavulu, diğerinde anahtarlarıyla taksiden inerken, yine aynı şeyleri yine-

liyordu. Çamur gölcüğüne dönen yoldan geçip, sokak kapısının önüne geldiğinde, bu kış evde oturmaya kesin kararlıydı. Alışkanlıkla, evinin kapısından önce posta kutusunu açtı. Postacı Erkan’ın bıraktığı sarı zarfla birlikte ne varsa hepsini aldı ve kolunun altına sıkıştırdı. Ancak posta kutusunu kapattıktan sonra anahtarını sokak kapısının kilidinde çevirdi. İçeri girip, elektrik düğmesine dokundu. Giriş holü sarımsı loş bir aydınlığa büründü.

Gezgin Neşe omuzuyla iterek kapattı kapıyı. Kolunun altındaki zarfları, dolabın üstüne bırakırken, “Ilık bir duş, tüm yorgunluğumu alır,” diye mırıldandı. Ayakkabılarını çıkardı. Ponponlu pembe terliklerini ayağına geçirip, bavulunu odasına götürdü.

Ailesinin tek çocuğuydu Neşe Tezal. Hiç evlenmemişti; yalnız yaşıyordu. Altmış altı yaşını doldurmuştu, ama kendini öylesine dinç, enerjik ve genç hissederek ki, yaşını soranlara gülerdi. “Ailemde kimse beni yetişkin olarak görmedi; ben de hep on üçümde kaldım,” derdi.

Gerçekten de tıpkı çocuk gibiydi Gezgin Neşe. Kolay incinir, çabuk unuttur, dünyayı bir oyun alanı gibi görür, olmadık şeylere tutkuyla bağlanır, aklına eseni anında yapar, çabuk bıkar, vara yoğa gülerdi. Çevresindekiler az buçuk kaçık gözüyle baksalar da, onu çok severlerdi.

Duştan çıkan Gezgin Neşe kırmızı eşofmanlarına bürünmüştü. Saçlarına doladığı beyaz havluyu düzelterek mutfığa geçti. Derin dondurucudan bir pizza alarak mikrodalgaya koydu. Su ısıtıcıyı fişe taktı. Raftan aldığı fincana da bir poşet çay attı. Oturma odasına geçerek, gaz sobasının ayarını yükseltti. Müzik setinin kumandasına dokundu. Usta bir neyzenin neyinden çıkan içli ezgiler evin dört bir yanına yayıldı. “Bakalım, geveze postacımız Erkan neler getirmiş?” diye mırıldanarak, giriş holüne geçti.

Girişteki dolabın üstüne bıraktığı zarfları aldı. Hemen dikkatini çeken büyük sarı zarfın üstünde Şerare'nin adını okuyunca, küçük bir çığlık attı. Tur programları ve bir sürü broşür yere saçıldı. Heyecan içinde, “Canım, canım!..” diye mırıldanarak hızla zarfı açtı. “Leyla Hanım söylediği ya; bizim anılar kitap olacaktı.”

Kitabın kapağına bakarken, ağzı kulaklarına vardı. Kapaktaki resimde, çocuk giysilerine bürünmüş altı pinpon, uzun siyah saçları, bel çantası ve ayaklarına geçirdiği patenleriyle her zamanki gibi görünen Şerare'nin kollarının ve bacaklarının arasında poz vermiş gülümsüyorlardı.

Gezgin Neşe, bir an Şerare'nin ateş saçan öfkeli gözlerini anımsadı. “Senin gibi dik kafalı oldum hep. Ama, asla kararlı olamadım,” diye mırıldandı. “Galiba seni kıskanıyorum, küçük kız,” diyerek kitabın sayfalarına göz gezdirdi. Sonra da, elinde kitap, iyice gecikmiş akşam yemeği için mutfaka geçti.

Neşe Hanım gezi tutkusu yüzünden, komşularıyla pek görüşemezdi. Kapı komşusu Öğretmen Leyla dışında, konu komşuyla karşılaşınca esenleşir, üç beş sözcükle hatır sorardı.

Geçen yazdı. Gezgin Neşe, bir pazar sabahı yürüyüşten evine dönüyordu. Sokakta sakın sakın ilerlerken, yanından kasırga gibi bir kız geçiverdi. Ayağında patenler, elinde de bir ekmek poşeti bulunan kız, Niller'in kapısına varınca zınk diye durdu. İlk kez gördüğü kızı ilgiyle süzen Gezgin Neşe, kim olabileceğini düşünüyordu ki, kızın aniden dönerek keskin nazarlarla kendisine baktığını gördü. Gezgin Neşe hayreder içinde, “Maşallah!” dedi kendi kendine. “Kaç yaşma geldim, böyle güzel gözler görmedim!”

O kızın Nil'in kuzeni olduğunu, aynı gün akşamüstü, Öğretmen Leyla'yla kameriyede çay içerlerken öğrendi. Çocukların hepsi Niller'in bah-

çe kapısının dışında kaldırıma oturmuş, karşılarında ellerini kollarını oynatan Şerare'yi izliyorlardı.

“Böyle güzel kız görmedim,” dedi Gezgin Neşe. “Tıpkı bir mim sanatçısı... Sessiz film oynuyorlar herhalde?”

“Hayır, işaret diliyle konuşuyor,” diye düzeltti öğretmen Leyla. “Doğuştan engelli. Ama yaşamla öyle barışık ki, engelli olduğunu umursamıyor hile.”

Gezgin Neşe'nin yüreği sızladı, gözü kısıldı, dudakları sarktı. “Ah, canım! Vah, zavalıcık! Kim bilir içinde ne fırtınalar esiyor!..”

öğretmen Leyla gözlerini Şerare'ye çevirdi. “Bence fırtına kendisi!”

Gezgin Neşe, öğretmen Leyla'yı duymuyordu sanki. “... Kim bilir, kızın içinde ne büyük bir eziklik vardır!”

öğretmen Leyla gözlerini Şerare'den ayırmadan, “Buna eziklik denmez, yaşama bağlılık denir,” dedikten sonra komşusuna dönüp, gözünün içine baktı. “O kız kadar güçlü olabilsem keşke.”

“Hadi canım, sen de!” diye sesini yükseltti Gezgin Neşe. “Sakat bir ço-”

öğretmen Leyla komşusunun sözünü kesti. “Onu tanımıyorsun, Neşe Hanım!”

“Yaaa!” derken aniden hırslandı Gezgin Neşe. Karar verdi; madem öyleydi, Şerare Aydoğ-

du’yu tanıyacaktı!.. O günden sonra Gezgin Neşe, Patenli Kız’ı göz hapsine aldı. Gerçi kızın hızına yetişemiyordu; ama olsun, yine de peşindeydi.

Şerare boş sokak aralarında tıpkı bir kasırgaydı. Kara gözlerinde kıvılcımlar çakan, savrulan simsiyah saçlarında güneşin ışınları oynaşan bir kasırga. İnsanların arasına karışırken hızını ustalıklarla kesiyor, onların arasında bir kuğu gibi süzülüyor, tanıdıklarına en içten gülücüklerini yollarken, tanımadığı meraklı bakışlara dik başlı ve alaycı bir ifadeyle karşılık veriyordu.

Patenli Kız’ın gözü karaydı. Anayola çıkmakta hiçbir sakınca görmüyordu. Gerçi, anayola çıkması pek gerekmiyordu, ama düşüncesi bile Gezgin Neşe’nin yüreğini ağzına getirmeye yetiyordu. Şerare ışıklara kadar olağan hızıyla gelip, trafik lambaların önünde zınk diye duruyor, ışık ve yolun uygun olduğu ilk anda yıldırım gibi harekete geçip gözden kayboluyordu.

Elbette, bütün bunları izleyebilmek Gezgin Neşe’nin günlerini aldı. Kadıncağız onu tanımak uğruna, hiç alışkanlığı olmadığı halde, Piknik Aile Bahçesi’nin gediklileri arasına karışa. Bir kahve içme bahanesiyle çay bahçesinde oturuyor, Ege’ye yardım eden çocuklarla söyleşiyordu. Postacı Er-kan’ın çocuklarıyla Dürbün Nimet’in torunları bı-

cır bıcır konuşurken, Şerare o güzel gözlerini kısıp, bıyık altından gülüyordu. Bazen de, çıkarıp bir köşeye bıraktığı patenlerinin içine çoraplarını tikiştiriyor, yalınayak müşterilere hizmet etmeye koyuluyordu.

Bir sabah Öğretmen Leyla’nın kameriyesinde kahvelerini içerken, yine Patenli Kız’dan söz ediyorlardı.

“Haklıymışsın, Leyla Hanım,” dedi Gezgin Neşe. “Çok iyi yetiştirilmiş, güçlü, kişilik sahibi bir kız, Şerare. Ama yine de ailesine şaşıyorum. Bu kadar özgür bırakmaları doğru mu?”

“Açıkçası, ona baktıkça benim de yüreğim ağzıma geliyor,” dedi öğretmen Leyla içini çekerek. Sonra da omuz silkerek devam etti. “Ama bir düşünsene; çocukluğumuzda hangimiz ailemize baş kaldırmadık? Oklavayla üstümüze yürüdüler, terlik fırlattılar; biz yine bildiğimizi okuduk. Bu da çocuk...” Öğretmen Leyla kahvesinden bir yudum daha aldı. “Neyse ki, çok dikkatli ve duyarlı bir çocuk. Gideceği yeri, oraya hangi yoldan gideceğini, döneceği saati ailesine mutlaka söylüyor. Bence bir çocuk sorumluluğunu biliyorsa, özgürlük onun en doğal hakkı.”

“Ben bilmem valla! Çok şükür, Bodrum’a gitmeme iki gün kaldı. Yoksa, bu kıızı izlemek uğru-na, kalp yetmezliğinden başka yere göçeceğim!” diyerek arkadaşına takıldı Gezgin Neşe.

O sırada bahçenin sürgülü demir kapısı açıldı. “Biz geldiiik!” diye bağıran bir grup çocuk bahçeye daldı, öğretmen Leyla gülümseyerek yerinden kalktı. “Hoş geldiniz, hoş geldiniz!” diyerek sağdaki soldaki iskemlelere el attı. “Geçin, geçin; oturun.”

Çocukların her biri ayrı havadan çalarak masanın çevresine dizildiler. Dürbün Nimet'in torunları, babaannelerinin Şerare'nin yolunu nasıl kestiğini anlatıyor, Ferhat da Yaşar Dededen söz ediyordu. Şerare'nin yüzündeki aydınlık gülümsemeyse, Gezgin Neşeyi görür görmez yerini bıyık altından, alaycı bir tebessüme bırakmıştı.

öğretmen Leyla, dudaklarını Şerare'nin görebilmesi için yüzünü ona çevirdi. "Desene, tatil ödevin bitmek üzere." Şerare, Nil'e baktı ve başını sallayarak, ellerini parmaklarını oynattı. Nil, Şerare'nin söylediklerini seslendirdi. "Onları dinliyor ve çocukluklarını düşünüyorum. Akşamları yatmadan önce bana anlatılanları defterime yazıyorum. Daha çok ama çok çalışmam gerekiyor." Ellerini oynatmayı kesen Şerare, Nil'in oturduğu iskemlenin kenarına ilişirken, yan gözle Gezgin Neşe'ye baktı. Göz göze geldiler.

Gezgin Neşe tam sırası diye düşünüp, Paten-li Kız'a gülümsedi. "Bütün bunlar iyi hoş da, senin yüzünden kalbim duracak..." Gezgin Neşe, Şerare'nin gözlerinden sıçrayan kıvılcımları umursamadan devam etti. "... Ayağında şu patenler, yol yolak dinlemiyorsun!.." Şerare'nin yanakları al al oldu. "... Taa fidanlığın oralara gidiyorsun. Allah korusun, başına bir kaza gelecek!" Şerare oturduğu yerden ayağa fırladı.

Ortamın iyice gerginleşmesinden endişe duyan öğretmen Leyla, "Neşeee!" diye araya girip, arkadaşını susturdu.

Şerare, Nil'i sert bir hareketle dürttü. Gözlerinden şimşekler saçarak, ellerini kollarını oynattı. Nil onu izledikçe, hem kızarıyor hem de kekeliyordu. "Şe-Şerare çok dikkatli... Ta-tatil ödevi için Ömer..."

Sinirli bir hareketle ellerini çırpıp Şerare onu susturdu. Gırtlığından yükselen hırıltıyla birlikte işaretleri hızla yineledi. Kuzeninin omuzlarını silkmesi üzerine, bel çantasından not defterini çıkarıp, bir şeyler karaladı. Sayfayı yırttı ve masanın üstüne, Gezgin Neşe'nin önüne bıraktı.

Söylediklerine bin pişman olan Gezgin Neşe notu okudu.

"Kör değilim! Bir bastona ya da şemsiyeye gereksinim duymuyorum. Kalpten gitmek istemiyorsanız, peşimde gölge gibi dolaşmayı bırakın!"

Saçlarının diplerine kadar kızaran Gezgin Neşe kekelemeye başladı. "Be-ben ben endişele... sadece bu..." Tıpkı bir çocuk gibi dudaklarını büzdü ve, "Aman, vazgeçtim," diye mırıldandı. Sonra da yerinden kalkıp, kendi evine yöneldi.

Gezgin Neşe tam iki gün süresince için için kendini yedi. "Boşboğaz Neşe!" diyordu. "Aptalca kuruntularınla kızcağızı da üzdün. Şimdi senden nefret ediyor işte. Onu tanıyacak, kendini tanıtacak, kaygını dile getirecek başka yol bulamadın mı, salak kadın!"

Bodrum'a gitmeden önceki gün akşamüstü aniden karar verdi. Kâğıda kaleme sarıldı.

"Güzel kız,

Altmış altı yaşında bir çocuğun anısı işine yarar mı, bilemem.

Sevgi ve boşan dileklerimle... ”

Bu kısa girişten sonra, yedi yaşına bastığı yaz yaşadığı olayı kaleme aldı. Ertesi sabah yola çıkmadan önce, Şerare’ye vermesi için öğretmen Leyla’ya bıraktı.

Gezgin Neşe kolunun altında kitabı, bir elinde

pizza tabağı, diğer elinde çay fincanıyla oturma odasına geçti. Müzik setinden yayılan ney taksimi bitmiş, III. Selim’in saz semaisi başlamıştı. Elin-dekileri sehpaye bırakıp koltuğa kuruldu. Çalakalem yazdığı anısını, Şerare’nin sözcükleriyle, onun anlatımıyla yeniden okudu.

Ak Tenli Güzel Kızlar

Anılalanı: Gezgin \eşe

İzmir’e ne zaman gitsem, yüreğim sızlar. Aah, ah! Çocukluğumun o güzel körfezi... Deniz, pınl pı-nl gökyüzü kadar maviydi. Bahçeli yalıları, birer inci gibi sahilde sıralanırdı. Yasemin ve fulya kokulan neredeyse dört mevsim sarardı kenti.

Göztepe’de iki katlı bir yalının birinci katında otururduk. Üst katımızdakilerin kızları Ler-zan ve Rezzan’la birbirimizden ayrılmazdık. Üç arkadaş bir söyler, beş gülerdik. O kadar çok konuşurduk ki, komşumuz Ferit Bey bizi bir arada görünce, “Eyvah, kara böcekler!” diyerek, kulak-lanna pamuk tıkdı. Yalının bahçesi dar gelir; yüksek bahçe duvarlarını aşır, komşu bahçelere daldardık. Meyve ağaçlarına tırmanır, dallara oturur, bacaklanımızı iki yandan sarkıtır, patlayana kadar erik, dut ya da incir yerdik.

O zamanın insanları başkaydı galiba. “Sizin

bahçenizde ağaç yok mu?” diye .sormak kimsenin aklına gelmezdi. Yalnızca uyarılardı. “Aman, dikkat edin! Düşüp de kolunuzu bacağınızı kırmayın!”

Yalıların küçük iskelelerine inmemiz yasaktı. Oysa, oyunların en keyiflisi de oralardaydı. Denize inen merdivenlerden gizlice süzülüp, sandallardan birine atlar ve başlardık, denize düşene dek

sandalı beşik gibi sallamaya... Her yer kah-kahalanmızla çınlardı. Bedenlerimize yapışan giysilerimizle, üstümüzden başımızdan sular süzülerek iskeleyle çıkar, kurumak için gözlerden uzak bir yer arardık.

Acayip bir kedi köpek sevgimiz vardı. Nerede bir enik görsek, kaptığımız gibi eve getirirdik. Zavallı hayvancıklar, sokakta sebil olmaktan kurtulduklarını sanırlardı. Ama, daha birkaç saat geçmeden, miniciklanmaktan bezer, kurtuluşu kaçmakta bulurlardı.

Ferit Bey'in kırmızı balıklarını da en az kedi köpek yavrulan kadar severdik. Ferit Bey'in kırmızı balıklar, bahçede ortancalarla çevrili küçük havuzun içinde güven içinde süzülürlerdi. Onların keyfi yerindeydi; çünkü bizim elimize düşmek gibi bir korkulan yoktu. Yine de, havuzun başına her gidişimizde, Ferit Bey başımızda biti verirdi.

iki günde bir evimize, oturduğumuz Göztepe semtinin sütçüsü Ramazan Efendi gelirdi. Uzun Kulak'ın çektiği arabasını bahçelerden birinin önünde bırakır, süt güğümelerini yüklenip, kapı kapı dolaşmaya başlardı. O işini görürken, bizi ele vermesin diye önce Uzun Kulak'ı okşar severdik. Sonra arabaya çıkar, yumurta sepetlerinin, çuvalların arasına gizlenirdik. Boş güğümleleriyle dönen Ramazan Efendi bizi bulursa, arabadan inmek zorunda kalırdık. Ama bulamazsa, bizi fark edene dek gel keyfim gel yolculuk yapardık. Sütçü varlığımızı anladığı anda durup, bizi arabadan indirir; "Sizi gidi, kara böcekler! Doğru evinize!" diye bağırarak kovardı. Biz koşa koşa bahçe kapısına varıp da içeri girinceye kadar arkamızdan bakardı. Zavallı adamcağız, gittiği onca yolu geri dönmek zorunda kalırdı bazen.

Evet, yaramazdık! Ailelerimiz, komşularımız, herkes bizden yaka silkerdi. Suçumuzu da bilirdik hani. Boynumuzu büküp, dudaklarımızı sarkıtır, özür dilerdik hemen. "Çok sevimlisiniz. Tatlı dillisiniz," diye gevşerlerdi hemen. "Neden cici kızlar gibi oynamıyorsunuz?" diye sorarlardı; yanıt vermezdik.

Doğruydu! Diğer kız çocukları gibi seksek ya da evcilik oynamazdık biz. Ama, güzel genç kız-

lara, alımlı kadınlara da hayrandık. Üstelik, üçümüz de çirkin olduğumuzu düşünüyorduk. Ne de olsa, esmer birer kara böcektik! Ferit Bey'in kiracısı Matmazel Eleni gibi olmak için neler vermezdik ki!

Güneşin tüm ışınları, Matmazel Eleni'nin altın sansı dalgalı saçlarında şırıldardı. Pembe beyaz teni, yosun rengi gözleri vardı. Öyle bir bakardı ki, insan kendini denizin dibine inmiş sanırdı. Her zaman belli belirsiz gülümser ve kına kırtı yürürdü. Sokağa çıktığım gördüğümüz anda peşine takılır, bir süre onu izlerdik. Sonra geri döner ve kuytu bir köşede onun gibi yürümeye çalışırdık.

Matmazel Eleni'ye hayran olan yalnızca biz değildik. Babalarımız ona gözucuyla bakarken, gençler hiç çekinmeden açıkça süzerlerdi onu. "Allah özenmiş de yaratmış; aman, sahibine bağışlasın!" diyen annelerimiz de, kıskançlıklarını umursamazlıkla gizlemeye çalışırlardı.

"Sizi anlamıyorum," derdi Ferit Bey'in hanımı onlara. "Onun nesi güzel? Sıksa, soluk benizli, cam gözlünün teki!" derdi. "Siz onun öyle genç görüldüğüne bakmayın. En az elli yaşında var. Sabah akşam yüzüne beyaz bir bulamaç sürüyor. Kaç kez sordum; ama soğuk nevale işte, bir türlü söylemiyor!"

Aslında, annelerimiz de yüzlerine kremler, pudralar, allıklar sürüyorlardı. Onlar da gözlerine sürme çekiyor, kırmızı ya da pembe rujlarla dudaklarını büyüyorlardı. Çok güzel oluyorlar, ama asla Matmazel Eleni gibi gençleşmiyorlardı! Matmazel Eleni'nin güzelliğinin gizi gerçekten de o bulamaç mıydı acaba?

Ferit Bey'in hanımını doğrulayan Lerzan, "Elbette, o bulamaç!" diye ısrar ediyordu. "Koskoca kadın yalan mı söylüyor yani?"

"Biz de sürersek tenimiz beyazlaşır mı?" diye umutlanıyordu Rezzan.

Sesimi çıkarmıyordum ya, içimden de, neden olmasın, diye geçiriyordum. Beyaz bir bulamaç insanın saçının, gözünün rengini değiştiremez, burnunu, dudaklarını biçimlendiremezdi; ama teninin rengini pekâlâ değiştirebilirdi. Matmazelin teni her zaman, pembe beyazdı. Bizlerse, yazın gelmesiyle birlikte birer marsık oluvermiştik.

Bir gün arkadaşlarıma, "Kendisine soralım!" dedim hiç düşünmeden.

"Ne yani, kapısını mı çalacağız?" diye sordular hep bir ağızdan.

Omuzlanmı silktim. "Yok canım... Dışarı çıkınca hani..."

Hiç zaman yitirmeden kapının önüne çıkıp,

bahçe duvarına sıralandık. Hanımelinin çiçeklerini koparıp ballarını emerek, Matmazel Eleni'yi beklemeye koyulduk. İzmir'in en güzel kadını, çok geçmeden evinden çıktı. O kinta kinta bahçe kapısına doğru yürürken, biz de yerimizden fırladık. Tam bahçeden çıkmak üzereyken, önünü kestik.

"İyi günler, Matmazel Eleni."

"İyi günler, küçük bayanlar."

Gülümseyerek aramızdan geçti. Heyecandan yüzümüze al basmış, dilimiz tutulmuştu. Kolay değildi tabii; ak tenli olma şansımız aramızdan geçip gidiyordu.

Birden atılıp seslendim. "Matmazel Eleni!"

Başını benden yana çevirdi. Yosun yeşili gözlerinde pınlılar yanıp sönüyordu. "Senin adın Neşe'ydi, değil mi?"

Sırıtarak, "Evet," dedim. Ardından da pat diye ekledim. "Ferit Bey'in hanımı çok merak ediyor. Yüzünüze beyaz bir bulamaç sürüyormuş-sunuz. Ne o?"

Matmazel Eleni kahkahalarla güldü. Biz mosmor olurken, o kahkahalannın arasında, "Kireç!" diye yanıtladı. Sonra da, şaşkın ve ürkek halimize acımış olacak ki, zorlukla kendini topladı ve saçlarımızı okşadı. "O hanıma aldırmayın siz," de-

di Matmazel Eleni. "Güzel olmak için, su ve sabun yeterli. Bunun dışında hiçbir şey gerekmez."

Matmazel Eleni kıkırdayarak uzaklaşırken, uçümüz de başımızı sallayıp sırtıyorduk. Arkasından bakarken, kafamızın içinde tek bir sözcük vardı: Kireç!

O yıllarda kirecin kullanılmadığı yer yoktu. Özellikle bahçeli evlerde... Börtü böcek içeri girmesin diye eşiklere kireç sürülürdü. Ağaçların gövdeleri, karıncalar ve ağaç kurtlan zarar vermesin diye kireçle boyanırdı. Mikropları kırsın diye tuvaletlere, kanalizasyon çukurlarına kireç dökülürdü. Mutfakta da kullanılırdı kireç. İncirler, patlıcanlar reçel yapılmadan önce kireçli suda bekletilirdi. Her evde bulunmasına bulunurdu da, nedense hep de kilit altında tutulurdu.

Kireci en kolay bulacağımız yerin Ferit Bey'in bahçıvan kulübesi olduğundan emindik. Aslında, Ferit Bey de bahçıvan kulübesini kilitli tutardı; ama küçük bir asma kilidi açmak çocuk oyuncağıydı. İki sağa, bir sola, pıt -tamam... Kulübeye girip, büyük yağ tenekesinin içindeki kireci görünce öylesine keyiflendik ki, anlatamam. Gerçi, kireç dibe çökmüş ve üstünü beyazımsı bir su kaplamıştı, ama olsun. Hemen çevremize göz gezdirdik ve gübre yığınının yanında, Ferit Bey'in

domatesler için istiflediği sırtıkan gördük.

Domates sırtıklarından birini kaptığım gibi, yağ tenekesine daldırdım. Çökmüş kireci biraz kanştıncı, güzellik kremimiz istediğimiz kıvama geliverdi. Parmaklarımızı daldırıp daldırıp, yoğurt gibi kireci hızla yüzümüze sıvarken, "Acaba her gün sürmemiz gerekecek mi?" diye sorduk birbirimize. Ne yazık ki, yanıtı düşünecek zamanımız olmadı. Ellerimizde ve yüzümüzde önce tuhaf bir karıncalanma, ardından korkunç bir acı hissettik. Uçümüz de aynı anda çılgılığı bastık.

"Yamyoruumü!"

Feryat figan soluğu havuzun başında aldık. Ferit Bey, "Neler oluyor?" diyerek, uzandığı şezlongda doğrulurken, biz kafalarımızı havuza daldırmıştık bile. Çılgıtklanımıza o da katıldı. Sesi en az bizimki kadar gürdü. "Aman Allah'ım! Balıklar! Balıklanın!!!"

"Neşeeee!" diye bağırarak annemin sesini duydum. Sanki Karşıyaka'dan sesleniyordu. Ardından arkadaşlarımin annesi ve diğer komşular... Göztepe semti birkaç saniye içinde başımıza üşüş-müştü.

Ak tenli olacağız diye, elimizi yüzümüzü fena halde yakmıştık. Fiske fiske kabarmıştı cildimiz. Güneş ışığına çıkmamız kesinlikle yasaktı.

Annelerimiz sabah akşam yüzümüze pis kokulu bir krem sürüyorlardı.

Artık ak tenli olmak umurumuzda değildi. Cildimizin kavrulması ve evde hapis olmak da dert değildi. Asıl dayanamadığımız şey, vicdan azabıydı. Ferit Bey'in havuzundaki o güzelim balıklan öldürmüştük! O gün alazsız ateşte yanarken, acı ve can korkusuyla kendimizi attığımız havuza elimizden yüzümüzden akan kireç, güzelim kırmızı balıklan da zehirlemişti. Artık birer balık katiliydik!

Matmazel Eleni her gün ziyaretimize geliyordu. Rumca şarkılar söylüyor, fıkralar anlatıyordu. Onun ziyarete gelmesinden hoşnuttuk. Getirdiği bonbonları büyük bir zevkle mideye indiriyorduk; ama konuşmayı kendimize yasaklamıştık. Gülmek bir yana, gülümsemek bile yasakü bize; istemiyorduk...

On güne varmadı, cildimizi kaplayan baloncuklar geçti. Doktorumuz, çok kalmamak koşuluyla gün ışığına çıkabileceğimizi söyledi. Rez-zan’la Lerzan’ın ne düşündüklerini bilmiyordum. Ancak ben cezamızı çektiğimize inanıyordum. Evet, balıklar ölmüştü; ama biz de günlerce acılar içinde kıvranmıştık.

Doktor kapıdan çıkar çıkmaz bahçeye fırladım. Arkadaşlanm da üst kattaki odalannın açık

penceresinden yarı bellerine kadar sarkmışlardı. Beni görmeleriyle yok olmaları bir oldu. Birkaç saniye içinde ikisi de aşağıda, yanımda bitiverdiler. Önce Ferit Bey’e gidip, özünü dilemeyi düşündük. Ne de olsa, balıkları bizim yüzümüzden ölmüştü. Duvarından atlamak yerine, hanımefendiler gibi, bahçe kapısından girmeye karar verdik.

Ferit Bey güllerini suluyordu. Bizi görünce, cin çarpmış gibi oldu adamcağz. “Bir daha bu bahçeye giremezsiniz!” diye gürlledi.

Her zamanki gibi boynumuzu bükerek, “Özür dileyecektik...” dedik.

Tam hortumu üzerimize tutacaktı ki, vazgeçti. Islatmanın da yasaklamak kadar yararsız olacağını hatırlamış olmalıydı. “Geçin, geçin haydi...” dedi. Sonra da ekledi. “Nasıl olsa, halıklanm yok artık...”

Gezgin Neşe, Patenli Kız’ın altı kişinin anılarından oluşturduğu kitabını okuyup bitirdi. Gözpnarlarında biriken yaşlarla gülümseyerek, kitabın ilk sayfasını çevirdi. Mor renkli mürekkeple inci gibi yazılmış üç sözcüğü yeniden okudu.

"özür dilerim.

Teşekkürler...”

Gezgin Neşe hıçkırarak mırıldandı. “Ben sana teşekkür ederim, güzel kız. Ben teşekkür ederim...”

Derin bir soluk aldı ve kitabı sehpanın üstüne bıraktı. Boş pizza tabağını, çay fincanını alarak mutfığa gitti...

O gece Yeşilbağlar Köyü’ndeki altı kişi, farklı biçimlerde de olsa Şerare Aydoğdu’yu düşünüyordu.

öğretmen Leyla’nın heyecanı başka türlüydü. Çünkü, Nil’in annesi akşamüstü telefonla onu aramıştı. Kadıncağz, telefonda Nil’in annesini dinlerken öyle heyecanlandı ki, neredeyse düşüp bayılacaktı. Camlar, lodosun şiddetiyle zangırdamaya başladığında bile yüreği hâlâ pır pır edip duruyor-

du. Postacı Erkan’ı da, fırtına yüzünden aceleyle panjurları kapattığı sırada görmüştü. Ne denli heyecanlı olduğunu söylemişti ama, Meraklı Posta-cı’nın bunu anladığını pek sanmıyordu. Ne hava laflamaya uygundu, ne de bunun için zamanı vardı...

öğretmen Leyla, o andan itibaren evin içinde koşturup durdu. Elmalı tart yaptı. Fırına sürülmek üzere bir tepsi börek hazırladı. Televizyonun sehпасına dizili video kasetlerini tek tek gözden geçirip, birini seçti. Gezgin Neşeyi aramak aklına geldiğinde, o perşembe günü neredeyse bitmek üzereydi.

“Gerisi yarın sabaha artık,” diye mırıldandı ve yatmaya gitti.

Köyün dışında Kargabaş Ömer, gecenin ilerleyen bir saatinde sobaya tekrar kömür attı. Küçük oda öylesine sıcaktı ki, kedileri Sarman, Duman ve Pamuk mayışmış halde, birer köşeye serilmiş yatıyorlardı.

Kargabaş Ömer’in gözünü bir türlü uyku tutmuyordu. “Bunak herif, sana kal dedim..” diye söyleniyordu sürekli. “Yağmurun dinmesini fırsat bildin, çektin gittin...”

Aslında, bütün söylenmelerinin tek nedeni,

yüreğini ele geçiren kaygıydı. Kargabaş Ömer, kızı Meltem’i kaybettikten sonra bütün sürücüleri sorumsuz bellemişti. Hele bir de önlerine Şerare gibi... Yok yok! Dili varmıyordu söylemeye... Ama kararını vermişti yaşlı adam.

“Bunak Yaşar! isterse gelmesin! Eczacı yarın da dönmezse, İstanbul’a gideceğim. Kim ne derse desin, umurumda değil!”

Oysa, Tık Tık Yaşar’ın da Kargabaş Ömer’den pek farkı yoktu. Çünkü, biri nasıl evinin içinde döne-niyorsa, diğeri de yatağının içinde bir o yanına bir bu yanına dönüyordu.

‘Vahşinin kuruntusu bana da geçti,’ diyordu içinden Tık Tık Yaşar. Ya haklıysa; ya kızın başına bir kaza geldiyse. Ama öyle olsaydı, telefona çıkan bakıcı Elvan söylerdi. Yoksa, söylemez miydi?.. ‘Tüh be! Keşke Kargabaş’ı dinleyip, onda kal-saydım,’ diyordu Tık Tık Yaşar. ‘Laflardık hiç olmazsa. Mıhlaması da pek güzeldi doğrusu...’

Mırmır Nine’yse yorganı tepesine kadar çekmiş, evdekilerin duymasından çekinerek sessizce mırıldanıyordu. “Biliyor musun, Ponpuni; seni paşa dedemin uydurduğunu unutmuştum. Sen, paşa dedemin bana bıraktığı, korumam gereken bir ema-

nettin sanki. Çevremdeki onca insan bir gün olsun, ‘Şu Ponpuni de neyin nesi?’ diye sormadı. İyi ki, Şerare geldi de seni anlattım ona. Ege onun sayesinde tanıdı seni. Eminim, çocuklarına da anlatır. Şerare sayesinde daha çok yaşayacaksın...”

Yol yorgunu Gezgin Neşe’nin yatağa girmesiyle uykuya dalması bir olmuştu. Rüyasında Şerare’yi görüyordu. Şerare, Lerzan’la Rezzan’ın ellerinden tutmuş, “Onları size getirdim; gelin, alın!” diyordu.

Gezgin Neşe sağından soluna dönerek sayıkladı, “Yarın... Yarın ilk otobüsle geliyorum...”

O gece yalnızca Dürbün Nimet diğerlerinden farklı duygular içindeydi. Yaşlı kadın, başına sımsıkı doladığı çatkısıyla eli belinde, bir aşağı bir yukarı salonda volta atıyor, Şerare Aydoğdu’ya da ateş püskürüyordu.

“Yalancı kız! Bana tatil ödevi, demişti! öğretmenlerim beğenirlerse, okul panosunda yer alacak, demişti. Kitaptan hiç söz etmemişti! Şimdi küçük bir çocukken yaptığım aptallığı, bütün köy, belki de bütün dünya öğrenecek,” diye hayıflanıyor, Şerare’ye basıyordu kalayı. “Bunun hesabını

senden sormaz mıyım ben!”

Dürbün Nimet, Postacı Erkan zarfı getirdikten sonra sıkı sıkı kapattığı perdeleri aralayarak dışarı baktı. Lodos eski hızını kesmekle birlikte, hâlâ ağaçların dallarını sağa sola savuruyordu. Yol, sokak lambalarının parlak ışıklarının altında cam gibi parlıyordu. Yirmi dört saat açık olan sağlık ocağının önünde kimsecikler yoktu.

Perdeyi sonuna kadar açan Dürbün Nimet, pencerenin önündeki berjere kuruldu. Üst katta oturan oğlunu, gelinini ve torunlarını düşündü. Bir ay kadar önce, şımarık torunları önüne dikildiğinde de yine aynı koltukta oturuyordu.

“Şerare’ye anlattığınız anılar kitap oluyor, babaanne!” demişti veleder gözlerini devire devire. “Artık o ünlü bir yazar!”

İnanmamıştı. Küçük bir kız; üstelik de sakat! Nasıl kitap yazacaktı? ‘Aptal, Nimet!’ diye kendine kızıyordu. ‘Yazdı işte! Yazdı da, yetmezmiş gibi postayla evime bile yolladı. Benimle alay ediyor sanki! Oğul, oğul değil ki, ön ayak olsun da haddini bildireyim şu kızın!’

Dürbün Nimet işte böyle kendi kendine söylenirken içi geçti, gözleri kapandı.

O sabah Dürbün Nimet, Postacı Erkan’ın kendi sine uzattığı o gizemli sarı zarfı görünce, başına bal yoz yemiştten beter olmuştu. Zarfı kapıldığı gibi, ka pıyı postacının yüzüne çarpmış, sarı zarfı da giriş teki eski dolabın üstüne atıvermişti. Ne olursa ol sun, o kitap torunlarının eline geçmemeliydi!

Kapıdan salona gelene dek beyni bile zonkla maya başlamıştı. Bu hale gelince, artık ağrı kesici

lerin de işe yaramayacağını biliyordu. Pencereye gidip, perdeleri sımsıkı kapattı. Yatak odasına geçti ve çekmeceli dolabından bir yemeni aldı, özenle katlayarak, başının çevresine sımsıkı bağladı. Azgın torunları onu böyle görseler, “Bir tüyün eksik, Yüce Şef Dürbün Göz!” der, dalga geçerlerdi.

“Aaah ah!” diye yakındı Dürbün Nimet. “Şu baş ağrımın asıl nedeni o veletler değil mi zaten? Koskoca köyde arkadaşlık edecek çocuk yokmuş gibi, sen git, o sosyetik Nil’le, Mırmır Saadet’in mızımız torunuyla, postacının bilmiş çocuklarıyla arkadaş ol! Bunlar yetmezmiş gibi, bir de Nil Ha-nım’ın ipten kazıktan kopma akrabası Şerare Ha-nım’ı çıkardılar başımıza!”

Söylene söylene tekrar salona geçip, kanepeye uzandı. Yıllar önce kaybettiği kocasının resmine baktı. “Hiç öyle alay eder gibi sırtıma, bey! Senin bildiğin gibi değil o kız. Şeytanın sağkolu! Ayy ay, başım!!!” İnleye inleye gözlerini kapattı.

Patenli Kız köye geldiğinde, hazırlandı. Cin gibi bir şeydi kız. Ayağında tekerlekli pabuçları, çat orada, çat burada... Kısa zamanda köyün gözdesi oldu çıktı. Dürbün Nimet öyle çoluk çocuğa pek yüz vermezdi hani. Ama, bu kız pek gülekti. Yaşlı kadını nerede görse sırtımadan geçmiyordu. Ah ah!

Nasıl da tuzağa düşürmüştü Dürbün Nimet’i.

Temmuz ayının başlarıydı. Dürbün Nimet her sabahki gibi bütün köyü arşınlamış, günlük denetimini bitirdikten sonra da eve dönmüştü. Çardaktaki kerevete oturduğunda, yorgunluktan bütün eklemlerinin

ağrıdığını hissediyordu. Bir yandan dizlerini ovarken, bir yandan da kısılmış gözleriyle çevreyi tararken, Dostcanlar'ın bahçe duvarına sıralanmış çocukları gördü.

“Ayaklarınızı duvara sürüp durmayın!” diye seslenerek sertçe uyardı onları. “Yeni boyandı oralar; leş gibi yapacaksınız!”

Veletler duymadılar ya da duymazlıktan geldiler. O kız yine karşılarına geçmişti. O ellerini kollarını oynattıkça, Nil de cır cır konuşuyor, ötekilerse kih kih gülüyorlardı. Dürbün Nimet kulaklarını dikti ve dinlemeye başladı.

“Ömer Dede, çocukluğunda yüzükoyun yere uzanıp, karıncalara bakar; taşıdıkları onca yiyeceği toprağın altında nasıl sakladıklarını düşünürmüş. Çok gırgır adam...”

‘Bak şu kıza!’ dedi içinden Dürbün Nimet. ‘Ta Kargabaş’ın oraya gitmiş. Ne işi var oralarda?’ Ayaklarını kerevetten aşağı indirdi. Nil’in sesini daha iyi işitebilmek için sokağa doğru kaykılarak oturdu.

Şerare gülümsüyerek, ellerini ve parmaklarını oynatıyor, Nil de onun dediklerini seslendiriyordu. “Yaşar Dede’nin kızı biraz aksi... Ama, karışık meyvelerden bir şerbet yapmıştı ki, nefisti...”

“Anaaa! Onlara da gitmiş...” Dürbün Nimet’in şaşkınlıktan ağzı bir karış açık kaldı.

O sırada büyük torununun da, “Tık Tık Dede de anısını anlattı mı?” diye sorduğunu duydu Patenli Kız’a.

Şerare ağzı kulaklarında başını salladı. “Bir kan kardeşi varmış; adı, Yavuz’muş...” dedi Nil’in ağzından.

‘Haydaaa! Adamın kan kardeşini bile biliyor!’ Bir kez daha şaşakalan Dürbün Nimet, çocukları daha iyi dinleyebilmek için yerinden kalktı. Çardağın sokağa bakan yeşilliklerinin arasına sindi.

Şerare, Mırmır Nine’nin torununa dönmüş, işaret diliyle konuşmayı sürdürüyordu. “... öğleden sonra size geleceğim. Ninen o ünlü kahramanı Ponpuni’yi anlatacak.”

“Bakalım, hangisinin anısı daha güzel olacak?” diye sordu Deniz gülerek.

Şerare gülümseyerek ellerini oynattı. “Bilmiyorum,” dedi Nil’in ağzından. “Ama, şu gölgem Gezgine Neşe var ya, çocukken de süsüne pek meraklıymış...”

Çocukların hep birden gülüşüp kıkırdaştığı-nı gören Dürbün Nimet, “Ay, artık dayanamayacağım,” diye söylenerek, sindiği yerden fırladı. Aynı anda da çocuklara doğru bağırdı: “Aaa, ne bu gürültü?”

Çocuklar susup, Dürbün Nimet’e baktılar. Büyük torunu duvardan atladığı gibi, “Sana ne?” diye diklendi babaannesine. Küçük torununun da altta kalmaya niyeti yoktu. “Gülmek de mi yasak?” diye sordu o da.

Şerare şaşkın gözlerini kocaman açmış çevresine bakınırken, “özür dileriz, Nimet Teyze...” diye

geveledi Nil. “Şerare’nin tatil ödevinden söz ediyorduk da.”

“Ne ödeviymiş bu?” diye sordu yaşlı kadın.

Torunları babaannelerine söylenmeyi sürdürürken, Nil de Dürbün Nimet’e Patenli Kız’ın ödevini anlattı kısaca. Nil anlattıkça, Dürbün Nimet’in kıskançlık damarı kabarıyordu. Nil’in susmasıyla birlikte yaşlı kadının küçük kahverengi gözleri Şerare’ye kaydı. “İyi... İyi,” dedi onlara. Oy- sa içinden, ‘Benim diğerlerinden ne farkım var?’ diye geçiriyordu.

Şerare, Nil’e dokundu; kuzeninin bakmasıyla da elleri kollan oynadı. “Siz de bir anınızı anlatır mısınız?” diye soruyordu Patenli Kız.

“Onun çocukluğu yok!” diye bağırdı büyük torun.

“On dördünü görmeden evermişler onu!” Küçük torunu da aynı anda seslenmişti. “Doğru değil mi, babaanne?”

Hiddetten mosmor olan Dürbün Nimet, “Terbiyesizler!” diyerek kükredi. “Defoluuuuun!”

Bir yandan kıskançlık, öte yandan Mırmır Saadet’in, Gezgin Neşe’nin, o Kargabaş vahşisinin, marangoz eskisi TıkTık’ın, kibirli Leyla’nın anılarına duyduğu merak yüzünden gün boyunca homurdandı durdu Dürbün Nimet. Torunlarının yaptığı densizlik de cabasıydı. Veletler, iyi bir cezayı hak ediyorlardı artık.

önce annelerine şikâyet etti çocukları. Gelini onun bu tür yakınmalarını öyle çok duymuştu ki, aldırmadı bile. Bu kez oğlunun yolunu gözledi. Oğlunun işten dönmesiyle de, “Senin çocukların!..” diye başlayarak, adamcağızın başının etini yedi. Kadıncağız sonunda muradına erdi ve torunlarına o akşam televizyon izlemeleri yasaklandı. Çocuklar homur homur söylenerek odalarına geçerlerken, Dürbün Nimet keyifle sırtıtmış düşünüyordu. “Ben evime gidersem, hemen odalarından çıkar bunlar!”

Gece yarısına kadar inatla oturdu oğlunun

evinde. Kendi evine döndükten sonra da, sabah ezanına kadar gözünü kırpmadı ve Şerare’yle ne konuşacağını tasarladı.

Güneşin yükselmesiyle birlikte Dürbün Nimet de mutfığa geçti. Kendine bol şekerli bir kahve yaptı. Bahçeye çıktı; çardağa geçip, kerevetine kuruldu. Az sonra Şerare, ayaklarındaki tekerlekli pabuçlarıyla vınlayarak köyün bütün sokaklarını turla-maya başlardı. Eczacının kızı bu saatte yanında olmazdı. Sosyetik kız, gündüzleri kursa gidiyormuş. Ama bu pek iyiydi; çünkü, Patenli Kız’la yalnız konuşması gerekiyordu.

Kahvesini henüz bitirmişti ki, yolun başında Şerare’yi gördü. Ancak, Dürbün Nimet daha poposunu kaldıramadan Patenli Kız vınlayıp geçti. Yakını göremeyen gözlerini kısarak saatine baktı. Kız nasıl olsa, bir, bir buçuk saate kadar dönerdi. O sırada üst katın sokak kapısının açılıp kapandığını duydu. Torunlarının merdivenlerden patır patır inişlerini dinledi. İki çocuk da bahçe kapısına doğru koşarken, babaannelerini gördüler.

"Günaydın, babaanne!" diye seslendi büyük torunu.

"İstedğin bir şey var mı?" diye sordu küçük torunu da.

"Ne isteyebilirim ki?" diye terslendi Dürbün Nimet. "Koşun bakalım, Ege Ahi'nizin peşinden." Duraksayan çocuklardan yanıt gelmeyince homurdanarak devam etti. "Koca piknik yerinin beleş işçileri! Aptal şeyler!.." Bir kez daha saatine baktı ve kerevetin üstünde kaykılıp, gözlerini kapattı.

Dürbün Nimet tüp gaz kamyonetinden yayılan cıngılın sesiyle yerinden sıçradı. İlk işi, kolundaki saate bakmak oldu. Doğrulurken, "İnşallah daha dönmemiştir!" diyordu. Hava çok sıcaktı, ter içinde kalmıştı. Dizlerindeki ağrıya, en önemlisi kalbindeki düzensiz pıt pıtlara aldırmadan, kerevetten kalktı. Kömürlüğe gitti ve bahçe süpürgesiyle faraşı aldı. Bahçe girişini süpürmek üzere kapıya doğru yürüdü.

Üst katta camları silen gelini, kayınvalidesini görünce aşağıya seslendi. "Anne, bu sıcakta nereye gidiyorsun süpürge elinde?"

"Bahçenin önünü temizlemek aklınıza geliyor mu?" diye tersledi Dürbün Nimet gelinini. Süpürgeyi ikinci sallayışında, sokağın köşesinden dönen Şerare'yi gördü. Ağzını kulaklarına doğru yayarak sıırıttı. Onu gören Şerare de hızını keserek, tam önünde durdu ve ellerini kollarını oynatarak birtakım işaretler yaptı.

Hiçbir şey anlamayan Dürbün Nimet, kıza doğru eğilerek bağırdı. "Nasılsın bakalım?"

Şerare gülümsedi ve ellerini dudaklarına götürdü. Kocaman bir kalp çizerek, ellerini göğsünde birleştirdi.

Dürbün Nimet yine sıırıttı. "Şu ayağındaki pabuçlarla düşeceksin diye korkuyorum, inan!" Soluksuz sürdürdü. "Sürücü belgen var mı ayol? Ailen seni nasıl böyle bir başına sokaklara salıyor?"

Patenli Kız işaretparmağını göstererek, Dürbün Nimet'in beklemesini istedi. Bel çantasından not defteriyle kalemını çıkarıp, yazmaya başladı.

"Onlara kalsaydı almazlardı, ama zorunda kaldılar. İkinci sınıfa giderken, okulda açılan halk dansları kurslarına katıldım. O yıl, okul aile birliğinin düzenlediği halk dansları gösterisine katıldım. Babam çok mudu oldu. Ne istersen alacağım, söz, dedi. Ben de paten istedim."

Dürbün Nimet notu okuduktan sonra, Şerare'yi yukardan aşağıya süzdü. Patenli Kız onun kuşkuyla baktığını görünce yeniden yazdı.

"Biz işitme engelliler, sesleri alamayız, ama çevremizi çok iyi gözlemleriz. Bunu bize okulda öğretiyorlar. Dans ederken de zıplayacağımız, çö-meleceğimiz yerleri davulcuya bakarak anlar, tokmağın harekederiyle de oynarız. Aslında, çok zor!"

Başını geriye atarak saçlarını savurdu ve son cümlesini yazdı. "Zoru başarmak iyidir."

Sayfayı yırtarak Dürbün Nimet'e uzattı. Hafifçe geriye kaykılarak, notu okuyan yaşlı kadını dikkatle izledi.

Dürbün Nimet, başım sallaya sallaya okuyup, peşi sıra "aferin"leri sıralarken, içinden, 'Cinli bu kız, cinli!.. Aman, her şeyi yapar!' diye geçiriyordu. Elindeki kâğıdı buruşturarak faraşın içine anığında hâlâ başını sallıyordu.

Derken, Şerare'ye baktı ve tasarladığı o koca yalanı attı.

"Ben zaten seni çok beğeniyorum. Takdir ediyorum, pek seviyorum. Seni kırmayı hiç istemem. Onun için, ben de sana anılarımdan birini anlatacağım. Yalnız, bir koşulum var." Şerare dudaklarını büktü, başını sallayıp, omuzlarını kaldırdı. Dürbün Nimet onun pırıltılı kara gözlerinin içine bakarak sesini alçalttı. Fısıldayarak, "Torunlarım bilmeyecek!" dedi.

Şerare sağ elini dudaklarına götürdü; sonra avucunun içini göstererek, göğsüne götürdü. Ardından da küçük not defterine, "Bu bir ödev, öğretmenlerim okuyacaklar. Beğenirlerse, arkadaşlarım da okur. Ama torunlarınıza okutmayacağım. Söz!" yazdı.

Bahçeye birlikte girdiler, çardakta karşılıklı oturdular ve tam bir saat süresince, Dürbün Nimet anlattı, Patenli Kız gözünü kırpmadan onun dudaklarını izledi.

kırmızı Fiyonklu lıllıgan Pabuçlar

Aıllıllı: Dürbün Nimet

Babam tersanede ustabaşıydı. Sabah erkenden evden çıkar, geç saatte dönerdi. Yemeğini yer, kahvesini içer, Kuran'dan bir bölüm okur, öyle yatarı. Sessiz, yüzü gülmez, ters bir adamdı. İnsan, evle hiç ilgisi yok sanırdı. Oysa, uçan sinekten bile haberi olurdu babamın. O zamanlar, olanı biteni nerden nasıl öğrendiğini hiç aklım almazdı. Şimdi anlıyorum ki, babamın ispiyoncusu rahmetli ağabeyimmiş.

Ağabeyim erkek çocuk olduğu için, annemin de babamın da gözbebeğıydi. Okula bile onu yolladılar, ama beni göndermediler. Açıkçası, ben de pek istekli değildim. Yıllar sonra Leyla Hanım' dan öğrendim okumayı yazmayı.

Neyse; annem eline eteğine çabuk, becerikli bir kadındı. Beni de kendi gibi yetiştiriyordu. Yemek pişiriyor, bulaşık yıkıyor, o komşulanyla

sohbet ederken çay kahve yapıyordum. Henüz sekiz yaşımdaydım, ama yaptığım çöreklerin tadı, iğne oyalannın güzelliğı dillerde dolaşıyordu. Ay-nea, tamamladığım her bir dantel ya da oda takımı için babam da çeyrek altın armağan ediyordu.

Bir kış gününün erken saatinde annemle birlikte yine babamı geçiriyorduk. Kar yağmış, her yer sanki bembeyaz pamuk yığınlarıyla örtülmüştü. Gözüm komşu çocuklanna takıldı. Kartopula-nnı birbirlerine fırlatarak, güle oynaya okula gidiyorlardı. Gönlüm onların arasında olmayı öylesine çekti ki...

Annem halimi anlamış olmalı; “Bak, güzel kızım,” dedi bana. “Şimdi, seni okula yollamadığımız için bize kızabilirsin. Ama sonra dua edeceksin. Yarın senin de bir evin olacak, çoluk çocuk yetiştireceksin. Maşallah, elinden uçan kuş kurtulmuyor... Hele şimdi abla da olacaksın. Abla, anneye eştir.”

Ayağım yerden kesilir gibi oldu. Nasıl sevindim, anlatamam. Yaşıtları bez bebekleriyle oynarken, benim canlı, capcanlı bir bebeğim olacaktı. Tüm dişlerimi dertop edip sandığa kaldırdım. Bebeğim için hazırlığa başladım.

Mermerşahi zıbınlar, ipek bebek elbiseleri, saten yatak takımları, patiska ve amerikandan

bezler... Elimde makas; kestim biçtim, incecik ipek ipliklerle diktim. Sıçandişleriyle, çiniğnele-riyle bezedim. Renk renk, her biri değişik örnek hırkalar, patikler, bereler ördüm. Yaptıklarımı gören komşuların dudakları uçukluyordu. Ben de kasıldıkça kasılıyor, neredeyse, kendimi onlardan üstün görüyordum.

Annemle babam benimle gurur duyuyorlardı. Ağabeyimse sinsi sinsi gülüyor ve, “Sen aptalsın!” diyordu bana. “Bebekliğinde de aptaldın. Bön bön bakardın. Görürsün, bak; kardeşin olsun, pabucun nasıl dama atılacak!”

“Kıskançlığından böyle söylüyorsun!” diye bağırırdım öfkeyle. “Ben senin pabucunu dama mı attım?”

“Atamazsın, kızım. Çünkü ben erkeğim!”

Susuyordum. Yüreğim eziliyordu. Anneme koşuyor, boynum bükük soruyordum. “Anne, gerçekten kardeşim benim pabucumu dama atar mı?”

Annem gülüyor, “A, güzel kızım; atarsa yenisini alırız,” diyordu.

Gidip gelip dolaptaki pabuçlarıma bakıyordum. Siyah rügan, beyaz atkılı, kahverengi bağ-cıklı pabuçlanma. “Aman!” diyordum sonra, “Hepsini birden dama atacak hali yok ya. Birinden biri kalır nasıl olsa.”

Kurban Bayramı’na üç gün vardı. Hamileliği ilerleyen annem bir süredir ağır işleri yapamıyordu. Evin tüm temizliğini de üstlenmişim. O gün de kıyı köşeyi arapsabunuyla ovdum, ça-maşırlan kireç kaymağına yatırdım, perdeleri kolalayıp ütiledim. O akşam babam elinde benim için bir armağan paketiyle geldi. Kutuyu açtığımda öyle bir iç çekmişim ki, dilim tutuldu sanmışlar. Kutunun içinde, üstü fiyonklu kırmızı rügan bir çift pabuç vardı. Pabuçları göğsüme bastırırken, gözlerim ağabeyime kaydı; yine sinsi sinsi gülümsüyordu. O gece armağanımı koynuma alıp yattım.

Sabah ezanında babam telaşla ağabeyimle beni uyandırdı. Kardeşimizin gelmek üzere olduğunu söyledi. Hemen hazırlanmamızı istedi. Bizi komşumuz Nazire Teyze’ye bırakacak, kendisi de ebe nineyi almaya gidecekti.

Ağabeyim söylene söylene hazırlanırken, ben de hızla düşünüyordum. Pabuçlarımı Nazire Teyze’ye götüremezdim. Çocuklan, bir çift pabucu kardeşimden esirgediğimi düşünürlerdi. Ortada da bırakamazdım. Küçük kardeşim çok güçsüz olsa bile, melekler ona yardım ederdi. Bir bebeciği sevindirmek için, kırmızı pabuçlanmı dama atarlardı. Ansızın aklıma harika bir yer geldi.

Onu öyle iyi saklayacaktım ki, değil melekler, şeytan gelse bulamayacaktı.

Doğruca hamama koştum. O günlerde, bugünkü banyolardaki gibi pratik duşlar, termosifonlar, kombiler yok. Bir kuma, iki musluk, altında sobasıyla koca bir su kazanı. Pabuçlanmı külden kirlenmesin diye yemenilerimden biriyle güzelce sardım ve kazanın sobasının içine, iyice geriye iterek gizledim. Tam hamamdan çıkmak üzereyken, ağabeyim seslendi.

“Nimeet! Hadi, babam bekliyor!”

Nazire Teyze sevinçle karşıladı bizi. Çayı demledi, kahvaltı sofrasını hazırladı, tembel kızlarını kaldırdı. Biz sofranın başına kurulurken, o da anneme bakmak üzere bize gitti. Reçelli ekmeğimi yerken aklım evdeydi, ama gözüm ve kulağım, kızlarla ağabeyimin konuşmalarındaydı.

Sakine, ilkokulun son sınıfındaydı. “Ortaokula da gideceğim,” diyordu ağabeyime.

“Bizim okula gelirsin.” Ağabeyim ağzı kulaklarında, bilmişçe konuşuyordu. “Türkçeci Asuman Öğretmen, kızların da okumasının zorunlu olduğunu söylüyor.”

“Ben öğretmen olacağım,” diye lafa karışıyordu Emine.

Üçüne de sinir oldum. İştahım kaçtı. Sofra-

dan kalkarken, “Ben gidiyorum,” dedim. Ağabeyimin, “Otur oturduğun yerde, bizi çağırırlar!” demesine aldırmadan, evin yolunu tuttum.

Bahçeye girdiğimde, evden kardeşimin sesi geldi. “Ingaaaaaü!”

Evin kapısına vardığım sırada, babam sevinçle dışarı fırladı. “Gözümüz aydın, güzel kızım! Bir erkek kardeşin oldu!”

Nasıl canım sıkıldı, anlatamam. “Abime mi benziyor?” diye sordum istemeden.

Babam güldü. “Hayır. Tıpkı sana, ablasına benziyor,” dedikten sonra, belki de hayatında ilk kez beni kucakladı. “Aslanlar gibi iki oğul babası oldum. Ama, sen benim bir tanecik kızım, gözümün bebeğisin.”

Ağabeyimin sinsiliğini, kıskançlığını, bilmiş-liğini bir anda unutup, babamın boynuna sarıldım. Baba kız bahçedeki kerevete oturduk. Ebe ninenin bizi loğusa odasına çağırmasını beklerken, ikimiz de çok mutluyduk. Az sonra Nazire Teyze’yle ebe nine kapıda göründüler. Yerimden fırladığım gibi aralarından geçip, annemin odasına daldım.

Kardeşim bir zamanlar ağabeyimin, sonra da benim olan beşikte yatıyordu. Sımsıkı kundağın içinde hareket edebilen tek yanı, tülbentle sarıl-

mış başıydı. Yumuk gözleri, minicik burnu, büyük dudaktan, kızank yüzüyle pek tatlıydı. Ağabeyim eve geldiğinde, “Gel bak, kardeşimiz ne kadar güzel!” diye üstüne atlayarak, kolundan çekiştirdim. Ona duyduğum öfke çoktan uçup gitmişti.

O umursamaz bir tavırla güldü. “Dur be, kızım! Sen bayramlık pabuçların yerinde mi, onlara bak asıl!”

Onları iyi sakladığımdan öylesine emindim ki, omuzlarımı silktim. “Hıh! Şeytan gelse, bulamaz onları!” derken, ağabeyimi kardeşimin yanına sürükledim. Her şeye karşın beni kaygılandırmayı becermişti yine ağabeyim. O annemi öpüp, kardeşimizin beşiğinin başına çökerken, benim içime çoktan kurt düşmüştü. Ya fiyonklu kırmızı rugan pabuçlarım yerinde yoksa?..

Sessizce odadan çıkarak, hamama seğırttim. Hamamın aralık duran kapısından dışarıya sıcak buharlar taşıyordu. Kapıyı kuşkuyla ittim. Cehennem gibi sıcak hamamda, oracıkta buz kestim. Kazanın sobası güldür güldür yanıyordu!

“Anneeeee!” diye bağırarak geriye dönerken, Nazire Teyze önümü kesti. Bahçede kahvesini yudumlayan babam yerinden fırladığı gibi, yanıma koştu. “Kazanın sobasını kim yaktı?” diye sordum ağlamaklı.

“Been!” diye yanıtladı babam. Sonra da merakla sordu. “Neler oluyor, Nimet kızım?”

“Kırmızı rugan pabuçlanmı gördünüz mü, baba?”

“Görmedim, kızım... Kazanın sobasıyla pabuçlarının ne ilgisi var, anlayamadım.”

Benim hıçkırmaktan soluğum kesilirken, ağabeyim kahkahalarla gülüyordu. “Sobanın içine gizledin, değil mi? Hani şeytan gelse bulamazdı?”

“Neler oluyor? Biri anlatsın,” diye sesini yükseltti babam.

Hıçkılmaktan konuşacak dermanım kalmamıştı. Ağabeyim kıkırdayarak açıkladı. “Kardeşimiz dama atmasın diye, yeni pabuçlarını kazanın sobasının içine saklamış, salak. Siz de bilmeden sobayı yakınca, kırmızı pabuçları kızıl alevlere karışmış bizimkinin.”

Babam hayretle bana döndü. “El kadar bebeğin böyle bir şey yapacağına nasıl inanırsın, a kızım? Bu yalanı sana kim uydurdu? ’

“A-a-a-abim...”

Babam hâlâ kıkırdayan ağabeyime şöyle bir baktıktan sonra yine bana döndü. “Üzülme, güzel kızım,” dedi. “Abine de bayramlık bir çift pabuç alacaktım. Ama şimdi, uydurduğu yalanın cezasını çeksin. Ona değil, sana pabuç alacağım.

Hem de yanan pabucunun aynısını!”

Bayram sabahı belki de, dünyanın en mudu

kızı bendim. Kardeşim Hikmet, fiyonklu kırmızı rugan pabuçları ve beş karış suratı, sandal gibi mokasenleriyle ağabeyim.. O bayram, Fikret Bey’e sinsi sinsi bakıp, keyifle gülen ben olmuştum.

Bütün arkadaşları, hatta kuzeni Nil bile Dürbün Nimet’in anısını öğrenmek için Şerareye çok diretiler. Ama kız Nuh dedi, peygamber demedi. “Verdiğim sözden dönmem ben!” diye dayattı. Kırmızı fiyonklu rugan pabuçlardan kimseye söz etmedi. Ama Şerare’cik, o günlerde derlediği anıların günün birinde kitap olacağını bilmiyordu ki...

Kasım ayının o cuma sabahı, Meraklı Postacı Erkan kahvaltı sofrasına bir karış suratla oturdu. Kuruntusundan sabaha kadar dönmüş durmuş, doğru dürüst uyuyamamıştı. Çocuklar ve Esma, “Neyin var?” diye sordulduğunda da bir şey söylemedi. Kırk yaşını çoktan aşmıştı, ama dilini böylesine mühürlediğini hiç anımsamıyordu.

Postacı Erkan sonunda dayanamadı. Çocuklar

daha sofradan kalkmadan evden çıktı ve soluğu Gülizar Sokak’ta aldı. Aydın Bey’in arabası yoktu yine, öğretmen Leyla’nın panjurları da hâlâ kapalıydı. Ege, “Hele sabah olsun, doğru bir haber alırız,” demişti dün akşam. Al işte, sabah olmuştu!

Postaneden içeri girerken, beyni zonklıyor-du Erkan’ın. Arkadaşlarının, “Ne o, Erkan Bey? Akşamdan mı kaldınız?” diye takılmalarına aldırmadı. Gocuğunu çıkarıp, kasketiyle birlikte askıya asarken içinden, ‘Sabah sabah kimsenin evini, işyerini de arayamam,’ diyordu. Masasının başına geçti ve üstünde duran küçük çuvalı kaldırdı. Mühürlü bağı çekip kopardıktan sonra elini içine daldırdı. Faturalar, faturalar, birkaç mektup, tanıtım yazıları, yine faturalar... Postayı masasına saçtı ve günlük çalışmasına başladı.

öğretmen Leyla panjurlarını açarken, saat dokuz olmuştu. Genellikle sabahları erken kalkardı emekli

öğretmen. Ama o perşembe gecesi onu da pek uyku tutmamıştı. Heyecandan olacak, ancak sabaha karşı dalmış ve az önce kalkabilmişti. Oysa, yapacak ne çok işi vardı.

İşe, odasını toplamakla başladı. Evin içinde tam bir saat on dakika süresince koşturdu durdu. Onu on geçe kahvaltı sofrası hazırды. Portakallar

sıkılmış, börek fırından çıkmak üzereydi. Kaset videoya yerleştirilmiş, kayda hazır, bekliyordu.

öğretmen Leyla telefonun başına geçip komşusunun numarasını tuşladı. Zilin ardından Gezgin Neşe'nin uykulu sesi geldi kulağına.

“Hoş geldin, uykucu gezgin!” dedi gülerek Öğretmen Leyla.

Gezgin Neşe saati sormuş olacak ki, “Saati boş ver!” dedi telaşla. “Çabuk gel! Kahvaltı hazır ve sana bir müjdem var!..” Bir an karşı tarafı dinledi. “Aaa!” diye çıkışa hemen. “Söyledikten sonra, müjdenin ne anlamı kalır? Hadi, çabuk gel!” Gülerek telefonu kapatırken, “Ah! Niye aklıma gelmedi!” diye hayıflandı kendi kendine. “Keşke öbürlerine de haber verseydim. Ama, hiçbirinin telefon numarasını bilmiyorum...”

Tık Tık Yaşar çalan telefon ziliyle gözlerini açtı. Kızının cevap veren sesine kulak kabarttı.

“... Babam yatıyor... Kaldırayım mı?..”

“Bu, Kargabaş!” diyen Yaşar Dede, yorganı üstünden attı. “Geliyoruum!” diye seslenerek yataktan fırlayıp, odasından çıktı. Kızının elinden telefonu kaparcasına çekti. “Ha! Benim... Tamam, gidiyoruz!” Telefonu kapattı.

“Bu havada nereye gidiyorsun, baba?” diye

sordu kızı kaygıyla.

“Sana ne?” diye tersledi kızını yaşlı adam.

“Tamam, baba, tamam!.. Ama, aç karnına bir yere yollamam seni.”

“İyi iyi! Hazırla bir şeyler,” diyerek banyoya yöneldi.

Az sonra tıraş olmuş ve bayramlıklarına bürünmüş Tık Tık Yaşar, kızının şaşkın bakışlarını umursamadan kahvaltısını yapıyor, bir yandan da televizyon izliyordu. “Karamelalar” onun televizyonda en sevdiği sabah programıydı. Sunuculardan biri “sarı-sıska-soğuk nevale”nin tekiydi. Diğeriyse, tam bir “karamela”ydı. Kıvrırcık saçlı, esmer, fattan bir kızdı. Programa davet ettiği şarkıcılar, türkücüler çalıp söylerken, yerinde duramaz, kıpır kıpır oynardı. Soğuk nevaleyse her gün birini bulup getirir, onunla vır vır vır söyleşirdi.

‘Kargabaş azıcık beklesin,’ diye düşündü Tık Tık Yaşar. ‘Ben onun kadar kaygılı değilim.’ Çapkınca gülümsedi. Ekrandaki delikanlı fıkır fikir bir türkü çığırıyor, “Karamela” da hoplayıp zıplıyordu.

İşte o sırada, ekranın altından yazı bandı geçmeye başladı. Yaşar Dede gözlerini kısarak yazıyı okudu. Çay bardağını tutan parmakları gevşedi. Bardak yere düşerken, “Anaaaa!” diye bağırarak fırladı yerinden.

“Neler oluyor, baba?” Kızı mutfaktan koştururken, o bastonunu kapmış, paltosunu giyyordu. Kızını bile duymadan kapıdan çıktı.

Aynı dakikalarda Dürbün Nimet dün akşam oturduğu berjer koltuktaydı hâlâ. Akşam esmiş köpürmüştü, ama sabaha karşı durulmuştu. Azıcık peynir ekmek yemiş, bir bardak ılık süt içmiş, üstüne birkaç saat kestirmişti. Gerçi, öfkesi sürmesine sürüyordu, ama Şerare’ye gününü göstermekten vazgeçmişti. Yine de Aydın Bey’e gidip, iki laf etmeye kararlıydı.

Dürbün Nimet’in televizyonu da açıktı. Ancak o, televizyonunu radyo gibi kullanıyordu. Bir yandan tülün arkasından sokağı dikizliyor, bir yandan da Karamelaları dinliyordu.

Ege, fırından aldığı ekmekle eve dönüyordu. Bir dokunulsa ağlayacak haldeydi. Eczane bugün de kapalıydı. Arada bir duraklıyor, ‘Acaba Leyla Tey-ze’ye mi gitsem?’ diyordu içinden.

Tık Tık Yaşar’ı da durakladığı o anlardan birinde gördü. Yakası paçası dağılmış yaşlı adam, koşturarak kendisine doğru geliyordu. Yüreğine bir ateş düştü. “Aman, ne oluyor?! Yaşar Dede böyle koşarak nereye gidiyor?” diye mırıldandı kor-

kuyula. Yaşlı adamın önünü kesmeye niyetlendi. Ama Tık Tık Yaşar bastonunu sallayarak, “Çabuk eve git, televizyonu aç!” demekle yetindi ve hiç duraksamadan yanından geçti.

“İyi de, neden?” diye seslendi Ege peşinden.

Tık Tık Yaşar başını çevirmeden bağırdı: “Sallanma! ‘Karamelalar’! Unutma, ‘Karamelalar’!”

Saat on birdi. Kanal 24’te yayınlanan “Karamelalar” programının sarışın spikeri, o günkü konuklarının iki küçük kız olduğunu söylüyordu.

öğretmen Leyla’yla Gezgin Neşe kahvaltı masasının başında soluklarını tutmuş, ekrana kilitlenmişlerdi.

Tık Tık Yaşar’la Kargabaş Ömer’se sedirde yan yana oturuyordu. İkisinin de gözleri “sarı-sıs-ka-soğuk nevale”de, sessiz bekliyorlardı.

Ege’yi dinleyen Mırmır Nine, mır mır mırıldandı. Torunu, “Sen çocukları düşünme, sultanım. Leyla Teyze programı kasete kaydeder nasıl olsa,” dedikten sonra annesine seslendi. Az sonra Selma Hanım’la Ege kanepeye yerleşirlerken, Mır-mır Nine de koltuğuna rahatça kuruldu ve gözlerini ekrana dikti.

Sokağı dikizlemeyi sürdüren Dürbün Nimet su-

nucunun, "... Evet! Bu cici kızlar, kuzen..." dediğini duyunca, dikkat kesildi. "... İkisi de on üç yaşındalar ve birbirlerini çok seviyorlar..." Nimet, dürbün gibi gözlerini televizyona çevirdi.

"... İkiniz de hoş geldiniz; Şerare Aydoğdu ve Nil Hasoğlu..."

Sunucunun ağzından çıkan adlarla aynı anda Dürbün Nimet'in boğazından hık diye bir ses çıktı. Küçük kahverengi gözleri projektör gibi açıldı. Ekranda, karşılıklı konuk koltuklarına oturmuş Şerare'yle Nil, belirdiler.

"Aranızdaki bağ, birçok kardeşe örnek gösteriliyor," diyerek söyleşisine başladı sunucu. "Doğrusu merak ediyorum; aranızda hiç sorun çıkmıyor mu, hiç tartışmıyor musunuz?.."

Kızlar gülüştüler.

"Tartışıyoruz..." diyerek söze girdi Nil. "Hatta birbirimize küstüğümüz de oluyor... Ama, bundan pek kimsenin haberi olmuyor." Konuştukça heyecanı da yatışıyordu. "Ne zaman aramızda bir sorun çıksa, çözümünüzü bulmadan yanımıza gelmeyin, diyor ailelerimiz."

Şerare'nin elleri harekedendi; Nil gülümseyerek seslendirdi söylediklerini. "Şerare, 'Ben çok çabuk öfkelenirim...' diyor."

Nil, söylediklerinin Şerare'nin sözleri oldu-

ğunun anlaşılıp anlaşılmadığından bir an endişe ettiyse de, açıklama yapma gereği duymadan devam etti. "Birkaç yıl öncesine kadar hiç acımaz, en ufak bir tartışmada Nil'in saçlarına asılırdım. Nil ağlaya ağlaya kendini savunmaya çalışırdı. Gözyaşları onun en güçlü silahıydı. Bir gün annem 'yeter' dedi ve bütün kameralarımı toplayıp, kendi dolabına kilitledi. Sonra da Nil'i alıp, sinemaya götürdü."

Şerare ellerini kucağında birleştirdi, bu kez Nil konuşmaya başladı.

"Şerare, omuzumu silkip, 'Bana ne!' dememe çok kızar. O gün de aynı şeyi yaptığım için birbirimize girmiş, sonrasında ikimiz de cezalandırılmıştık. Sinemaya teyzemle gitmenin hiç tadı yoktu. Bu son oldu. Artık tanışmalarımız sessiz geçiyor," diyerek güldü.

"Peki, işaret dilini nasıl öğrendin?" diye sordu sunucu, Nil'e.

"Anımsamıyorum. Sanırım, Şerareyle oynadığım bir tür oyundu. Zaten işaret dilini bizim ailede herkes bilir... Yalnızca babam anlıyor, ama konuşamıyor."

Sunucu bu kez doğrudan Şerare'ye baktı. "Çok başarılı bir öğrencisin, Şerare. İyi bir fotoğrafçı, usta bir rollerskate binicisi olduğunu ve halk

dansları çalıştığını biliyoruz. Bütün bu başarılarının sırrı nedir?"

Başını kurumla havaya kaldıran Şerare'nin elleri ve parmakları oynarken, Nil'in sesi duyuldu.

"Yaşama bağlılık." Şerare bir an duraksadı, sonra kararlılıkla devam etti. Yüzü, önemli şeyler söyleyecekmişçesine ciddileşti. "Biz engelliler için yaşamı çekilmez kılanlar, çevremizdeki insanlar, hatta en yakınımız olan ailelerimizdir. Engelli olduğumuzu biz kabul etsek bile, onlar kabul

etmezler. öncelikle bizi ‘özürlü’ görenler onlar...” Şerare yine duraksadı. Sanki fazla ciddileşmiş olmaktan rahatsızlık duyuyor gibiydi. Gülümsemeye çalıştı. “Oysa, bizler hatalı ya da suçlu değiliz. Aksine, çok kararlıyız, çok azimliyiz. Bizim için engeller, aşıldıkça geride kalır. Bunu en başta ailelerimiz kabul etmeliler ki, topluma da kabul etti rebilsinler. İşte o zaman, dünyada hiç ‘zavallı sakat’ kalmaz.”

Şerare’nin elleri parmakları durdu; Nil sustu.

“Aile ve çevre üzerinde çok duruyorsun,” diye özedece sunucu. “Ailelerden ve toplumdan beklentilerin nedir o halde?”

“En kötüsü, engelli çocuğunu gizleyen aileler. Sayıları hiç az değil. Neden gizlediklerini bilmiyorum. Belki korumak için, belki de utanıyorlar...”

Ama bu çok kötü; böyle bir cezayı kimse hak etmez. Aslında, kendimizi kanıtlamamız için bize güvenilmesi, sevgi ve ilgiyle davranılması yeterli. Elbette, bir de eğitim görmemiz... Eğitim herkes gibi bizlerin de hakkı. Herkesteki yetenekler bizde de

tf

var...

“Engelliler için özel eğitim kuramlarında yaşlıtlarınızla aynı düzeyde eğitim görebiliyorsunuz, değil mi?” diye araya girdi sunucu.

“Elbette. Okul bize öğrenimin yanı sıra yeteneklerimizi keşfetmeyi de öğretiyor. Yeteneklerimizi geliştirir ve yaşamımızda nasıl kullanacağımızı öğreniriz. Kendini kanıtlayan hangi gençle ailesi kıvanç duymaz ya da toplum onu dışlar ki?”

“Doğra söze ne denir?” Sunucu, Patenli Kız’ın yaşından beklenmedik bir olgunlukla yaptığı konuşmadan fazlasıyla etkilenmişti. “Biraz da eğitiminden ve eğitim sorunlarından söz edelim, Şerare,” derken, karşısındaki kız gülümseyerek ellerini çırpı.

“Bu soruyu çok sevdim.” Şerare açıkça sevinmişti. “Böylece, biraz olsun derdimizi anlatabiliriz belki. Bakın, bizim yaşamamız için eğitim çok önemli... Okullarımıza görsel donanım gerekli, örneğin, işitme engelliler, gerekli elektronik araçlar sağlandığında, sesleri duyarlar ve konuşurlar.

Ama bunlar çok para gerektiriyor. Zaten okulların sayısı da çok az.” Şerare, utanıyormuş gibi başını önüne eğerek sürdürdü. “Ben şanslıyım. Ailem bana her türlü olanağı sağladı. Ama, arkadaşlarım için aynışeyi söyleyemem.” Başını kaldırıp, yeniden sunucuya baktı. “Aslında çok basit. Dünyada ‘özürlü’ insan istemiyorsak, engelli insanların sorunlarına birazcık eğilmemiz gerekiyor.”

“Sevgili Şerare! Evet, sorunlar büyük, çözümler yetersiz...” Sunucu konuşmayı toparlamaya çalışarak, kameraya döndü. “Karamelaların sevgili izleyicileri; bu güzel engelli kız bir de kitap yazdı. Adı, Patenli Kız. Patenli Kız da Şerare Aydoğ-”

Dürbün Nimet televizyonun kumandasına dokundu ve ekran karardı. Yine beyni zonklamaya başlamıştı kadıncağızın. Sehpanın üstündeki yemeniyi alarak koltuğundan kalktı. “Yaptığı da iş sanki; biz anlattık, o yazdı. Şu işe bak! Biz rezil olduk, o ünlendi...” Söylene söylene aynalı dolaptaki kolonyayı aldı ve yemeniye boca etti. Islak limon kokulu çatkısını başına bağlarken, “Evlat, evlat değil ki!” dedi, “ön ayak olsun da, hakkımı arayayım!”

Dürbün Nimet böylesine öfkelenirken, biri emekli, diğeri gezgin ruhlu iki kadın hem gülüşü-

yor hem de gözyaşlarını siliyorlardı, öğretmen Leyla videoyu kapatırken, “Ben kararımı verdim,” dedi Gezgin Neşe. “Yarın Şerare’nin okuluna gideceğim. Kitaptan ne kadar varsa, hepsini alacağım. Sonra da kapı kapı dolaşıp satacağım.”

“O öyle olmaz, Neşe’ciğim,” öğretmen Leyla, arkadaşının karşısına geçip masaya oturdu. “Gazeteci bir öğrencim var. Dergilere yazı yazar, dizilere danışmanlık falan yapar. Onunla konuşayım. Kitabın tanıtılması, her yere dağıtılması için ne yapabiliriz, bir sorayım.”

Gezgin Neşe dudaklarını sarkıtıp, boynunu büktü. “Peki, ben ne yapacağım?”

“İlahi, Neşe’ciğim,” diye güldü öğretmen Leyla. “Bunlar öyle kolay işler değil, canım, öğrencim bize yol gösterir. Sonuçta, onun gösterdiği yolu izleyecek, yani koşturacak olan biziz.” Gezgin Neşe’nin elini tutarak ekledi. “Yani, sen! Bu toparlak halimle, ne koşturacak ne de uğraşacak halim var, inan.”

“Yaşasın!..”

Tıpkı bir çocuk gibi çılgılığı basan Gezgin Neşe bir an duraksadı. Sonra ayağa fırladı. “Ben sofrayı toparım. Hadi, sen o öğrencini ara!” dedi.

Televizyonda reklamlar başlamıştı. Ama, elbisesinin altından beşibiryerdeyi sımsıkı tutan Mırmır Nine’nin gözü hâlâ ekrandaydı.

“Ne düşünüyorsun, sultanım?” diye sordu Ege.

Gözlerini ekrandan çeken Mırmır Nine, kanepede oturan torunuyla gelinine baktı. “Bir davet verelim; Şerare’yi de çağıralım,” dedi yavaş sesle. “Köyün bütün çocukları toplansın. Ponpuni de gelsin... Gelirken de, Patenli Kızı getirsin. Her çocuğa bir kitap. Olmaz mı?”

“Elbette olur, sultanım,” diyerek yerinden kalkan Ege, ninesinin önünde diz çöktü. Beşibiryerdeyi tutan elini şefkatle avucunun içine aldı. Annesine dönerek sordu. “Ne dersin anne, önümüzdeki hafta sonu uygun mu?”

“Neden olmasın,” dedi Selma Hanım.

“önce Şerare’yle konuşmalısınız,” diye mırıldandı Mırmır Nine. Yanakları pembeleşmiş, gözleri ışıltılı gülümsüyordu.

Tık Tık Yaşar kahve fincanında kalan telveyi parmağıyla sıyırıp yalarken sordu. “Rahatladın mı, kuruntulu vahşi?”

Kargabaş Ömer yan gözle baktı arkadaşına. “Ya sen?”

“Ben zaten kaygılanmamıştım.” Yaşar Dede fincanı sehpaye bıraktı. “Şimdi söyle bakalım, ne zaman gidiyoruz?”

“Belli ki, hafta sonu ailece bir yere gidecekler. Biz de önümüzdeki hafta gideriz.” Ömer Dede sustu ve başını önüne eğdi.

Bir süre konuşmadılar. Kargabaş Ömer sobaya kömür atmak için kalkarken, “Baksana,” dedi. “Ben arazimi, Şerare’nin istediği gibi düzenlemek istiyorum. Çocuklar için hobi bahçeleri yapacağım...” Kovayı kaldırdı ve sobaya biraz kömür boşalttı. “Bu işi becerebilirim. Yani, elimden gelir de...” Kovayı yerine bıraktı. “Ama, bir sorun var.”

Sedirde, sol ayağını altına almış oturan Yaşar Dede’nin yanına geçip yerleşti. “Yıllarca Tekel’de çalışmışım. Biliyorsun, işçi emeklisiyim ben. Ticaretten hiç anlamam...”

“Ee, bana ne?” diyerek arkasına yaslandı Tık

Tık.

“Demem o ki, senin marangozhanen vardı; ticaretten anlarsın hani. İşin ticari yönüyle ilgilen, yeter. Hobi bahçesinin gelirini de, işitme engelliler için harcamak istiyorum.”

‘Vay be!’ dedi Tık Tık Yaşar içinden. Başını önüne eğip düşündü. “Veballı iş,” dedi kendi kendine. Para hesabından, aldı verdiden adamakıllı

yılmıştı. Hele böyle, gönüllü yapılacak bir işte doğacak en ufak kuşku, yüze çalınan kara olurdu. Bu yaştan sonra bir de kendini aklamak için uğraşması mı gerekecekti?..

“Bana bak, bunak! Fazla düşünme,” diye çıkıştı Kargabaş Ömer sabırsızlıkla. “Bana yol gösterecek, yardımcı olacak birini nasıl olsa bulurum!” Sesi kararlıydı. “Ama, hiç kimseye senden fazla güvenemem...”

Yaşar Aslan başını kaldırdı, dikkatle Ömer Haktanıra baktı. Düşündü, düşündü ve başını salladı. “Tamam be, vahşi! Kabul ediyorum!” dedi.

Meraklı, üstüne üstlük kuruntulu Postacı Erkan kahveye girdiğinde, yüzünden düşen bin parçaydı. Eline bir bardak çay tutuşturan Musti, “Bu halin ne, oğlum?” diye sorduktan sonra, başıyla kahvedekileri işaret etti. “Millet bayram yaparken!”

Postacı Erkan çayı aldı. “Ne bayramı yahu?.. Eczacı gelmedi... Şerare’nin ayaklan kesilmiş!”

Musti öyle bir kahkaha koyuverdi ki, kahvedeki herkes sustu. Postacı Erkan afalladı.

“Senin Şerare’nin, ayakları sevinçten kesilmiş olmalı! Az önce televizyondaydı ikisi de. Eczacının kızı da! Yeşilbağlar’ı bir anlattılar, aklın durur.”

Kulaklarına inanamıyordu Postacı Erkan. Bir-

den öğretmen Leyla'yı anımsadı. Kadıncağız panjurları kapatırken, hiç de üzgün durmuyordu aslında. Hatta, gülümsüyordu. Şimşek, gök gürültüsü... Vay canına! Tabii ya! Sevinçten ayakları yerden kesilmiş, demişti kadın.

“Yaa, işte böyle! Bu hafta sonu, köyü görmek için akın eder millet. Gör bak!” Musti birdenbire sustu. Gözlerini kısarak, şeytanca sıırttı. “Oğlum, sende hiç iş kalmamış. Doğru dürüst haber toplayamazsın; söylenen lafları anlamazsın; yok yok, postacılık sana göre değil.”

Arkalardan biri daha seslendi. “Evet evet! Sen emekli ol artık! Emekli!”

Kahkahalar arasından başka bir ses, “Evine git, oğlum sen!” diye yükseldi. “Domates biber yetiştirirsin!”

Bir diğeri ekledi. “Mesleğinin onurunu düşün! Paşa paşa istifanı yaz!”

“Eeee, siz de!” diyerek yerinden fırlayan Postacı Erkan, arkasını döndüğü gibi kahveden çıktı. Öğle yemeği için eve giderken, kafasının içinde sorular dönüp duruyordu. “Çocukların haberi var mı?.. Ema izledi mi acaba?.. Yeşilbağlar'ı nasıl tanıttılar?.. Bizim kocamışlar için ne söylediler?..”

Meraklı Postacı Erkan, bütün yanıtları o akşam öğretmen Leyla'nın evindeyken öğrendi. Ömer Haktanır, Yaşar Aslan, Saadet Gündoğdu, Neşe Tezal, Ema, Ege ve çocuklar; hepsi de emekli öğretmenin konuklarıydı.

Aralarında bir tek Dürbün Nimet yoktu. Onun başı ağrıyordu. Video mideo izleyemezdi. Vır vır vır çocuk sesi de çekemezdi. Zaten, ne öğretmen Leyla'yı ne de onun konuklarını seviyordu. Dürbün Nimet, kimi seviyordu ki?..

“Çocukluğumda kendimi yetişkin gibi hisseder, yaşıtlanma biraz tepeden bakardım. Yıllar geçti, yaşım aldı başını gitti. Arkadaşlanm, durmuş oturmuş birer erişkindi artık. Benimse içim kıpır kıpır, gözüm gönlüm (oluk çocuktaydı... Metin yazarlığı yaptığım günlerdi. Ismarlama tanıtım yazılarından sıkıldıkça, işte o 'çoluk çocuk' için öyküler yazmaya başladım. Kim bilir, diyordum kendi kendime, gün gelir belki içlerinden biri okur... Biri derken, birileri okumaya başladı. İşte o günden beri, sevinçten düz duvara tırmanıyorum...”

Zeynep Cemali